

„Miként tudjuk az igehirdetőket visszajelzéseinkkel segíteni? Mennyi aktualitásnak van helye a prédikációban és az istentiszteleti imádságokban? Hogyan érintse az igehirdető a kor aktuális kérdéseit?”

Igeidő ► 3. oldal

„Az iszlámon belül a radikális szárny a társadalom rettenetes állapotára való válaszként alakult ki és erősödött meg az arab világban. Válaszként a szociális igazságtalanságra...”

Iszlám és terrorizmus... ► 6. oldal

„Szerelvénnyünk 1945. január 26-án 11 órakor megérkezett a magyar határhoz. Imára kulcsolódott a kezünk, felálltunk, és együtt énekeltük a *Himnusz*t. Ezután a reformátusok a 90. zsoltárt énekelték el, az evangélikus fiúk pedig rázendítettek az »Erős vár a mi Istenünk« énekre.”

Leiki szolgálatom... ► 11. oldal

Beszélgés Asztalos Richárd lelkéssel ► 5. oldal
Jegyzetlapok ► 7. oldal

„...hős árnyak a nagy csatából” ► 8. oldal

Udvaros Bélát köszöntötték ► 9. oldal

A kudarcból való félelem ► 11. oldal

Válasz helyett „költözési merengés” ► 14. oldal

ROMÁN PÉTER FELVÉTELE

Ünnepi istentisztelettel kezdődött meg a keresztények egységéért tartott ökumenikus imahét január 18-án a Szent István-bazilikában. Az alkalmon a Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos képviselője Gáncs Péter elnök-püspök volt, az istentiszteletet dr. Fischl Vilmos evangélikus lelkésznek, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa főtájtikárának a bevezetője nyitotta meg. Az imahét mottója: „Adj innom!” (Jn 4,7) ► Cikkünk az 5. oldalon

Nyilatkozat a párizsi terrorról

► A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nyilatkozata a 2015. január 7–8-i párizsi terrorcselekményekkel kapcsolatban.

Megrendülten és szomorúan értesültünk a Párizsban január 7–8-án elkövetett terrorcselekményekről. Együttérzésünket fejezzük ki az áldozatok hozzátartozóinak, a franciaországi egyházaknak, vallási közösségeknek és a francia népnek.

A leghatározottabban elítéljük a *Charlie Hebdo* hetilap szerkesztőségének elleni véres önbíráskodást. Ugyanakkor a mások vallási, nemzeti vagy kulturális érzékenységének szándékos provokálását és a közösségek

elleni gyűlöletkeltést éppúgy elfogadhatatlannak tartjuk, mint a párizsi események kapcsán az ellentétek szítását a különböző közösségek között. A különböző szabadságjogoknak együtt kell érvényesülniük, ezért a lelkiismereti és vallásszabadságot nem lehet háttérbe szorítani a szólás- és sajtószabadság nevében.

A január 18-án kezdődő ökumenikus imahét alkalmával az egyházak közösségében a franciaországi terrorcselekmények áldozatai mellett

mindazokért is könyörgünk majd, akik a világ számos részén szélsőséges vallási fanatikusok, különböző ideológiák terrorja alatt vagy akár a gazdasági kiszolgáltatottság következményeként szenvednek. Az *Európai Ökumenikus Charta* szellemében szólunk a vallási és politikai vezetők-höz, hogy minden tőlük telhetőt tegyenek meg kontinensünk és a világ békéjéért, amelyhez mi is hozzá kívánunk járulni.

„Fogadjátok be egymást, ahogyan Krisztus is befogadott titeket Isten discóságára.” (Róm 15,7)

■ Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa
■ Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

GEKE-tanácsülés Budapesten

Cselovszkyné dr. Tarr Klárát választották elnöké

► A magyarországi protestáns egyházak meghívására Budapesten ülésezett január 15–18. között az Európai Protestáns Egyházak Közösségének (GEKE) tanácsa. A testület általában évente kétszer tart konzultációt, előző ülése Koppenhágában volt.

A GEKE tanácsa végzi a közösség nagygyűlése által meghatározott témák irányított feldolgozását, megadja a főbb irányokat, ami a teológiai munkát és az egyes projekteket illeti. A háromtagú elnökség feladata, hogy moderálja a tanácsüléseket, valamint fontos társadalmi kérdésekben szorgalmazza a megnyilvánulásokat.

A budapesti tanácskozáson a *Charlie Hebdo* francia lap szerkesz-

tőségét ért terrortámadás, valamint az európai terrorfenyegetettség kérdésében foglalt állást a testület, de meghallgatták a tanácsstagok a GEKE vezetőségének, az elnökség tagjainak, valamint dr. Michael Bünker osztrák evangélikus püspöknek, a GEKE főtájtikárának beszámolóját is. Téma volt még a tanács előtt az istentiszteleti konzultáció, az oktatás-képzés, az egyházközösség és a zsinatiak találkozójának kérdése is.

A testület tanácsülései alkalmával a helyi egyházak fogadást rendeznek a tanács tiszteletére, és köszöntik a tagokat. Így volt ez ezúttal is: január 16-án a Déli Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalában Gáncs Péter elnök-püspök és Pröhle Gergely országos felügyelő fogadta az Európai Protestáns Egyházak Közössége Tanácsának tagjait.

A hivatalos vendéglátáson a magyarországi partneregyházak – a református és a metodista – képviselői is szót kaptak, és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtájtikára is bemutathatta a szervezetet.

► Folytatás a 4. oldalon

„Adj innom!”

■ STEINBACH JÓZSEF

Az ideai ökumenikus imahét olvasmányja Jézus és a samáriai asszony története (Jn 4,1–42).

Jézusnak Samárián kellett átmennie. A zsidók és a samáriaiak között ősi konfliktus feszült, hiszen amikor az asszírok megszállták Samáriát, sokakat elhurcoltak a helyi lakosok közül, és idegeneket telepítettek oda, akik tovább gyakorolták saját kultuszaikat a Garizim hegyén. A zsidók elkülönültek tőlük, mint kevert, tisztátalan néptől. Egy azonban biztos: Jézus Krisztus nem különült el tőlük, hanem szándékosan, Isten Lelkétől vezéreltetve ment át Samárián, többször is, az evangéliumok szerint (Lk 9,52).

Ez a „nyitottság” az ökumenikus imahét vezérigéjeként kijelölt történetben több helyen szembetűnő. A mi Urunk az úttól elfáradva leült Jákób forrásánál, ahol találkozott egy samáriai asszonnal, akitől vizet kért: „Adj innom!” Maga a samáriai asszony is megdöbbent ezen a magatartáson.

Gondoljunk bele, az akkori viszonyokat ismerve: mi történik itt? Évszázados falakat tör át a mi Urunk további falak építése helyett: egy zsidó megszólít egy samáriait, egy férfi egy nőt, egy rabbi egy egyszerű teremtést, egy szent ember egy parázna nőt (ahogy ez később, a 16–18. versekben kiderül), egy jeruzsálemi istenhívőt megszólít egy garizimi istenhívőt.

„A történet rámutat ennek az asszonynak olthatatlan szomjúságára: magánéleti válságára, hitéleti válságaira és arra, hogy egyedül Krisztus az, akiben Isten oltja az ember szomjúságát.”

A samáriai asszony története szerint Jézus Krisztus kigyógyít bármilyen gyűlölködés, előítélet, fölény, vallási, kegyességbeli gőg megkötözöttségéből. Jézus Krisztusnak erre van hatalma.

A történet azonban nem áll meg itt, ennél az egyébként manapság Európában igen divatos témánál, mert a „nyitottság” után következik a „kizárólagosság”, és a kettő együttes „szívverése” az ige üzenete, a Jézus Krisztus által hozott evangélium. Meghamisítjuk az üzenetet, ha csak az egyiket hangsúlyozzuk.

Jézus ugyan vizet kér a samáriai asszonytól, mert embertestében ő is megszomjazhatott, de még inkább azért kéri a vizet, hogy szőbe elegyedhessen ezzel az asszonnal, és rámutathasson arra, hogy valójában az asszony az, aki szomjas, és ő, Jézus Krisztus az, aki „élő vízzel”, az örök élet vízzel, az üdvösséggel frissítheti fel ezt az asszonyt.

A történet rámutat ennek az asszonynak olthatatlan szomjúságára:

magánéleti válságára, hitéleti válságára és arra, hogy egyedül Krisztus az, akiben Isten oltja az ember szomjúságát. Mindannyiunk szomjúsága olt-hatatlan, és ezeryni módon próbáljuk enyhíteni, de csak még szomjasabbak leszünk. Mint amikor tengervízzel akarjuk nyugtatni tikkadtságunkat, és a helyzet csak rosszabb lesz.

„A zsidók elkülönültek tőlük, mint kevert, tisztátalan néptől. Egy azonban biztos: Jézus Krisztus nem különült el tőlük, hanem szándékosan, Isten Lelkétől vezéreltetve ment át Samárián, többször is, az evangéliumok szerint

Jézus Krisztus „nyitott”, de ebben a nyitottságban világossá teszi, hogy ő az Isten ajándéka, aki élő vizet ad, amelyből ha iszunk, feltisztul, felüdül, megnyugszik az emberi élet – egyéni, közösségi, „vallási” értelemben egyaránt. Én vagyok a Krisztus, aki veled beszélek, aki téled inni kért, hogy neked inni adhasson – mondja az asszonynak világosan, egyértelműen a mi Urunk.

A samáriai asszony története „élő víz”, bőséges hozamú kút az üzenetek tekintetében is. Az ökumenikus imahétre készülve az Istennek kedves ökumené igéből következő dinamikáját szeretném most kiemelni, amely úgy nyitott, hogy szelíd határozottsággal vallja, hirdeti, hitelesen éli: Jézus Krisztus az élet vize.

A nyitottság a keresztyénség pásztori lelkülete, a biztonyságtévő határozottság pedig missziói küldetése. Mert a misszió nem a másik meggyőzése, hanem „csupán” nyitott, de szelíden határozott meghirdetése és megélése annak, hogy Jézus Krisztus az út, az igazság és az élet (Jn 14,6). A többi, az eredményt Isten cselekszi, és bizonyonnyal cselekszi is – akarata és jótetszése szerint. A samáriai asszony is biztonyságtévővé lett.

Nyitottak vagyunk, mindenkit szeretünk, nem különülünk el, ahogy ezt Jézus Krisztus sem tette; de nem adhatjuk fel ma sem azt az evangéliumot, amelyet Urunk ránk bízott. Ha pedig ezért az üzenetért szenvedni kell, nem félünk, nem „ütünk” vissza, de amíg lehet, nem maradunk némák és tétlenek.

Egy elvilágiasodott, gyökerét vesztett, halálosan szomjas és tengervízvel védelő világban várják emberek az élő vizet: most van itt az ideje, hogy merjünk nyitottak és biztonyságtévők lenni mi, európai keresztyének! Ugyanakkor imádkozzunk azokért, akik szenvedést, üldöztetést vállalnak, meghalnak a Krisztus ügyéért.

A szerző református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Urunk, Istenünk, aki Jézusban arra biztattál minket, hogy könyörgéseinkben bátran és kitartóan keressünk téged, hallgasd meg imádságunkat, és add meg mindazt, ami üdvösséges!

[Lektor:] Könyörgünk a világért, amelyet szépnek és jónak teremtettél, és mindeddig megőriztél, noha bűneink miatt a romlandóság törvényének is alávetted. Kérünk, kegyelmeddel ezután is védj, oltalmazd és újítsd meg a természetet. Áldd meg azokat, akik akarata szerint fáradoznak, hogy a föld nemzedékeken át lakható maradjon! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk, adj egymás iránti figyelmet szívünkbe, adj több türelmet békétlen közösségeinkbe, adj több alázatot a vezetőknél, és adj elegendő jószágot az emberi léleknek! Könyörülj a háborús tűzfészekben élőknél; vezesd őket a kiengesztelés és megbékélés útjára! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Istenünk, aki Jézus Krisztusban világosságú jöttél közénk, állj azok mellé, akikre a kilátástalanság sötétsége borul! Állj mellénk is, hogy ne csak imádkozhassunk azokért, akik otthon-talanok, akik éheznek, vagy más szükségüket szenvednek, hanem tenni is tudjunk értük! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Istenünk, légy mindazokkal, akik reménytelenül vívják küzdelmüket a betegséggel és a halállal, vagy kilátástalanul vergődnek a gyász fájdalmában! Nyújtsd feljüket megtartó kezedet, hogy hitük bizonyosságot nyerjen: te úr vagy a halál fölött, és a te kezedből senki és semmi nem ragadhatja ki életünket. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Atyánk, könyörgünk szent népedért – az egyházért, egyházunkért. Gyújtsd meg bennünk Szentlelked tüzeit, áldd meg köztünk az igehirdetés szolgálatát és a szeretet cselekedeteit. Áldd meg püspökeinket, előjáróinkat, hogy minden döntésük a te akaratodba simuljon! Áldásod kísérjen minden gyülekezeti munkát, hogy ne önmagunkért, hanem másokért élhessünk! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Mindenható Isten, hallgasd meg néped könyörgését, és hozd el hamar országodat Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel él és uralkodik mindörökkön-örökké.

[Gyülekezet:] Amen.

SEMPER REFORMANDA

„Ha reá merjük bízni magunkat, semmiképpen el nem ejt. Testünk, életünk rajta nyugszik: vele mi is megmaradunk. Rajta kívül nincs hely, ahol dacolhatnánk az ellenséggel. Az élő Krisztus jól tudja, hogy mi mindent érte teszünk és szenvedünk – prédikálással, tanítással és írással. Mint ahogy e világ is tudja, s tudjuk mi is. Ha merünk benne bízni, ő megsegít. Nem is árthat nekünk az ellenség.”

► Luther Márton:

Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

VÍZKERESZT ÜNNEPE UTÁN UTOLSÓ VASÁRNAP – 2MÓZ 3,1–15

„Vagyok, aki vagyok...”

A VASÁRNAP IGÉJE

A név az ókori Kelet világában a személyiség legbelső mozgatórugóját fejezte ki. Ezért úgy gondolták, hogy a név ismerője hatalmában tarthatja azt, akinek a nevét ismeri. Hiszen tudja, hogy mire mozdul. Ki tudja számítani, hogy miként fog reagálni. Tudja, hogy melyik „gombot” kell megnyomnia rajta, hogy azt tegye, amit szeretne.

Mózes is feltehetően ezzel a szándékkal tudakolja Isten nevét. Szeretné kiismerni és hatalmában tudni azt az Istent, akinek a parancsára népet ki kell vezetnie Egyiptomból. Isten nevének ismerete biztosságerzetet kölcsönözne neki e veszélyes küldetés végrehajtása közben. Ezt az indítékát persze nem akarja feltárni, hanem a nép várható kérdésével igyekszik leplezni: „Ha majd elmegyek Izrael fiaihoz, és azt mondom nekik: a ti atyáitok Istene küldött engem hozzátok, és ők megkérdezik tőlem, hogy mi a neve, akkor mit mondjak nekik?”

Isten – bármilyen meglepő – nem tér ki a válasz elől. Felfedi titkát: ő atól Isten, hogy van. „Vagyok, aki vagyok. Majd azt mondta: Így szólj Izrael fiaihoz: A »Vagyok« küldött engem hozzátok.”

Mózes most már tudja, amit akart, de feltehetően nem lesz tőle boldog. Megérti, hogy Isten – aki egyedül van – tart létben mindent és mindenkit. Minden és mindenki akkor és addig létezik, amíg Isten, aki nem csupán létezik, hanem van, létben tartja. Istent tehát egy létező sem kerítheti hatalmába, nem gyakorolhat fölötte kontrollt, még akkor sem, ha nevét ismeri. Mert akinek Isten kinyilatkoztatja a nevét, az először is arra

döbber rá, hogy ő van mindenestül Isten hatalmában. Olyannyira, hogy egy pillanatig sem tudna létezni az őt létben tartó Istentől elszakadva.

Isten Mózesben is ezt a felismerést erősíti meg, amikor bemutatkozását így folytatja: „Így szólj Izrael fiaihoz: Az Úr, atyáitok Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene küldött engem hozzátok.”

Ábrahámról azt tartja a Mózes által ismert hagyomány, hogy Isten-nel járt, Isten vele volt minden dolgában, és megáldotta. Fia, Izsák Isten hatalma által született, és Isten hatalma alá rendelve élte egész életét. Jákób pedig, aki csalással szerezte meg testvére, Ézsau elsőszülöttségi áldását, Jabbók révénél egy éjszakán át tartó kemény küzdelmet vívott Isten-nel, azt remélve, hogy győzhet, és rábírhata Istent, hogy hatalmával mellette álljon, amikor a bosszúszomjas és feltehetően életére törő testvérelé ki szolgáltatott helyzetben kell találkoznia. Jákób győzött is, de nem úgy, ahogy gondolta. Nem ő kerítette hatalmába Istent, hogy Ézsauval szemben támogassa, hanem Isten kerítette hatalmába mindkét testvér szívét, és így békességet szerzett köztük.

Mózesnek az ósatyák példájából kellett megértenie: nem akkor fognak szerencsésen alakulni a dolgai, és nem akkor lesz erős, ha Isten hatalmát – nevét ismerve – kontrollálni

tudja, hanem ha ő rendeli alá magát is, meg a rábízott ügyet is Isten hatalmának. Ha ezt teszi, nem fog csatlódni, bármilyen nagy is a fáraó hatalma, és megkeményedett szívvel ellenáll Isten akaratának.

Mert Isten végtelenül hűséges azokhoz, akik – mint egykor Ábrahám – vele járnak, akik – mint Izsák tette – egész életükben alázasosan, mintegy Isten árnyékában élnek, és az utókor nem nagy tetteikért dicséri őket, hanem azt jegyzi meg róluk, hogy Isten emberei voltak. És azokat sem hagyja soha magukra, akik – mint Jákób – vétenek ugyan törvénye ellen, de bűnük terhével nem előle menekülnek, hanem hozzá, mert hiszik, hogy lelkiismeretükben Isten-nel küzdve – miként Jákób – ők is győzhetnek, bár nem Istent győzik le, hanem Isten győz bennük, ami az ő életre szóló, nagy nyereségük lesz.

A vízkereszti ünnepkör utolsó, Krisztus isteni dicsősége kinyilatkoztatásának vasárnapján arról sem feledkezhetünk meg, hogy – miként a vasárnap evangéliumában (Mt 17,1–9) halljuk – Jézus, a Fiú lejön a megdicsőülés hegyéről, és tanítványainak is megtiltja, hogy a látomásról beszéljenek, amíg be nem teljesíti küldetését a Golgota keresztnél.

Miért ez a titkolózás? Nem másért, mint hogy küldetése hátralevő részében nem a megdicsőülés hegyén megmutatott isteni hatalom irányítójaként fog cselekedni, hanem emberi mivoltában magát szolgáltatja ki az isteni hatalomnak. Így amikor a rendelkezésére álló isteni hatalom használatáról lemondva, a kereszten a legnagyobb gyalázatot viselve, tel-

jes erőtlenségben meghal, és életével együtt látszólag mindent elveszít, éppen akkor győz. Győzelmét – hogy halálával valóban eltiporta a halált – a sírba helyezett holttestében hűsvét hajnalán újra teljes dicsőséggel megnyilvánuló isteni hatalom fogja majd demonstrálni.

Isten már Ábrahámval is megsejtett valamit abból, hogy dicsőséges hatalma a holtból teremti az élet, amikor az ósatya elaggott testéből, Sára már elhalt méhét megelevenítve, a megígért gyermekkel, Izsákkal ajándékozta meg. A Vörös-tengeren való átkeléskor Mózes is megsejtett valamit abból, hogy Istennek az emberileg már teljesen ellehetetlenült helyzet a legalkalmasabb arra, hogy hatalmát megmutassa. De Ábrahám még csak a halál távoli lehetőségét érezte, Mózes is csak a halál torkában járt, de őket a halál még nem nyelte el, mert ők még az ószövetség emberei voltak.

Krisztust azonban, aki az új szövetség szerzője, elnyelte a halál, mint ahogy egy napon mindannyunkat el fog nyelni. De Isten Krisztusban hűsvétkor azt is megmutatta, hogy az ő dicsőséges hatalma végül a halált is elnyeli, és el nem múló élet forrásává teszi. Számunkra is, ha földi életünk során nem az isteni hatalom megkaparintására, de legalábbis befolyásolására, kontroll alá vonására törekszünk, hanem Krisztusra tekintő hittel és teljes bizalommal átadjuk magunkat az isteni hatalomnak. Annak a hatalomnak, amely ugyan előbb sírba visz, de csak azért, mert számára a halál a legalkalmasabb arra, hogy belőle teremtsen szava romolhatatlan életre szólítson elő, hogy a romlandóság átkától megszabadulva örökre Krisztus uralma alatt éljünk Isten dicsőségében és dicsőségére.

■ VÉGHELYI ANTAL

A keresztyéni gyülekezetben való isteni dicséret és imádságok

► Folytatjuk Huszár Gál életművének tanulmányozását. Ma az 1574-ben Komjátiban (Komjatice, Szlovákia) nyomtatott énekeskönyvvel ismerkedhetünk meg: cikkünk címe megegyezik a kötet címével. A bemutatáshoz H. Hubert Gabriella tanulmányát hívtuk segítségül, amely az énekeskönyv 1986-os faksimile kiadását kíséri.

Huszár Gál 1574-es graduál-énekeskönyve az első nyomtatott graduál, amely ezáltal felbecsülhetetlen értéket képvisel. Ez az énekeskönyv teljes egészében evangélikus szellemű (az 1560-as énekeskönyvet, mint írjuk, protestánsnak nevezi a kutatás). Huszár célja általánosan használható kézikönyv, afféle *liber usualis* létrehozása volt. Rendkívül nagyigényű koncepciója eredményeképpen óhatatlanul bonyolult szerkezetű kötet jött létre.

Az énekeskönyv először is protestáns graduál a szó 16. századi értelmében. Másodsor: teljes gyülekezeti énekeskönyv is egyben. Az ünnepi gyülekezeti énekek a graduális jellegű első részben találhatóak, Huszár Gál ugyanis minden nem liturgikus éneket beoszt a graduálban neki megfelelő helyre. Ám nemcsak az ünnepi énekekre áll ez, hanem a külön csoportot képező katekizmusénekekre is.

Ha kiemeljük az 1574-es kiadásból a szertartási énekeket, egy olyan gyülekezeti énekeskönyvet kapunk, amelynek felépítése nem egyezik meg egyetlen előtte megjelent énekeskönyvével sem: katekizmusi énekek, ünnepi énekek, prédikáció utáni énekek, psalmusok, szentegyházi dicséret, halotti énekek következnek benne egymás után. Ez a kötet a hazai protestantizmus valamennyi énekeskönyvének kiindulópontja.

CANTATE

Az énekeskönyvnek csupán az első részében vannak kották (85 szertartási dallam, 24 himnuszdallam, 15 úgynevezett dicséretdallam); 127 esetben csak szöveg szerepel, közülük 72 nótajelzéssel. A gyűjteményben három zenei réteg különíthető el: a gregorián liturgikus énekek, a humanista metrikus dallamok, valamint a korabeli gyülekezeti énekkincs.

Most lássuk azokat az énekeket, amelyeknek itt megjelent szövege számított ősforrásnak.

Az Ó, teremtő Atyaisten (EÉ 248) „az Úrnak napján, azaz vasárnapon vecsernyére való isteni dicséret” cím alatt, dallamközlés nélkül szerepel Huszár Gálnál: vagyis a vasárnap vespere (esti szoltáros imádság) himnusza. Felirata: „Hymnus, O lux beata Trinitas” – ebből a himnuszdalamból egyszerűsödött a Szentháromság egy Istensége (EÉ 108) dallama. Az eredeti, hatstrófás latin himnusz (O lux beata Trinitas, tres unum) szerzője Johannes Pecham (1220/30?–1292) canterburyi érsek.

Mivel az ambrosziánus himnusz strófaformája nagyon egyszerű – a8,

a8, a8, a8 –, az ilyen szövegeket bármilyen, azonos szerkezetű dallamra el lehet énekelni. Énekeskönyvünk szerkesztői az Úr Jézusunk, fordulj hozzánk (EÉ 279) dallamával társították a Szentháromság minden tagját megszólító verset.

Íme az 1574-es szöveg négy versszaka mai helyesírással (érdekes módon metrumhibák, többszótagok is vannak benne). „Ó, teremtő, Atya Isten, / Ki uralkodol dicsőségben, / Tekints reánk inségünkben, / Ne vesszünk el bűneinkben. // Ó, megváltó Jézus Krisztus, / Egyetlenegy mi szószólónk, / Engeszteljed szent Atyádat, / Oltalmazza egyházunkat. // Vigasztaló Szentlélek Isten, / Lakozzál a mi lelkünkben, / Tarts meg minket igaz hitben, / És nagy buzgó szeretetben. // Dicsértessél, Szentháromság, / Véghetetlen nagy boldogság, / Romoljon el az háborúság, / Maradjon meg az igazság. Amen.”

Mostani énekeskönyvünk öt versszakos változata Zábrák Dénes átköltése, és az 1911-es Dunántúli énekeskönyv óta használatos (Dt 251). Mai szövegét azt mondhatjuk, talán túl sok az átdolgozott sor: ha csak az értehetőre való törekvés a szempont, nem indokolt ennyi változtatás. Száz év óta persze hatalmasat változott a 16. századi versek megítélése; az 1955-ös énekeskönyv (a dunántúlinak új részzel bővített kiadása) sok régi magyar éneket is közölt, így hozzászokhattunk a korabeli szóhasználathoz.

A Mi kegyes Atyánk, bölcsességnek Ura (EÉ 483) a Házasság, család, ifjúság fejezetben található, illetve hálaadó énekként a tanévnyitó istentisztelet rendjének is része (GyLK 641, 192–193. oldal). Énekeskönyvének

második részében Huszár Gál tíz versszakkal közli; címe: „A katekizmus után való isteni dicséret, kit a gyermekek énekelnek; nótája: Felséges Isten, mennyei, földnek Ura.”

Trajtler Gábor az Énekeskönyv 1982 című írásában (a Lelkipásztor folyóirat 2009. februári különszámában) arról tudósít, hogy – bár ez az ének a Dunántúli énekeskönyvben is megvolt (Dt 496) – Evangélikus énekeskönyvünk szerkesztői a református énekeskönyv eredetihez igen közel álló verzióját (RÉ 432) vették alapul (1., 5–7., 10. versszak). Nálunk nem használatos az a dallam, amelyre a nótajelzés utal, és amelyet a reformátusok is alkalmaznak, de minden további nélkül helyettesíthető egy azonos strófaformájú – szapphikus – dallammal: Nagy halál adjunk az Atyaistennek (EÉ 48); a hűsvét utáni harmadik hét éneke). Szerencsés választás, mert ez az ének 1955 óta ismertté és kedveltté vált, ráadásul a 7. liturgia doxológiájaként a dallam rendszeres használata is biztosított.

Ismerjünk meg most két kimaradt versszakot (RÉ 432,3,5): „Világosítsd meg tudatlan elménket, / Tanulásunkban vezérelj bennünket, / A tudományra gerjeszd fel szívünket / és mi lelkünket. // Örizz meg minket gonosz erkölcsöktől, / Minden naponként fertelmes beszédől, / Szent színed előtt utált részegségtől, / Éktelenségtől.”

Egy mai fiatal vagy a szülei persze nem ezeket a szavakat használnák, de talán így is nyilvánvaló: ez az ének mindig aktuális témákról felelősségteljesen fogalmaz. Énekeljük hát minél gyakrabban!

■ DR. ECSEDI ZSUZSA

Wallenberg-díjat kapott Bakay Péter

► A Magyarországi Evangélikus Egyház felterjesztésére Bakay Péter, az egyház országos cigánymissziói referense – mások mellett – Wallenberg-díjban részesült. A Budapest Music Centerben rendezett, január 19-i nagyszabású díjátadó ünnepségen megemlékeztek a díj névadójáról, a hetven éve eltűnt svéd diplomatáról, Raoul Wallenbergről is. Az idei kitüntetetteknek az elismerést Niclas Trouvé, Svédország magyarországi nagykövete, Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára és Mátrai Márta, az Országgyűlés háznyaga adta át.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A díjátadó ünnepségen ismertették a felterjesztő, Gáncs Péter evangélikus elnök-püspök ajánlását. „Bakay Péter 1958-ban született, Kecskeméten nőtt fel. 2004 óta a Tolna megyei Sárszentlőrincen él. Elindította a cigány bibliorát, gyermekek számára hétvégi tanodát szervezett, ahol – cigány segítők bevonásával – a szellemi és lelki javakon túl étellel is joltartotta a gyerekeket.

Először csak gyülekezeti keretek között, majd a környéken dolgozott, végül közegyházi megbízással az egész országban végzett cigánymissziói munka felelőse lett.

A cigányok önbecsülését a kultúra útján is erősíti. Kezdeményezésére indult az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a *Bevezetés a cigány-*

misszióba című tantárgy oktatása. Változatos helyszíneken, például iskolákban, gyülekezetekben, művelődési házakban minden alkalmat megragadva tart előadásokat a cigányok iránti rokonszenv felébresztésére. Bakay Péter egész életét végigkíséri a kisebbségi lét iránti érzékenység.”

Niclas Trouvé nagykövet emlékeztette a jelenlévőket: „Raoul Wallenberg nem nagykövet és nem is karrierdiplomata volt, hanem olyan munkatársa Svédországnak, aki történelmi mentőakciót szervezett, mellyel több ezer ember életét menthette meg. Wallenberg nem a szabályok szerint járt el, sokkal inkább azt tűzte célul maga elé, hogy különbséget tegyen: mi fontos, és mi nem. Így az igaz ember, az embermentő élet

útját választotta, miközben saját életét is kockáztatta. Most, amikor a terrorizmus, az iszlamofóbia és az antiszemitizmus által Európát ismét vész támadja, különösen is fontos,

A Wallenberg-díj idei kitüntetettjei: Bakay Péter evangélikus országos cigánymissziói referens; Baráth Márta történelemtanár, az *Auschwitz-album* című szolnoki kiállítás megszervezője; Hosszú Gyula történelemtanár, az *Utak a holokauszthoz, történetek a holokausztról* című tankönyv szerzője; Durkó Albert pünkösdi lelkipásztor, a Magyar Pünkösdi Egyház országos cigánymissziójának vezetője; Szénási Jonathan Sándor református börtönlelkész, a Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet lelkipásztorja; valamint Vác Város Önkormányzata a roma nemzetiségnek adott kiemelt segítségért és a zsidó hagyományok ápolásának támogatásáért. A Raoul Wallenberg Egyesület különdíját a budapesti Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakközépiskola 10/A osztálya kapta egy holokausztról szóló táncballada színreviteléért.

hogy Wallenberg emberségének üzenetét meghalljuk, és az ő emberségéből tanuljunk.”

A díjátadó ünnepségen Mátrai Márta, az Országgyűlés háznyaga beszédében a hetven éve eltűnt svéd diplomata életútjából kiindulva a mai társadalmi kérdésekre hívta fel a figyelmet. „Wallenberg volt az, aki egy embertelen korban képes volt fenntartani a hitet. A világ ma is emberellenes, várja a mai Wallenbergeket, akik a mai díjazottakhoz hasonlóan megalkuvás nélkül kiállnak az emberi jogokért” – fogalmazott.

„Tegnap Európa legnagyobb zsinagógájában, a budapesti Dohány utcában a gettó felszabadítására emlékeztünk, ma az embermentő Raoul Wallenberg előtt hajtunk fejet” – fogalmazott Takács Szabolcs Ferenc

európai uniós ügyekért felelős államtitkár. Hangsúlyozta, hogy a kormány zéró toleranciát hirdetett az antiszemitizmus és a gyűlöletbeszéd ellen. „A diktatúrák természete azonos, egy nyelvet, az erőszak nyelvét beszél. Ezzel szemben Wallenberg üzenete az, hogy mindig lehet a helyes utat, az igazságot választani” – mondta az államtitkár.

Michael Wernstedt, a Raoul Wallenberg Akadémia elnöke kifejtette, hogy tevékenységük egyik fő pillérét a fiatalok között végzett oktatómunkában látja. „Vannak ma is kísérletek arra, hogy egyes csoportok felelősségét Európában a szörnyű ideológiai megkülönböztetést. Ezért különösen fontos, hogy mind a fiatalok között hírhül adjuk, mind magunk képviseljük az európai értékeket. Kötelességünk kiállni a demokráciáért és az emberi jogokért.”

A Wallenberg-díj történetét Rétvári Bence ismertette. „A magyar társadalomnak szüksége van példákra, olyan életutak megismerésére, mint a mai díjazottaké – fogalmazott az államtitkár. – Ez a díj bátorítás a kirekesztés elleni fellépésre, ugyanakkor felhívás arra is, hogy tenni kell azért, hogy a normális együttélés létrejöhessen. A Wallenberg-díj kitüntetettjei az emberi méltóság védnökei” – szögezte le az államtitkár.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Az elmúlt hetekben számos fórumon élénk vita folyt a prédikációról. Az év vége felé az Evangélikus Hittudományi Egyetem hatodéveseinek tartottam előadást arról, miként lehet közéleti kérdéseket a szószékre vinni. Aztán az Északi Egyházkerület *Igeidő* című gyűjteménye kapcsán folyt élénk vita a lelkészek levelezőlistáján. Ez a cím egy olyan áhitatoskönyvet takar, amelyben az *Útmutató* napi evangéliumi igéihez fűznek lelkészek rövid magyarázatot. (Az összeállítás egyelőre egyházunk *Evangélikus.hu* című honlapján érhető el.)

Ebben az összefüggésben is számos egyházmegye lelkészi munkaközösségében beszélgettünk arról, milyen formai és tartalmi ismérvei vannak a jó és hiteles prédikációknak. Nem műhelytitkokat szeretnék az olvasóval megosztani, hanem beszélgetésre hívom mindazokat, akiknek fontos egyházunk igehirdetői szolgálata. Abból indulok ki, hogy aki az *Evangélikus Életet* olvassa, az vasárnap többnyire templomba is elmegy, és ott nyitott szívvel hallgatja az igehirdetéseket. Ezért – a tévedés kockázatát is vállalva – oly módon szeretnék bizonyos szempontokat megosztani, hogy kérem az olvasó (és egyúttal igehallgató) visszajelzését.

A templomban a legtrikább esetben történik meg, hogy a lelkésznek „visszaszólnak”; a kijáratnál a kézfogás közben esetleg elhangzó „köszönjük az igehirdetést” mondatok pedig nem nyúlnak elég mélyre. Persze jólesik az igehirdetőnek, amikor hekkkel később is felemlégetik egy vagy másik gondolatát, vagy ha egy fiatal így összegzi az elhangzottakat: „Ez nagyon király volt!” Mindazonáltal ennél komolyabb visszajelzést várunk.

Nem kritikátlan dicséretre gondolok. Isten őrizzen meg minket attól az élménytől, amelyet talán az egyik legáldottabb igehirdetővel, néhai *Túróczy Zoltán* püspökkel kapcsolatban jegyeztek fel. Állítólag egyszer alig-hogy lejtött a szószékről, egy asszony-ság sietett oda hozzá: „Engedje meg, püspök úr, hogy elsőnek gratuláljak ehhez a csodálatos beszédhez!” A szerény pap így válaszolt: „Asszonyom, sajnálom, már megelőzték! Az ördög

már sutyorogta nekem, hogy milyen jól prédikáltam.”

A felületes és rajongó vélemények nem igazán segítik a lelkészeket. Viszont ha érdemi visszajelzést kapnak, akkor egészen biztosan épülni tudnak azokból.

Az Északi Egyházkerületben több kísérletünk is volt már arra, hogy ne csak saját, kisebb-nagyobb gyülekezeti köreinkben szolgáljunk, hanem a lelkészek együtt lépjenek a szélesebb nyilvánosság elé. Néhány éve a *Máté 118* kötettel jelentkeztünk, amelyben a kerület valamennyi aktív lelkésze szóhoz jutott, akárcsak az egyelőre az interneten olvasható, *Igeidő* című kötetben. Jó lenne tudni, hogy híveink mennyire olvassák ezeket az igemagyarázatokat, illetve azok mennyiben szolgálnak épülésükre.

Jó lenne tudni, hogy a leírt ige megelevenedik-e az olvasók számára. Biztos vagyok benne, hogy az igenlő válasz leginkább azzal függ össze, hogy a lelkész valóban az evangéliumot tudta-e továbbadni. Boldog az az igehirdető, aki a törekény emberi szavakon keresztül az örök ige tér és idő fölötti üzenetét képes megfogalmazni. Ekkor mintegy beteljesedik Jézus szava: „Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak.” (Mk 13,31; Károli-fordítás)

Az ige időtlenségét a leghatározottabban vallva élénk foglalkoztat azonban a kérdés: mennyiben tartja az igehallgató az elhangzó vagy éppen leírt prédikációkat relevánsnak. Mennyiben érzi azokban azt, amit eleink a „hic et nunc” kifejezésével illettek, vagyis hogy a prédikációnak mindig „itt és most” kell elhangoznia, aktuálisnak kell lennie.

Talán provokatív módon hadd idézzek ebben az összefüggésben két véleményt. Az egyikkel egy napilap karikatúráját látva szembesültem. A rajzon egy pap a szószéken állt, és a kísérszóvege szerint a következőket mondta: „Kedves híveim, ma elmarad a prédikáció, mert valami fontosat akarok mondani...” E vélekedés szerint a lelkészek már le is tettek arról, hogy az igehirdetésben

Igeidő

igenis lehet valami egészen komoly, szívhez szóló üzenetet közvetíteni. A másik véleményt egy, a prédikálás tudományát, a homiletikát vizsgáló tanulmányban olvastam: „Az igehirdetők a múlt század kérdéseit teszik fel, és azokra szép válaszokat adnak...”

Az aktualitásokat kínosan kerülő beszédek szokták steril prédikációknak is nevezni. Elismerem: az elmúlt rendszerben ez szinte hitvallási kérdés volt. Az egyházi feljebbvaló és gyakran az állami hatóságok is azt várták akkor a lelkészekről, hogy bátran foglalkozzanak „a szocializmus építő társadalom” mindennapos kérdéseivel. Alighanem jó adag bátorság és főképpen hit kellett ahhoz, hogy egy lelkész csakis az ige talaján tudjon maradni.

Ma már mosolyt fakaszt az ötvenes évek egyik püspökének az a körlevele, amelyet annak kapcsán küldött el minden lelkésznek, hogy a következő vasárnap alapigéje Préd 4,9 volt: „*Jobban boldogul kettő, mint egy...*” Imigyen szólt az egyházvezetői útmutatás: „Ezen szent ige alapján különösen is módunk van arra, hogy hazánk mai társadalmi fejlődésében világos utat mutassunk, és tanításunkkal hozzájáruljunk ahhoz, hogy híveink meggyőződéssel vegyenek részt hazánk társadalmi és gazdasági felépítésének feladataiban. A szent ige alapján útmutatást tudunk adni különösképpen paraszt híveinknek arra, hogy ne idegenkedjenek a termelőszövetkezeti mozgalomtól, hanem hogy éppen abban tudunk adni különösképpen paraszt híveinknek arra, hogy ne idegenkedjenek a termelőszövetkezeti mozgalomtól, hanem hogy éppen abban lássák a jövődjö megfélelő és reményteljes életformáját. Azt javasoljuk, hogy ezen a vasárnapon juttassuk kifejezésre őszinte szándékunkat, hogy elősegítsük a mezőgazdaságban a termelőszövetkezetek alakulását és fejlődését. Kérjük, szíveskedjenek ilyen értelemben alkalmazni az igét a termelőszövetkezetekkel kapcsolatos világos tanítás irányában...”

Az ilyen elrettentő példának azonban azzal az eredménnyel kell-e járnia, hogy a mai igehirdetők kínosan

kerülnek minden aktualizálást? Lehetőleg egy utasszállító gépet, tombolhat az ebola vagy éppen a korrupció, meghalhat több ezer ember egy tornádó következtében, fenyegethet terrorveszély – a lelkész csak „steril” módon hirdeti-e az igét? Vagy az aktualizálás legfeljebb addig terjed, hogy valamely heti eseményt mintegy ugródeszkaként használ az igehirdető. A Titanic elsüllyedése után állítólag tömegesen hangzottak el „Titanic-prédikációk” – ám volt-e ezeknek igazi közéleti töltetük?

Olvassa az ószövetségi prófétákat, meg kell állapítanunk, hogy ők soha nem kerültek el az aktualitásokat: bátran nyúltak – ma így mondanánk – közéleti témákhoz. Nemcsak koruk társadalmát illették adott esetben kritikával, hanem saját vallási közösségüket is. Jézus példázatait sokan bukolikusnak vélik, és úgy gondolják, azokban ő csak a természet szépségeit kívánja ábrázolni. Pedig ha alaposabban megvizsgáljuk a jézusi parabolákat, akkor talán meglepő következtetésekre jutunk.

A szőlőmunkások példázatának (Mt 20,1–16) visszatérő eleme, hogy a munkások azért álldogálnak a piacon, mert senki sem fogadta fel őket. Mi ez, ha nem a korabeli munkanélküliség visszatükröződése? Az irgalmas samaritánus példázata mögött a korabeli közbiztonság áll, a hamis sáfárról szóló elbeszélés pedig – nevezzük néven – a korrupciónak ad látleletet...

Állítólag Karl Barth, a 20. század egyik legnagyobb igehirdetője és teológusa mondta, hogy a lelkész egyik kezében a Szentírás, a másikban az újság kell, hogy legyen. Ha ez így van, továbbá amennyiben az igehirdető valóban hívei között él, ismeri az ő problémáikat, akkor aligha mond „steril” prédikációkat.

Természetesen érvényes ez az istentisztelet végén elhangzó egyetemes könyörgő imádságra is, amelyből – az egyház egységéért való könyörgés mellett – egyszerűen nem hiányozhatnak a mai embert foglalkoztató közéleti, világi témák.

Nemcsak a lelkészekre vonatkozik mindez. A bibliaolvasó hívek is ráérezhetnek arra a relevanciára, amely

ÉGTÁJOLÓ

az örök ige és a mindennapok történeisei között fennáll. A náci Németországban az úgynevezett kristályéjszaka során romboltak le megannyi zsinagógát. *Dietrich Bonhoeffer* akkor a 74. zsoltár 8. versét olvasta Bibliájában: „*Felgyújtották az Istennek minden hajlékát az országban*” – a margóra pedig odaírta a pontos dátumot: 38. 11. 09.

Az ilyen, az aktualitásokra is figyelmet fordító bibliaolvasásból egyenesen következik az a sokat idézett hitvallás, amelyet a később mártírrá lett teológus így fogalmazott: „Csak aki a zsidókért kiált, az énekelhet gregorián dalokat...” Kevesebbet idézzük viszont azt a mondatát, amely ugyancsak a szó legjobban értelmében vett evilágiságról szól: „Attól félek, hogy azok a keresztyének, akik csak fél lábón állásra vállalkoznak a földön, a mennyben is fél lábón fognak állni majd!”

Bevallom, felvetéseimmel beszélgetés szeretnék indítani. Az folyhat gyülekezeti, lelkészi vagy baráti körben, de – ha a szerkesztő is úgy akarja – akár lapunk hasábjain is. Kérdéseimet így foglalnám össze:

Miként tudjuk az igehirdetőket visszajelzéseinkkel segíteni?

Mennyi aktualitásnak van helye a prédikációban és az istentiszteleti imádságokban?

Hogyan érintse az igehirdető a koraktuális kérdéseit?

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

GEKE-tanácsülés Budapesten

► Folytatás az 1. oldalról

A program *Gáncs Péter* köszöntő szavaival kezdődött. Az evangélikus elnök-püspök röviden ismertette a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházkerületeit, vezetőségét, szervezeti felépítését, majd a teremben körbemutatva püspök elődeiről és az egyház történelméről szólt. Említést tett az egyház jelenlegi helyzetéről és a gyülekezetekben folyó munkáról is.

A püspök köszöntötte *Cselovszkyné Tarr Klárát*, egyházunk országos irodája ökömenikus és külügyi osztályának vezetőjét, akit a nap folyamán az Európai Protestáns Egyházak Közössége Tanácsának tagjai megválasztottak – ez év végéig – a szervezet elnöki posztjára. Erre azért került sor, mert *Friedrich Weber* korábbi elnök hirtelen megbetegedett, és kezelése miatt jelenleg nem tudja teljes mértékben ellátni az elnöki tisztségéből adódó felada-

it. Szükség volt tehát arra, hogy az átmeneti időszakra – *Weber* elnök gyógyulásáig – intézkedjenek a vezetői poszt betöltéséről. *Cselovszkyné Tarr Klára* munkáját segíti majd a másik alelnök, *Gottfried Locher*, illetve *Michael Bünker* főtítkárs is, valamint a bécsi GEKE-központ munkatársi gárdája.

Gáncs Péter köszöntőjét *Pröhle Gergely* előadása követte. Az országos felügyelő az őszinteség szavaival lepte meg a résztvevőket. Említést tett az egyház egyre romló statisztikai adatairól, anyagi helyzetéről, támogatottságáról. Elmondta, hogy a szekularizáció és a negatív társadalmi változások, amelyek egész Európában érezhetőek, sajnos Magyarországra is begyűrűztek. Az egyház új stratégia mentén próbál kiutat keresni a sokszor kétségbeesítő helyzetből – tudták meg a résztvevők. „Lassan már csak egy-egy püspökiktatás, országos vagy kerületi missziói nap vagy presbiteri találkozó során gyű-

lik össze nagyobb tömeg. Nem jó azonban, ha az ünnepi kereszténység illúziójába ringatjuk magunkat, és azt hisszük, valóban annyian vagyunk. Egy-egy szomorú novemberben templomainkban csak ötven-hatvan gyűlnek össze. Sajnos ez inkább fest reális képet istentiszteleti látogatottságunkról, mint az ünnepeken tapasztalt teli templomok” – mondta *Pröhle Gergely*.

Szavaira a későbbiek során számos reakció érkezett; a nyílt fórumon, de később négy szemközti beszélgetésekben is az volt tapasztalható, hogy a vendégek igen nagyra értékelték a realista, sokszor fájó, ámde őszinte szavakat. „Bár az egyház felőli hírek egyrésztől fájalmasak, de mivel őszinték, így lehetőség van a megújulásra, a dolgok átgondolására és az újrakezdésre” – mondta az egyik résztvevő.

A vacsora után *Ódor Balázs*, a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala Külügyi Irodájának ve-

zetője hasonlóképpen az őszinteség útját választotta. Beszámolt egyháza gyülekezeteinek rossz anyagi helyzetéről, a svájci frankban felvett kölcsönök nem éppen pozitív hatásairól. A negatív szavak után azonban pozitív értékelés is jött: „Amikor már úgy érezzük, hogy nincsen tovább, vagy amikor azt gondoljuk, hogy ésszerű keretek között már semmi sem működhetne tovább, mégis azt tapasztaljuk, hogy Isten valamilyen csodálatos módon mégsem hagyja, hogy minden tönkremenjen. Az emberek elkötelezett hite, egy-egy gyülekezet élni akarása mutatja, hogy van tovább.”

Ezután *Khaled A. László* metodista lelkész mutatta be egyházát. A népegyházi keretek helyett a hallgatóság előtt inkább egy szabadegyház képe jelent meg, amelyben kevés és kis létszámú gyülekezet működik, de összetartó a közösség.

A Magyarországi Egyházak Ökömenikus Tanácsának (MEÖT) történetét, működését *dr. Fischl Vilmos*

evangélikus lelkész, a tanács főtítkára ismertette. Szólt a MEÖT tagegyházairól, a katolikus egyházzal való viszonyról. Vázolta az egyházügyi törvény rendelkezéseit és az ezeknek megfelelően hivatalosan elfogadott egyházakat, azok helyzetét. Elmondta, jelenleg milyen témák foglalkoztatják a MEÖT különböző bizottságait, végül pedig felhívta a figyelmet a január 18-án kezdődött ökömenikus imahétre, amelynek fő szervezője a katolikus egyházzal együttműködő MEÖT.

Az est folyamán *Derecskei András* hegedűművész, zeneszerző és kar-nagy komolyabb és könnyedebb műfajú hegedűszámokkal szórakoztatta a megjelenteket.

A fogadás kötetlen beszélgetéssel zárult. A résztvevők közül többen a budapesti Dohány utcai zsinagógát érintve emlékeztek meg az immáron több mint hetven évvel ezelőtt történt holokausztról.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA
▶ [Evangelikus.hu](#)

A SZERZŐ FELVÉTELEI

„Nagy feladat hárul rám!”

Interjú *Cselovszkyné dr. Tarr Klárával*

– Nemcsak személy szerint Önnek, de az egész Magyarországi Evangélikus Egyháznak is nagy öröm, hogy az Európai Protestáns Egyházak Közösségének (GEKE) tanácsülésén elnökké választották. Ez nagy lehetőség és megtiszteltetés felekezetünk és minden magyar protestáns számára. A jövőben nyilván még hangsúlyosabban jelenhetnek meg a magyar szempontok az egyházi diplomáciában, bár alelnökként eddig is nagy befolyása volt a döntésekre. Felmerül a kérdés: miért csak az év végéig vállalta ezt a feladatot?

– Engem meglepett, hogy *Gottfried Locher* alelnök nem vállalta az elnöki jelölést, sőt vissza akart lépni az elnöki feladattól is. Szerencsére sikerült lebeszélni erről a szándékáról. *Friedrich Weber* eddigi elnök súlyos beteg, de egészségi állapotáról csak az év végi tanácsülésen tudunk majd tájékozódni. Reméljük, hogy javul, s vissza tud térni munkájához.

Személy szerint én természetesen nagyon örülök annak, hogy a tanács tagok elnöknek választottak, de ez tiszteletbeli feladat, természetesen a jövőben is folytatatom külügyi osztályvezetői munkámat egyházunk országos irodájában. 2016-ban nagy feladat hárul majd rám, hiszen Buda-

pest lesz a helyszíne – július 7–10. között – a soron következő európai keresztény találkozó, amelynek szervezése kemény munkát jelent.

– A GEKE székhelye Bécsben van. Ön Budapestről hogyan tud részt venni az érdemi munkában?

– Számítok az elnökségi tagokra, ők ígéretük szerint mindenben a segítségemre lesznek. Emellett a munka zömét interneten és telefonon is el lehet végezni, s Bécs egyébként sincs messze. A bécsi irodán hetente dolgoznak, köztük az egyházunk által kiküldött *Dávid Adél* lelkész. Emellett nekem eddig is volt helyettesem a GEKE szervezésében, *Bölcskei Gusztáv* református püspök személyében. Bízom tehát abban, hogy el tudom látni mindkét feladatkört – a hazait és a nemzetközit is –, annál is inkább, mert az ökömené mellett itthon is a külügyi munka tartozik rám.

– Milyen feladatai vannak az Európai Protestáns Egyházak Közösségének? Részt tud-e venni érdemben a szervezet az európai problémák kezelésében, vagy munkája inkább csak deklarációk és szándékok megszövegezése?

– Ennél jóval többet tett és tesz a szervezetünk. A munkaterületek zö-

me egyházi tevékenységet érint, tehát a nemzeti egyházak számára irányt mutat. Nyilván hangsúlyos feladat az egyházak jövőjének alakítása, az egyházreform. Kiemelt teendő a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójához kapcsolódóan *A reformáció városai 2017* elnevezésű koncepció, valamint a nagygyűlés előkészítése.

A bécsi iroda kiemelt feladata a tanácsulások elé kerülő dokumentumok előkészítése. Most az eddigieknél is hangsúlyosabban szerepelnek a nemzetközi problémák. Projektcsoportokat hoztunk létre több más szakterületre. Egyik ilyen csoportunk témája a migráció és a vallási sokszínűség. Külön csoport feladata

az anglikánokkal való kapcsolat elmélyítése. A GEKE emellett elemzi a lelkészképzés és -továbbképzés témakörét is, ebben a projektben vesz részt *Szabó Lajos*, az Evangélikus Hit tudományi Egyetem rektora. Egy másik munkacsoport a GEKE-tag egyházak istentiszteleti konzultációját szervezi, ezáltal a liturgiát és az istentiszteleti rendet állítja a középpontba.

Hozzám a képzés, oktatás témakörre tartozik. A dél-európai regionális csoport – amelynek tagja vagyok – tanulmányt készít az egyházak oktatással kapcsolatos lehetőségeiről, valamint az európai egyházi, vallási oktatással foglalkozó szakembereknek szervezünk konzultációt.

Lapzártakor érkezett a megrázó hír, hogy január 20-ra virradóra súlyos betegség következtében elhunyt *Friedrich Weber*, az Európai Protestáns Egyházak Közösségének (GEKE) eddigi elnöke. A GEKE sajtó halottjának tekinti.

■ – BWGY –

Ökumenikus imahét – nyitó istentisztelet a bazilikában

► Az imahét idején a brazil ökumenikus csoport készítette, a vég-ső szöveget pedig az Egyházak Világtanácsának Hit és Egyházszervezet Bizottsága és a Keresztény Egységet Előmozdító Pápai Tanács által létrehozott nemzetközi bizottság tagjai állították össze. A január 18-i nyitó istentisztelet elején – az előkészítő brazil csoport kérésének eleget téve – a részt vevő egyházak képviselői a templomba való bevonulásukkor különböző formájú kancsókba vizet öntöttek egy nagy táliba. A vizeskancsók a gyülekezet sokszínűségét jelképezték, a táliba öntött víz pedig az egyházak egységét szimbolizálta.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) által szervezett rendezvényen Erdő Péter bíboros, esztergom–budapesti érsek beszédében arra figyelmeztetett, fontos, hogy „a keresztények egységéért imádkozva eljussunk Krisztus titkának felismeréséhez, és életünket egyénileg és közösségekben is az ő akarata szerint igazítsuk”.

A bíboros a samáriai asszony János evangéliumából való történetét magyarázva kitért arra is: Isten irgalma

éppen azért megrendítő, mert nem el- felejt, nem igazolja, nem menteti az emberi bűnt, nem mossa el a különbséget jó és rossz között, hanem megbocsát a bűnösnek, és erőt ad neki, hogy megváltoztassa, megjavítsa életét, és így boldog lehessen. Ha nem volna különbség a jó és a rossz között, akkor nem is lenne helye a megrendítő és szabadító isteni irgalomnak – hangsúlyozta Erdő Péter.

Steinbach József református püspök, a MEÖT elnöke igehirdetésében

A SZERZŐ FELVÉTELE

kiemelte: a Krisztus-hívők közös küldetése tanúskodni az evangéliumról, az örömhírről. Arról, hogy a „hamis vágyak és jogosnak tűnő csüggedések ellenére is van megoldás, öröm és reménység Isten egyszü-

lött fiában, Jézus Krisztusban” – mondta. A református püspök a 42. zsoltárt magyarázva kiemelte, kell, hogy legyen „bátorságunk, erők, bölcsességünk továbbadni a zsoltár biztatását: Ne háborogj, hanem bízzál az Úrban, és hálát adsz még az ő szabadításáért”.

A liturgiai szolgálatban részt vett Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, a MEÖT alelnöke, aki imádságot mondott a gyülekezet tagjaival közösen, illetve segédkezett a liturgiában Gregeresen-Labossa György evangélikus lelkész is mint a Johannita Lovagrend káplánja. Bevezetőt Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a MEÖT főtítkárra mondott.

Szolgálatot végeztek a MEÖT tag- egyházainak vezetői: Kocsis Fülöp görögkatolikus megyés püspök, Pap János baptista egyházelnök, a MEÖT alelnöke, Khaled A. László metódista lelkész, Frank Hegedűs anglikán

káplán, Kalota József ortodox érseki vikárius, a MEÖT alelnöke, Magyar István ortodox protoierej, Magyar Marius ortodox esperes, Vojislav Gality ortodox püspöki helynök, Jansev Tancso ortodox protoierej, Pataky Albert pünkösdi egyházelnök, valamint Snell György segédpüspök, a bazilika plébánosa.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA
► Evangélikus.hu

Ökumenikus imahetet 1908 óta rendeznek. Először csak az anglikán és a katolikus egyház tagjai vettek részt rajta, és kizárólag az egyesült államokbeli Graymoorban szervezték meg. Ma már szerte a világon ökumenikus közösségek tartanak istentiszteleteket, és imádkoznak a Krisztusban hívők egységéért a különböző felekezetű gyülekezetek.

Kalota József
ortodox érseki vikárius

ROMÁN PÉTER FELVÉTELE

Szórványevangélikus mindennapok

Beszélgetés Asztalos Richárd lelkésszel

► **Hogyan gyakorolják hitüket az evangélikus közösségek – szórványban? Erről a ritkán vizsgált kérdéstről faggattuk Asztalos Richárdot, a Tokaj és Környéke Evangélikus Egyházaközösség lelképásztorát.**

A Tokaj központú, kiterjedt szolgálati terület akár négy-öt istentiszteletet is jelent vasárnaponként, és az is előfordulhat, hogy egy-egy gyermekért kell tíz kilométereket autózni hittanórára. Ilyen jellegű lelkészi munkához nemcsak fizikailag kell jó kondícióban lenni, de – úgy vélem – lelkileg is. Beszélgetésünk elején ezért a lelkészi hivatás iránti elköteleződéséről kérdeztem.

– Szüleim az evangélikus egyházhoz tartoztak, de édesapám unokatestvére – Csernák János – történetesen a metodista egyház szuperintendense. Nagyszüleim rendszeresen gyakorolták vallásukat, nagymamám a nagycserkeszi evangélikus gyülekezet oszlopos tagja volt. És 1997-ben épp a nagycserkeszi templom felszentelésekor tartott istentiszteleten éreztem valami olyat, hogy „nekem erre szükségem van”...

Egyedül vettem részt a konfirmációs oktatáson. Ez a vasárnapi istentisztelet előtt volt, és a liturgia kezdetével haza lehetett menni, de én azt mondtam, ott maradnék, ha lehet. A prédikáció szavait nem biztos, hogy fel tudnám idézni, abban azonban biztos vagyok, hogy egy olyan szent erőterbe léphettem be, amely életre szólóan megérintett.

– Mit jelent evangélikusnak lenni ebben a térségben?

– Családiás légkört, Istennel való személyes kapcsolatot jelent az ember számára, de ez nem feltétlenül az állandó alkalmakban valósul meg. Amikor idekerültem, ezeken a településeken havi egy istentisztelet volt, ezt azóta havi kétszorra bővítettem. Ezen a vidéken sokáig nem volt helyben lakó lelkész, én vagyok az első, aki Tokajban lakom. Elődeim Miskolcra és Nyíregyházára látták el a szórványtelepüléseket.

A szolgálati területemen nyolc helyen van evangélikus templom,

parókia pedig Tállyán, Abaújszántón, Tokajban és Sátoraljaújhelyen, de hozzánk tartozik Monok, Hernád-büd, Sárospatak és Nagytárcány is. Kiterjedt tehát a terület, a máshonét érkező lelkészek ideje pedig korlátozott volt – és valljuk meg őszintén, a legtöbb ember olyan gyülekezetbe igyekszik vinni a gyermekét, ahová később is járhat...

– Milyen problémákkal szembesült, és milyen megoldásokat lát?

– Leginkább az volt a feltűnő, hogy nem voltak hozzászokva az evangélikusok, hogy az egyházzal kapcsolatot ápoljanak. Én igyekszem a személyességre tenni a hangsúlyt, arra, hogy legyen olyan spirituális élményük, amely egész héten kitart. Leginkább a látogatás, a személyes lelkigondozói beszélgetés tartja bennük a lelket és az evangélikus identitást. Éppen ezért igyekszem minél többet látogatni.

– Milyen eseményeken vehetnek részt a hívők? Misszió, evangélizáció, kulturális programok...?

– A közösségi programok megszervezése az idősebbek között elég nehézkes, de a városi programokon is részt szoktam venni, hogy lássák, a lelkésziük képviseli őket. Igyekszünk az ökumenikus imahét alkalmába is bekapcsolódni. Általában is törekszem jó kapcsolatot ápolni az itt szolgáló, más felekezetű lelkészekkel. Akkor is sikerült megtölteni a templomunkat, amikor könnyűzenés is-

tentiszteletet szerveztünk dicsőítő zenekar részvételével.

Gondolnunk kell a közösség kincseinek megóvására is; igyekszünk figyelemmel kísérni a pályázati lehetőségeket. Van egy vendégházunk, amelyben évente ifjúsági táborot szoktunk tartani. Kórházlátogatást is végzünk – egyelőre rendszertelenül tudom megoldani –, és havi egy alkalommal a sátoraljaújhelyi börtönben is tartok evangélikus istentiszteletet. Azt látom, hogy az embereknek nem feltétlenül arra van szükségük, hogy egy bizonyos felekezethez tartozzanak, hanem hogy találkozzanak az irgalmas Istennel.

– Tapasztalni valamiféle „ébredést” ezen a vidéken?

– Az ébredést a közösségek számbeli növekedésében szokták bizonyítottatni látni. Nos, olyan impozáns számokat, mint egyes gyülekezetek, mi nem mutathatunk fel, de azt látom, hogy egyre többen ülnek a padosorokban. És azt tapasztalom, hogy híveink nemcsak istentiszteleti alkalmainkon, hanem a mindennapokban is igyekeznek megélni a hitüket. Úgy élni az életüket, hogy keresztény emberhez méltó legyen. Én ebben látom egyrészt a sikereket, másrészt azt, hogy Isten Szentlelke működik. Az emberek ugyan nehezen köteleződnek el, de akik eljárnak hozzánk, azok közül sokan az élete változik...

– Ha valahol, akkor az ilyen szórványterületeken hivatott „besegíteni”

A SZERZŐ FELVÉTELE

az Evangélikus Missziói Központ. Van-e kapcsolatuk a fővárosi központtal?

– A központ által kiadott Híd magazint próbáljuk eljuttatni megfelelő helyekre, és igen, ott voltunk az országos evangélizáció. Mindig örülök, amikor el tudunk menni a Deák téri templomba. Indultunk missziói pályázaton, és nyertünk is. Az összeget arra használtuk fel, hogy minél több embert el tudjunk hívni a tállyai csendesnapunkra. Minden év nyarán tartunk ott egyházas megyei csendesnapot. Igyekszünk olyan programokat nyújtani a résztvevőknek, hogy feltöl- tekezve menjenek haza, és legyen kedvük továbbadni az örömhírt a saját gyülekezetükben.

Ami az iratérjesztést illeti, volt rá eset, hogy a Kálvin Kiadó nagyobb mennyiségű Bibliát és egyéb kötetet

biztosított a sátoraljaújhelyi börtön számára, és ebből a gyülekezetben is oszthattam a rászorulóknak.

– Jól értem: a börtönből hozta ki a Bibliákat?

– Igen. Érdekes helyzet volt. De olyan is előfordult, hogy a börtönben gyűjtött tartós élelmiszereket – amelyeket a rabok vettek meg – tudtuk eljuttatni a szükséglet szenvedőknek. Egy másik kezdeményezés keretében a Miskolci Egyetem aulájában gyűjtöttünk adományokat a görögkatolikus egyház szemléni lakásotthonai számára. Ezekben az otthonokban olyan gyermekek élnek, akikről lemondtak a szüleik, vagy akik a szülők halála következtében árván maradtak.

– Miként látja, milyen lehet itt az evangélikus jövő?

– Ezen a vidéken nehéz sorsú emberek élnek. Főként idősek, akiknek sokszor a megélhetés is gond... Demográfiai és szociális problémákkal is szembe kell nézni. Azt gondolom, hogy az egyház szolgálata révén sokan mégis reménnyel és hittel töltekezve tudnak élni a mindennapokban. Lehet, hogy még jó ideig egyházközösségünk is támogatásra, pályázatokra szorul, de magam is bizakodóan tekintek a jövőbe.

– Bizonyára találkozott olyan bizonyágtétellel, amelyről szívesen beszámolna az Evangélikus Élet olvasóinak...

– Azt gondolom, hogy a hívők leginkább tetteikkel tesznek bizonyosságot. Sokszor erőn felül nyújtanak nekünk segítséget, hogy egy-egy alkalom létrejöhesse. Sárospatakon például saját ingatlant ajánlottak fel az istentiszteletek megtartására. Az emberekben sok előítélet és téves információ rögzült az egyházzal kapcsolatban – hiszem, hogy nekünk feladatunk ezen is változtatni.

■ BENEDEK BERNADETT

Iszlám és terrorizmus, avagy civilizációk összecsapása?

► Napjainkban sok ember él sztereotípiák között, és hajlamos az arab vagy az iszlám szót hallva a terrorizmusra asszociálni, különösen a francia *Charlie Hebdo* újságnál rendezett vérfürdő után. Az arabokról vagy az iszlámról beszélve miért jut rögtön az eszünkbe a terrorizmus? Vajon mik az iszlámnak, illetve a terrorizmusnak az alap gondolata, és ezek összeegyeztethetők-e egymással? Igaz-e, hogy itt civilizációk összecsapásáról kell beszélni, amikor az iszlám terrorakciókról hallunk, vagy teljesen más indítékok kerülnek előtérbe? Ezekre a kérdésekre kereste a válaszokat cikkében dr. Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtitkára, külügyi szakértő. (Lapunkban az írást rövidítve közöljük, teljes terjedelmében az Evangélikus.hu honlapon olvasható. – A szerk.)

Nem most támadták meg először a *Charlie Hebdo* szerkesztőségét: 2011 novemberében Molotov-koktélt dobta a székházra, miután a lap a tunéziai választások eredményével kapcsolatban Mohamed prófétával viccelődött. A BBC azt írja, hogy az újság számos közéleti kérdésben nyilatkozott meg polgárpukkasztó módon, legutóbb *al-Bagdadiról*, az Iszlám Állam vezetőjéről.

A próféta személye – amint közzismert – az iszlám számára szent és sérthetetlen. 2006 elején világbotrány kerekedett abból, hogy a dán *Jyllands-Posten* napilap karikatúrákon ábrázolta a prófétát, majd ezeket a karikatúrákat más lapok is közölték.

Az iszlám terrorizmus politikai, szociális és kulturális alapjai

Az iszlám egy vallási hitrendszerre épít, amelyet a maga valóságában kellene megélni. Az iszlámban csakúgy, ahogy a kereszténységben is, a célokat kell kitűzni, és e célokhoz törvényes eszközökkel kell közelíteni.

A terrorizmus valójában nem iszlám jelenség, de nem lehet elfelejteni, hogy az elmúlt néhány év legtöbb és legbrutálisabb terrorista támadását az iszlám nevében követték el. Emiatt alapvető viták kezdődtek mind Nyugaton, mind a muszlim világban arról, mi a kapcsolat ezen cselekedetek és az iszlám tanításai között.

A terrorizmus és az iszlám viszonylatában politikai indokokat (az izraeli–arab konfliktus), kulturális (láadás a nyugati kultúra ellen), illetve szociális okokat (elidegenedés, szegénység) lehet találni. A szélsőséges vezetők jól kihasználták ezeket a mozgatóelemeket és a mély vallási érzelmeket az iszlámista terroristák motiválásában, és létrehoztak egy olyan szociális és vallási közeget, ahol a terrorcselekmények elkövetőinek tetteit mind morálisan, mind törvényileg jóváhagyják.

A jelenségnek nagyon mély ideológiai gyökerei vannak; ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a radikális muszlim szervezetek képesek toborozni, majd külföldre küldeni és támogatni különféle „alvó” terroristákat.

Az *Al Kaida* név jelentése: „hálózat”. A világ minden részén találhatók kis sejtek, amelyeket köztünk élő emberek mozgatnak. Az internet korában a szervezeten belüli kommunikáció igen egyszerűvé vált, csakúgy, mint a szervezet állásfoglalásainak, elrettentő propagandájának kifelé történő sugárzása. Olyan nemzetközi hálózatról van szó az *Al Kaida* esetében, amelyben az alapegység adja a hátteret, a hálózat helyi tagjainak azt csak működtetniük kell.

De mi célból hozhattak létre egy ilyen kifinomult működő rendszert? Nem másért, mint hogy harcoljanak a nyugati civilizáció ellen, amely véleményük szerint kizsákmányolja a harmadik világot, a fejlődő országokat.

A radikális vagy szélsőséges iszlám kiterjedése napjainkban

Nyugaton 2001. szeptember 11-re reagálva indítottak harcot a terror ellen. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a háború nem általában a Kelet ellen, nem az arab emberek, nem az arab kultúra, nem is az iszlám ellen folyik, hanem a terror intézményei (politikai csoportok, fegyverkereskedelem, felkészítő táborok, a pénzmosásban érdekelt bankok) és a terroristák ellen.

Számos politikus közben az iszlám minden megjelenési formáját a radikális jelzővel illeti, az iszlámot pedig általában is fenyegetésnek tartja.

Ez a megközelítés alapjaiban téves. Az iszlámnak nagyon sok árnyalata van, és csak kevés tartozik a veszélyesek közé. A modern iszlámista terrorizmus a 20. századi iszlám fundamentalizmus természetes következménye. Az iszlám belülről a radikális szárny a társadalom rettenetes ál-

lapotára való válaszként alakult ki és erősödött meg az arab világban. Válszállást a szociális igazságtalanságra, a hagyományos értékek elutasítására és a külföldi uralom és kultúra elfogadására. Ez a mozgalom azt állítja, hogy a modern muszlim társadalmak azért nem funkcionálnak, mert letértek az „egyenes útról” (*as-sirat al-mustaqim*), vagyis minden bajra az eredeti iszlámra való visszatérés a megoldás.

Az iszlám radikális csoportjainak erőszakos megnyilvánulásait rendszerint a Nyugattal való találkozások indították el, de a gyarmatosítók elleni lázadásokban ritkán vettek részt más muszlim országok lakói. Az 1980-as évekig a muszlim fundamentalista mozgalmak, mint például a Muszlim Testvériség, befelé fordultak. Három alapvető hangsúlyoztak: a népképviselő, a nemzeti egység és a nemzeti akarat elvét, s azt állították: minden kormányzatnak, amely törvényességre törekszik, eleget kell tennie e követelményeknek.

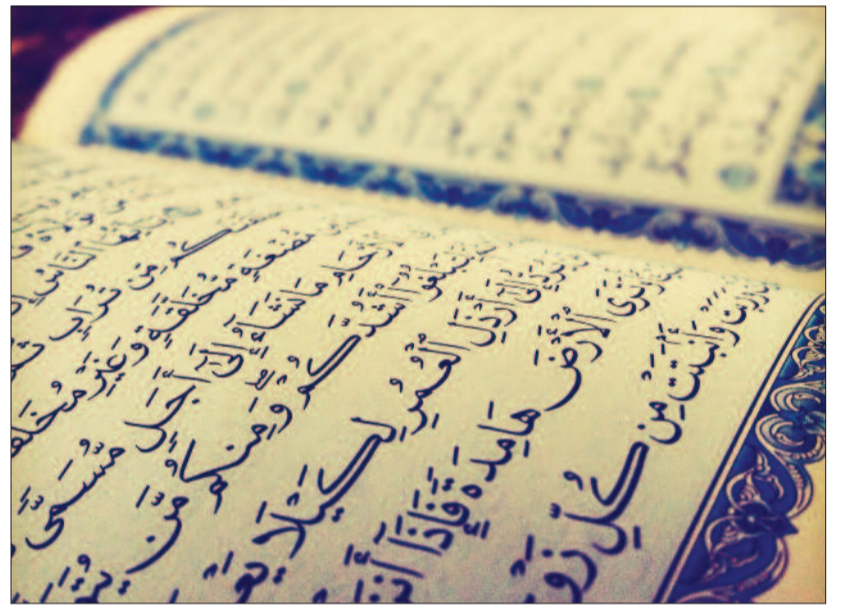
A korlátlan hatalom végső soron Istené, de gyakorlását a nemzetre, az *ummára* bízta, ennél fogva az iszlám kormányzatnak népképviselői jellegűnek kell lennie, s a nemzet előtt kell felelnie. A hatalom képviselői nem a nép urai, hanem szolgálói, s a kormányt a tanácskozás elvének (*as-sura*) megfelelően az *ulemmának* kell vezetnie.

A nyugati fölényt annak tudták be, hogy a muszlimok feladták a próféta tanításait. Ebből következőleg a megoldás első lépése a lakosság új-raislamosítása volt, utána pedig iszlám törvényen (*saría*) alapuló iszlám kormányok létrehozása.

A *dzsihad* („Allah útján történő küzdelem”, vagyis küzdelem a rossz ellen és a jó megvalósításáért) az isz-

lám világ egyik legtöbbet vitatott kategóriája, amelynek értelmezésével kapcsolatban egymással ellentétes álláspontok ismeretesek, és amelynek önmagában is hatalmas irodalma van.

Nem járt eredménnyel az a törekvés, hogy a muszlimok egy adott terület érdekében a világban valamilyen formában összefogva lépjenek fel. A szovjetek afganisztáni bevonulása viszont változást hozott, mivel felélesztette a dzsihadban való részvétel gondolatát. A cél az volt, hogy

kiűzzék a „hitetlen” megszállókat egy muszlim országból.

Az afganisztáni szovjet vereséget, valamint a Szovjetunió ezt követő összeomlását isteni jelnek fogták fel. Ezzel sikeresen beindult a dzsihad a „hitetlen” világ ellen, továbbá egy apokaliptikus háború is kezdetét vette, amelynek – a radikális iszlám gondolkodása szerint – az iszlám világalummal kell végeznie. Az afganisztáni háború felélesztette a dzsihadot, és az iszlám új világszemlélete kifejlesztette a tanatofil ideológiát, amely a halált eszményíti. Úgy idealizálja, mint várva várt eredményt, nem pedig mint a háború szükségszerű átkára tekint rá.

Sajnos ez a filozófia komoly gondokat okoz az elrettentés elméletének. Az iszlám katonai hagyományok szerint a muszlimok csak akkor hátrálhatnak meg, ha az ellenségnek legalább kétszer annyi katonája van, mint a muszlim csapatoknak. Más hagyományok csak tízszeres túlerő esetén engedélyezik a meghátrálást. Ha a sikerre semmi esélyük sincs, akkor a mudzsáhidek azt bizonyítják, hogy vakon bíznak Allahban, és tettük eszerint kerül elismerésre.

Az iszlámista politika sikeresen létrehozta a *bello ergo sum* („harcolok, tehát vagyok”) mentalitást – emiatt az iszlám vezetőknek állandóan szükségük van a népszerű dzsihadra, hogy fenntartsák hatalmukat. Ebből következik, hogy az Egyesült Államok iraki szereplése alapvetően kihat a radikális iszlámista mozgalmak-

ra. Ezekben a körökben az amerikai megszállást a szovjetek afganisztáni inváziójához hasonlítják. Az amerikai bukás csak megerősítené a dzsihad apokaliptikus ideológiáját.

A Nyugat problematikája és küzdelme az iszlámmal

Azt bizonyosan ki lehet jelenteni, hogy a muszlimok nagy többségének semmi kedve csatlakozni a dzsihadhoz, miként ahhoz sem, hogy „politizálják” a vallásukat. A harc „szabályait” a radikálisok fektették le, és a végső céljuk nem más, mint a nyugati civilizáció elpusztítása. Ez azonban nem az iszlám, hanem az „iszlámista terroristák” álláspontja.

Az iszlám törvények egyértelműek: személyek nem viselhetnek háborút. Egy csoport vagy szervezet nem kezdhet háborúba, csak egy állam kezdeményezhet hadviselést. Nem állhat senki háborúban egy államfő vagy egy hadsereg előzetes hadüzenete nélkül. Ha mégis, az terrorcselekménynek számít.

A nyugati önvédelem nem állhat csak katonai offenzívából vagy a Közel-Kelet demokratizálásából, hanem a vallási/eszmei aspektus is figyelembe kell vennie. Nemcsak a Közel-Keletet kell nyomás alá helyezni, hanem a nyugati és a közel-keleti val-

lasi vezetést is rá kell bírni arra, hogy szakítsanak az erőszak magyarázásával, országaikban ne engedjék működni a szélsőséges vallási irányzatokat, és hogy nyíltan forduljanak a radikális tábor ellen.

Egy ilyen szakítást nem lehet egy nyugati típusú kijelentéssel megoldani. Az iszlám vallási hatóságoknak kellene olyan egyértelmű és kötelező jogi döntéseket hozniuk, amelyek ellentmondanak a radikális világszemlélet alapjainak, továbbá gyakorlatilag ki kellene tagadniuk a radikálisokat az iszlámból. Ha a radikálisok azt állítják, hogy a terrorakciók elkövetői a mennyországba fognak jutni, akkor a vallási hatóságoknak ki kellene jelenteniük, hogy ez nem igaz, hanem ellenkezőleg, a pokolra fognak jutni. A *Korán* versei egyértelműek ebben a tekintetben: „Harcoljatok Allah útján azok ellen, akik ellenetek harcolnak, de ne támadjatok rájuk, Allah nem szereti a bántalmazókat.”

Csak egy iszlám kultúrharború képes átrajzolni a határokat a radikálisok és a mérsékelték között úgy, hogy az utóbbiak kerekedjenek felül. Alapvető fontosságú tisztában lenni az iszlámista terrorizmus vallási alapjaival, hogy létre lehessen hozni egy mérsékelt és a köz által elismert ellensúlyt. A *Korán* nem bátorít senkit az erőszakra, ahogyan sokan gondolják. Egy ilyen alternatív magyarázatnak sziklaszilárd vallási alapokkal kell rendelkeznie, és elismert iszlám tudósoknak és vezetőknek kellene érvelniük mellette. ■

Jegyzetlapok

(Napló, 2015)

Párizsi terrortámadás. Tíz nap telt el az iszonyú vérengzés óta, és még mindig beszélnek róla. Én magam is baráti körben idézem a rettenetes déléltét. Iszlamista fegyveresek tizenkét embert öltek meg egy satirikus lapnál. A legtöbbet az igazgatóra lőtték, aki Mohamedről rajzolt provokáló képregényt. A *Charlie Hebdo*t négyöt éve bírálják, sőt támadják: Molotovkocktelt dobtak be a szerkesztőség ablakán, munkatársait sűrűn megfenyegették, a senkit, semmit nem kímélő újságot többször is beperelték.

A végkifejletet ismerjük... Nézem a temetés képeit, könyvek közt, és nézem az Afrika közép-nyugati részéről érkező tudósításokat. Sok száz embert mészároltak le néhány óra alatt. Mint letört faágak, úgy csüngenek a halott gyermekek az anyák kezében. A vesztély nagy, Nigériában és néhány környező országban új „Iszlám Állam” kikiáltását tervezik a szélsőségesek.

Mi van itt, Istenem, és mi lesz még? Lassan tíz éve, hogy mindennaposak a merényletek, a túszejtések, a térdelő, levágott fejű foglyok. Már nem is számoljuk az áldozatokat, oda se pillantunk a fölégetett falvakra, elnéptelenedett városrészekre.

Mit hoz a holnap? Lángoló vallásháborút? Az erőszak erőszakot szül és véget nem érő pusztítást!

Kereső. Van Teremtő. És van hozzá út. De ezen az ösvényen az embernek kell elindulnia, neki kell építenie nagy áldozattal. Emberi erőfeszítéssel. Egy napon a várakozás, a reménykedés, az apró öröm a lélekben összeürülődik egyféle tapasztalásba. Ami nem lehet más, mint kevés bér egy élet munkájáért. De így jó, a jóleső fáradság mindenért kárpótol.

Szombat délelőtt. Szomszédasszonyommal találkozom a boltban, kis cipőt vesz, friss tejet, piros almát és egy üveg ásványvizet. Többre nem futja. Elmúlt kilencvenéves, szép járású, mosolyos nő. Fizet, óvatosan elpakol mindent a garabolyba. Vár egy kicsit, azután elindulunk. Botjára támaszkodva jár, vékony szíjon vezet magá mellett korcs kutyáját. A kapuban még beszélgetünk: „Közel

vagyok már Istenhez, szeretnék elindulni” – mutat a januári ég felé. Nagyon várja már édesanyja, hogy tanítsa a kenyérsütésre. Hosszú csönd után hozzáteszi: „Szörnyű lett a világ. Mindenütt a pusztítás. Semmi sem a régi.”

Hortobágyi öreg pásztor. Találkoztam vele, egy régi születésnapon a közelében lehettem. Hallgattam Sándor bácsi bölcs szavait, véget nem érő meséit. Később tudtam meg fájó-szép énekei titkát: az ötvenes években édesapját nyolc évre, az akkor ifjú juhászt hét évre börtönözték be. Alig várták, hogy végre találkozzanak, és folytassák a beszélgetést. Ott, ahol abbahagyták: a föld ismereténél. Mert nem lehet eleget tudni róla, mindig tartogat valami új csodát.

Kemény, áldozatos életforma ez, nemcsak egész napos figyelmet, sok erőt, de egy életen át tanulást, tapasztalatot és tudást kíván. Tizenkét gulyás, juhász, csikós a tagja a 2007-ben alapított Hortobágyi Örökös Pásztor rendnek. Közülük is Árvai Sándor a legnagyobb, régi századok fáradságát vállaló cipelő férfi.

Közel és távol. *Márai* naplóit böngészem, és egy 1950-es jegyzetében botlok. Ezt írta késő éjszaka: „Keleten tovább tart a háború. Az iszapos, ragadós, beláthatatlan keleti háború veszedelmesebb, mint minden atombombás nyugati mutatóvány. A távolkeleti tér, a keleti idő és ember személytelensége, fanatizmusa az a süpedős dimenzió.” És ebben el lehet tévedni. Ezt nem lehet megérteni és megtanulni.

Emberkereskedők. A januári, vad szél korbácsolta olasz partokhoz egyre több hajó érkezik. Rozsdás teknők, elhagyatva, mert az embercsempészek az utóbbi időben az út felénel eltűnnek. Otthagyják az összezúfolt menekülőket! Férfiakat, nőket, akik vékony takaróba csavarják gyermeküket. De hiába. Nincs menedék: legtöbbjük vízbe fullad, családját menekítve halálosan kimerül. Az új esztendőben eddig 759-en vesztették életüket.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Az Evangelikus Élet jubileuma – 80. évfolyam

Idén nyolcvanadik évfolyamához érkezett az Evangelikus Élet. Ez alkalmából közöljük az első lapszám egyik, ma is érdekes írását. Két évfolyam kimaradt a háború miatt, vagyis az újság legelső száma nyolcvankét évvel ezelőtt, 1933-ban, éppen január 29-én jelent meg. A délvidéki evangélikus egyház életéről szóló tudósítás tanúsítja, hogy Trianon után még gyarapodni tudtak a jugoszláviai lutheránus gyülekezetek. Talán mára nézve is biztató példájuk... (A szöveget az eredeti helyesírással közöljük.)

Hírek a Délvidékről. A jugoszláviai evangélikus egyház, melyhez a délvidéken élő evangélikusok is csatlakoztak, 14 évi fennállása alatt külső szervezeteinek kiépítése mellett a gyülekezeti élet fejlesztésében is jelentős munkát végzett. Erről a munkáról tesz bizonyosságot az a 13 templom, 7 imaház, 4 gyülekezeti ház és 7 lelkeszlakás, amelyeket az egyes egyházközségek emeltek. Az új templomok közül 3: a tiszakálmánfalvai, a verseci és a lázárföldi már a gazdasági és pénzügyi válság tetőfokán, az elmúlt év november havában készült el. – A jugoszláviai evang. egyház tanácsa fontos és sürgős egyházi ügyek elintézésére február havában Zágrábban ülést tart. – A jugoszláviai evangélikus egyháznak ez idő szerint 24 teológiai hallgatója van, akik magyar, német és osztrák egyetemeken végzik tanulmányaikat. – A bácsi evangélikus egyházmege gyülekezetei egyházmegei felügyelője *dr. Zimmermann Andor* sóvéi orvost választották, aki eddig is tevékeny részt vett az egyházi életben, különösen pedig az evang. ifjúsági mozgalom irányításában.

Nem vagyok Charlie!

■ DR. HARMATI BÉLA LÁSZLÓ

Nagy megdöbbenéssel néztem a televízió tudósításait a Párizsban lezajlott vérengzésekről. Borzasztó és elfogadhatatlan volt számomra az erőszak ilyen fokú megnyilvánulása. Azonban mégsem ez készített arra, hogy tollat ragadjak, hanem a történekeket követő megnyilvánulások, melyek értelmezései és következtetései véleményem szerint részben félresiklottak. Véleményemet nemcsak a híradásokra alapozom, hanem arra is, hogy magam is ltem Párizsban, és évekig francia irodalmat tanulmányoztam a párizsi Sorbonne-on.

ti, hogy felelősen tudunk dönteni az élet fontosabb kérdéseiben, mert van egy objektív erkölcsi norma, amelyhez az ember magát mérheti. A szabadság nem lehet szabadosság, s nem lehet korlátlanosság, mivel az egyes emberek szabadságát a másik ember hasonló szabadsága korlátozza. A keresztény ember szabadsága Isten ajándéka, amely lehetővé teszi, hogy felismerje és önként megtegye Isten akaratát, így eljutva az örök életre.

A szabadságnak vannak határai, mégpedig ott, ahol a másik ember érzékenységet, hitét és meggyőződését érintem. Tizenévesen a demokráci-

A híradások középpontjában álló *Charlie Hebdo* hetilapról tudni kell, hogy a francia bulvársajtó legalján helyezkedik el. Hírnevet csak botrányral és megbotrányoztatással tudott eddig magának szerezni. Sokszor obszcén és kifejezetten undorító stílusa az erkölcselenség magasiskolája – ha egyáltalán lehet ilyenről beszélni –, és nélkülöz minden jó értelemben vett szakmaiságot.

A szerkesztőség ellen elkövetett merényletet az események után sokan úgy próbálják meg beállítani, mintha az a szólásszabadság és a demokrácia elleni merénylet lett volna. Ez azonban erős süszátás, és egyáltalán nem igaz!

A szabadságot nem szabad összekeverni a szabadossággal! A szabadság illetve vagy a szeméremérzést sértő, illetlen magatartás, megnyilatkozás, míg a szabadság az az állapot, amely módot ad arra, hogy valaki akadálytalanul megtehesse valamit; az az állapot, helyzet, lehetőség, hogy valaki valamit cselekedjen. Az egyén szabadsága azonban nem határtalan. Ott ér véget, ahol a másik hitét sérti, és gúnyt űz belőle.

Az ember szabadsága számunkra, kereszténynek számára azt jelen-

ájáról híres Svájcban jártam középiskolába. Mindig érdekelt, hogyan tud békében együtt élni századok óta három olyan nép – a francia, a német, az olasz –, amelyek amúgy két világéggést okoztak, egymás torkának esve, földrajzilag nem is olyan távol! Noha ennek a kérdésnek az elemzése messzire vezetne, a lényegét úgy fogalmaznám meg, hogy a svájciak mindig is kínosan ügyeltek arra, hogy egymás akaratán, véleményén kívül egymás érzékenységét és „nemakaratát” is tiszteletben tartsák.

A francia társadalom nagy kérdése napjainkban az, hogyan lehetne integrálni a nagyszámú bevándorlót és a már az országon belül született utódaikat. Azonban a zsidó-keresztény gyökereit tagadó, az erkölcsi normákat felrúgó társadalom nem képes integrálni a bevándorló népcsoportokat, amelyeket felháborít a színelte szabadság színterén tapasztalt szabadosság.

Mindezek után, úgy vélem, elérkezett az idő, hogy újra felfedezzük a Krisztus által hirdetett keresztény erkölcsiségben rejlő integráló erőt.

A szerző művészettörténész, az Evangelikus Országos Múzeum igazgatója

Hitoktatási továbbképzési napok

Az Evangelikus Hittudományi Egyetem továbbképzést szervez hitoktatók és lelkészek számára. A 2015 tavaszán induló, félévente megrendezendő továbbképzési napok célja, hogy a gyermekek és felnőttek hitoktatásában előforduló nehéz témák feldolgozásához segítséget nyújtson, valamint olyan hitoktatói munkaközösséget alakítson ki, amely a mindennapi munkában hasznos szakmai háttérrel tud biztosítani.

Az első alkalom témája: *Az élet kezdete előtt és az élet vége után.*

Mi van a halál után? Hol voltam a születés előtt? Hol kezdődik, s mikor ér véget az élet? Honnan jöttünk? Hová megyünk? Kik vagyunk? Olyan kérdések, amelyek kicsiket és nagyokat is foglalkoztatnak, amelyeket a diákoktól éppoly gyakran hallunk, mint ahányszor saját magunknak feltesszünk. Sokszor ezek a témák okozzák a legfeszültebb s a legérdekesztőbb pillanatokat hittanórán.

Menny, pokol, halál, feltámadás, örök élet – egyszerre félelmetes és izgalmas kérdések, melyekhez ismernünk kell a bibliai alapokat éppúgy, mint a dogmatikai háttérrel, az ismeretek közvetítésében pedig a tanár segítségére lehet a poimenikai szemlélet.

Időpont: 2015. február 28. **Helyszín:** Evangelikus Hittudományi Egyetem, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. **Jelentkezés:** teologia@lutheran.hu vagy 20/824-9263 vagy 1/469-1050. **Jelentkezési határidő:** 2015. február 10. A határidőig jelentkezőknek ebédet biztosítunk.

A részletes program a teol.lutheran.hu honlapon olvasható.

„...hős árnyak a nagy csatából”

Negyvennyolcasok emlékezete

► A mai magyarok számára az 1848–49-es forradalom és szabadságharc a legjobban érthető és elfogadható történelmi időszak. Országsterite sok település el nem múló hálával ápolja ma is negyvennyolcasaink emlékét. Szerinte a hazában megtalálhatók a honvédsírok, a *Petőfiékhez* csatlakozó fiatalok – mesterlegények, felszabadított jobbágyok –, a *Kossuth zászlói* alá állt önkéntesek, nemzetőrök nyughelyei.

A Nyugat-Dunántúlon, Vas megyében, Sárvártól nem messze található Mesterháza. E község temető-kertjében a Nemzeti Emlékhely- és Kegeleti Bizottság Nemzeti Sírker-tünk részeként tart számon egy obeliszket, mely egy megbecsült magyar katonatisztnak, a szabadságharc lovassági ezredesének, *Mesterházy Istvánnak* az emlékét őrzi.

Az 1854. december 8-án elhunyt bátor hazafi nevét országosan nemigen emlegetik. Szerencsére szülőhelyének hálás lakosai azonban méltón gondozzák síremlékét, születésének kerek, kétszázadik évfordulóján, 2011-ben is emlékeztek rá, s manapság is rendszeresen koszorút helyeznek el tiszteletére.

Ha kíváncsi a magyar hadtörténetünkre, *Bona Gábor Tábornokok és törzstisztek a szabadságharcban 1848–49* című vaskos kötetét fellapozzuk, áttekinthetjük ennek a rendkívüli katonáembernek az életpályáját, sőt tallálkozhatunk *Egyházasberzsényi Berzsényi Lénárd* honvéd ezredesnek – klasszicista poétának, *Berzsényi Dániel* harmadfokú unokatestvérenek – az olmtúzi várbörtönben fogolytársairól, köztük Mesterházyról készített portréival is.

De ki is volt ez a jeles vasi személyiség?

Mesterházy István Sopronban, az evangélikus líceumban végezte tanulmányait, mígnem 1831-ben hadapródként belépett a császári hadsereg 32. (Esterházy-) gyalogezredébe. Ezután öt éven át a magyar nemesi test-országban, majd 1837-től a 6. (Wallmoden-Gimborn-) vértesezredben

szolgált, a forradalom kitörésekor századosi rendfokozatban.

A hadba szólító felhívásig szerepet vállalt a nemzetőrség megszervezésében, 1848 szeptemberétől egy heves–mezőtúri önkéntes lovasscsapat parancsnoka lett az aradi ostromseregben, majd a tiszai védvonalon, Cibakházán. Itt többször visszaverte a császári dandár támadásait. Bátorságát a Magyar Katonai Érdemrend III. osztályával is elismerték.

Ott volt Mesterházy a tavaszi hadjárat ütközeteiben is. Az I. hadtestben harcolt, *Klapka György* parancsnoksága alatt. Hamarosan al-ezredesi rangban az 1. huszárezred parancsnoka lett. Rövid idő múltával az I. hadtest lovashadosztálya parancsnokának nevezték ki ezredesként. Katonáival ott volt a komáromi csatában, a második váci csatában, a többszörös túlerővel szemben vívott debreceni ütközetben és Világosnál is.

1849. augusztus 13. után – *Heinrich Heine* szavaival élve – „Megdől a szabadság végső reménye, / Halálra vérzik immár Magyarország.” Az aradi hadbíró Mesterházyt is golyó általi halálra, majd az ítéletet megváltoztatva tizenhét évi várfogságra ítélte. Olmtúztben, Lipótvárott és Kufsteinben raboskodott.

1848–49-es szabadságküzdelmünk leverése után a hadbíróságok több száz személyre mondták ki a halálos ítéletet, de később – a nagy nemzetközi tiltakozás miatt – ezeket nagyjából négy és húsz év közötti

várfogságra mérsékelték. Olmtúzt, Kufstein, Arad, Munkács, Eszék, Pest és Pozsony sötét várbörtöneiben sínylődtek láncra verve rabságra ítélt negyvennyolcasaink.

A felsoroltak közül Kufstein igencsak hírhedt hely volt, gondoljunk csak '48 előtről *Kazinczy Ferenc*-re. Szinte Mesterházyval egy időben itt töltötte büntetését a veszprémi születésű – tavaly kétszázhusz esztendeje született – *Haubner Máté* evangélikus szuperintendens is. A Budapesti Evangélikus Leánygimnázium 1937-ben márványtablát állíttatott a kufsteini sziklavárban „a hazáért, egyenlőségért, testvériségért, szabadságért” sínylődő magyarok – köztük Mesterházy István – nevével. A tábla másolata a budapesti Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban található.

A közelmúltban elhunyt neves történész, *Katona Tamás*, valamint a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum jeles főtanácsosa, *dr. Hermann Róbert* témába vágó munkáiból is tudhatjuk, hogy a tizenhármakon kívül Aradon még három honvédtiszt vált a megtorlás áldozatává. Október 6-án pedig Pécsen két férfit végeztek ki: *Vertike Gábor*t és *Szilva János*t, akik az eszéki várból szöktek meg.

Rajtuk kívül még további tizenkét személy kivégzéséről lehet tudni. Köztük volt hat honvédtiszt: *Csányi László* kormánybiztos-miniszter, *Jessenák János* kormánybiztos, *Szacsavay Imre* képviselőházi jegyző, *Perényi Zsigmond* felsőházi elnök, *Gonczky János* tábori lelkész, *Csernus Manó* pénzügyminiszteri tanácsos. Kivégzésük Európában óriási felháborodást váltott ki. Ezért az osztrák kormány kénytelen volt *Haynauék*at mérséklekre inteni.

1850 tavaszáig összesen körülbelül száz főt végeztek még ki '48-as cselekedeteiért, de ezt követően a halálos ítéletek többségét már többéves várfogságra enyhítették – sokak közt Mesterházyt is –, s egy idő után megkezdődtek a kegyelmezési eljárások is.

Azt még meg kell említeni, hogy az osztrák kamarilla nemhogy tucat-számra akasztatta s lövette agyon példaadóinkat, de még a menekültek fellett is ítélezett: jellekésen akasztatta fel őket, *in contumaciam* – távollétükben. A pesti Újépület mögött 1851. szeptember 22-én harminchat bitófát állítottak fel, rajtuk a menekültek nevével. Köztük utolsóként *Kossuth Lajoséval* – ha elfoghatták volna, őt végezték volna ki utolsónak, mint legfőbb bűnöst a harminchat közül.

Kevesen tudják: a nemzetközi tiltakozás mellett *Erzsébet* királyné, *Sisi* közbenjárása is hozzájárult ahhoz, hogy raboskodó magyar hazafiakat hamarabb kiengedtek a börtönből, vagy amnesztiában részesítettek. Neki volt köszönhető az is, hogy a börtönökben megszüntették a láncra verést. Kétségkívül nagy ráhatással volt császár férjére, egyike volt azoknak, akik a kiegyezés előmozdításán ügyködtek.

Nem véletlenül vált *Sisi* a magyarok szeretett királynéjává. „Aranykálitkában” élt a bécsi udvarban, egész életében szabadságra vágyott, ahogy a magyar emberek is mindvégig a szabadságukért küzdöttek. Benne a nemzet igazi pártfogóra, együttérző királynérra lett.

A neves újságíró, ifjúsági író, *Draskóczi Dolinay Gyula* (1850–1918) eképp magasztalja a leverett szabadságharc után „védangyalként” jövő uralkodónét *Erzsébet királyné emlékezete* című költeményében (részlet; eredeti helyesírással):

*Amikor gyász borult szép Magyarországra,
Véres harcok után nyögtünk rabigába:
Akkor szállt felénk a vigasztaló angyal,
Ismét reménykedett és bízott a magyar.*

*Első Ferenc József élettársát választott,
Egy bajor hercegnőt, dicsőt és magasztost.
Elhozta hozzánk a leigázott honba,
Legyen ezután boldog, szeretettel monda.*

*De a szép királyné arcát bánat fedi,
Hogy szenved a magyar, nem bírja feledni.
Esdekelve kéri urát, a nagy királyt,
Tőle a magyarnak szabadságot kívánt.*

*Boldog soh'se lenne elnyomott országban,
Bú s bánat gyötörné a bánat honában,
Süssön hát ki a nap a magyarok felett,
Eleget bűnhődött már e nemes nemzet.*

*A király megérté hitvese beszédét,
Szabaddá tette hát ismét magyar népét.
Budavárban fényes királyt koronáznak,
Országra és trónra boldog napok várnak.*

*Erzsébet királynét szeretet övezi,
Minden magyar ember örömet keresi,
Egy szép, nagy országból tör fel az imádság,
Hogy a magas egek minden jóval áldják.*

*Király oldalánál ott áll védangyalunk,
Országos bajokkal hozzá fordulhatunk.
A szíve megsugja, hogy s mint lesz jó nekünk,
Igy a dolgok felett mindig megegyezünk.*

Kegyelmmel szabaduló honvédeink közül többen beteg, testileg és lelkileg megrokkanna tértek haza. Mesterházy István 1853. július 18-án kapta meg a kegyelmet. A volt honvéd ezredes azonban nem élvezhette sokáig a szabad életet. Börtönben szerzett súlyos betegsége miatt járni sem tudott, Mesterházyán bátyja otthonában várta a halált.

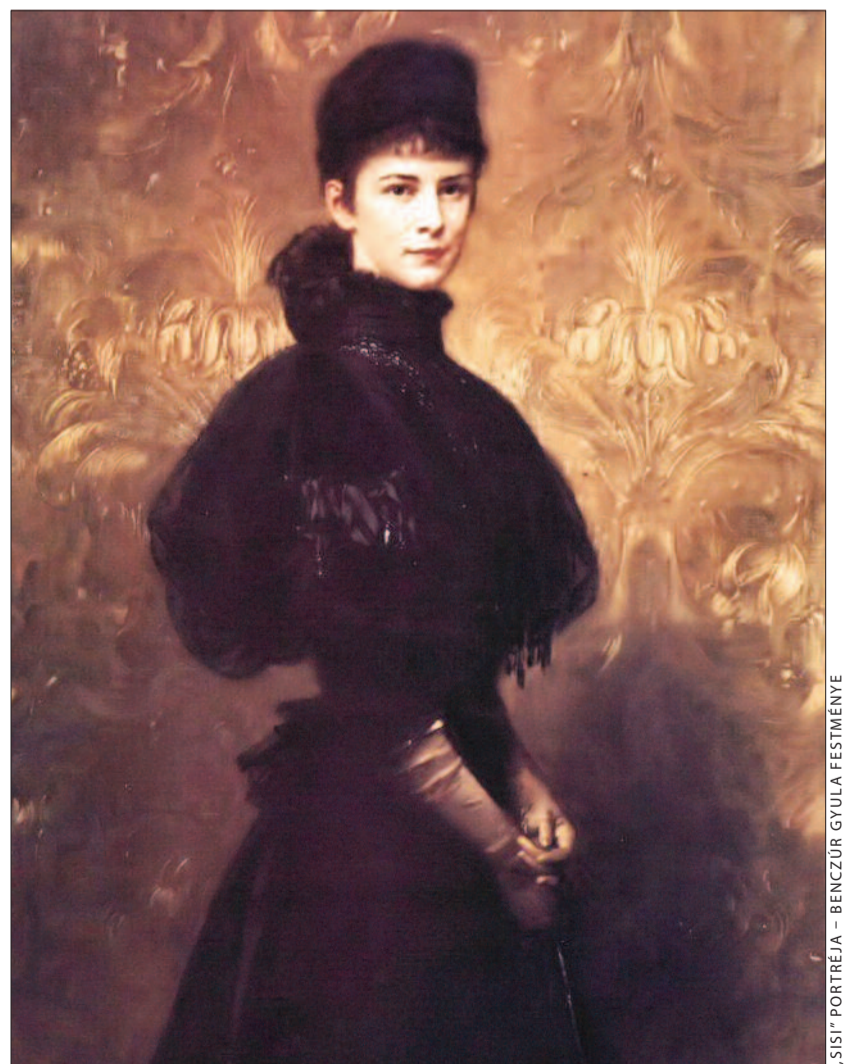
„Többségük sohasem tudott teljes értékben beilleszkedni a megváltozott viszonyok közé vagy egzisztenciát

teremteni, amiben természetesen háborús sérüléseik (vakság, végtagvesztés stb.) is szerepet játszottak. A 19. század második felében nem akadt olyan falu, város Magyarországon, melynek templomlépcsőin ne koldult volna egy-két honvéd, az idő múlásával egyre elnyűttebb ruhában, egyre őszebb szakállal...” – írja *Utrak és gavallérok* című könyvében *D. Szabó Ede* a kegyelmmel szabadult, de meleg, családi otthonra idehaza nem sokáig lelő, magukra maradt, rokkant, magatehetetlen s vagyonuktól megfosztott honvédeinkről.

A kiegyezésig kellett várni, hogy megépülhessen a Magyar Királyi Rokkantház vagy más néven Országos Honvédmeház a budapesti Soroksári úton. A megvalósításhoz nem más, mint „védangyalunk”, *Erzsébet királyné* juttatott százezer forint aranyat. E hajlék biztosságot, gondozást adó falai között jellegzetes piros zsinóros egyenruhában, piros sapkában élhették le életük hátralévő napjait, s mesélhettek emlékeikről az idős '48-as honvédek. Köztük az utolsó – átélve a kiegyezést, az első világéget, forradalmakat, no meg Trianont –, *Lebó István* kilencvenhét esztendőskorában, 1929-ben halt meg. Alakját szerencsére a korabeli filmhíradó is – igaz, még némafilmenként – megőrizte az utókornak.

„...hős árnyak a nagy csatából, / Zord lelkek a mártír-halálból / Lengnek köztünk, járnak velünk...” – fogalmazott a romantikus lelkész-költő, *Tompa Mihály* (1817–1868). S valóban, itt „járnak velünk” ennyi idő távolából is a '48-as múltjukat gyakran mellőzöttségben, megaláztatásban is vállaló Mesterházy Istvánok és Lebó Istvánok – legyenek akár evangélikusok, katolikusok, reformátusok vagy bármilyen felekezethez tartozók. Ők kölcsönözzenek erőt, kitartást, reményt népünknek a további küzdelmekhez, mert „a haza örök, s nemcsak az iránt tartozunk kötelességgel, amely van, hanem az iránt is, amely lehet s lesz” (*Kossuth*). Ehhez segítsen hozzá negyvennyolcasaink emléke!

■ KERECSENYI ZOLTÁN

„SISI” PORTRÉJA – BENCZÜR GYULA FESTMÉNYE

Reménységgel tölteni be a világot

Udvaros Béla színházi rendezőt köszöntötték kilencvenedik születésnapján

► **Jubileum.** A kilencvenedik születésnapját ünneplő **Udvaros Béla** színházi rendezőt köszöntötték január 15-én a budapesti **Duna Palota színháztermében.** Az evangélikus ünnepeket a rendszerváltás után közvetlenül alapította meg a református, az evangélikus egyház és az unitárius egyház által támogatott **Evangelium Színház, amelynek húsz éven át igazgatója is volt.** A társulat két évtizedes működése során harminc darabot vitt színre félezernél is több előadásban szerte a Kárpát-medencében.

– Az emberi élet értelmét nem az évek száma, hanem a véghezvitt tettek és cselekedetek határozzák meg – osztotta meg az ókori római bölcselő, *Seneca* gondolatát az ünnepségre összegyűlt több mint kétszáz fővel **Udvaros Béla.** – Kreatúrákért jövünk a világra – mondta –, de akkor lesz teljes életünk, ha nem kreatúráként, hanem

kreátorként, alkotó-teremtő emberként éljük az életünket, mert nekünk is hozzá kell adnunk valamit a Teremtő rendjéhez.

A református egyház nevében *Tarr Zoltán* zsinati tanácsos köszöntötte az ünnepeltet, aki által Isten a református közösségeket is csodálatos előadásokkal ajándékozta meg szerte a Kárpát-medencében. A lelkipásztor hangsúlyozta: a református egyházban sok ezren nagy-nagy szeretettel gondolnak most Udvaros Bélára.

A személyes beszélgetések élményét idézte fel köszöntőjében *Hoppál Péter* kultúráért felelős államtitkár. Hangsúlyozta: ezekből is megannyi inspirációt merít jelenlegi munkájához, melynek célja „a kulturális alapellátás” megteremtése, az értékes kultúra eljuttatása mindenkinek. A politikusk megköszönte Udvaros Béla bátorságát, amellyel a rendszerváltás után a magyar irodalomnak a korábban csak „iz-

Hoppál Péter, Albert Gábor és Udvaros Béla

lelgetett nagyságait” – *Tamási Áront, Illyés Gyulát, Németh Lászlót, Nyirő Józsefet* – vitte színre.

Az *Evangelium Színház* első előadása az 1990-es taxisblokáid idejére esett – emlékeztetett beszédében *Albert Gábor* író. Udvaros Béla és társulata a káosszal és a gyűlölettel szemben a rend, a művészet és a szeretet programját hirdette meg azokban a napokban, és ezt képviselte a következő két évtizedben is. Az író szerint az *Evangelium Színház* a nemzet egyesítésének és az örömhír hirdetésének a színháza is volt, hiszen nemcsak Budapesten, hanem vidéken és a határon túl is játszott, illetve legfőbb célja az volt, hogy „bétöltse reménységgel a világot” (*Tamási Áron*).

Az esten bemutatott Udvaros Béla legújabb könyvét is. Az *Egy kis nemzeti színház* című munka az *Evangelium Színház* húszéves történetének lenyomata.

Az ünnepségen az egykor színre vitt darabok egy-egy részletének megszólaltatásával közreműködtek az *Evangelium Színház* társulatának tagjai is.

■ KISS SÁNDOR

Születésnap köszöntő

A nagy sietések és rohanások közepette néha nagyon jó egy pillanatra megállni. Egyházi életünkre is igaz ez. Nem attól gazdagodunk, fejlődünk vagy gyarapodunk, ha sajátos kényszer hatására mindig csak tovább és feljebb törekszünk, vagy az erősebb és a látványosabb felé igyekszünk minden erőnkkel és akarattal. Istentől kapott képességünk az is, hogy néha – egymás életére gondolva – jobban odafigyeljünk valakire. Legyen időnk ezt el is mondani egymásnak. Ehhez szükséges egy kicsit lassítás az életünkben. Ilyenkor általában ünnep is születik.

Pár perc nyugalom jót tesz. Néhány perc megállás felüdít. Egy hirtelen átélt, előre el sem tervezett találkozás hihetetlen erőt ad. Nem a külső koreográfia és a fényerő teszi igazán maradandóvá az ünnepet, hanem a belső üzenete és tartalma. Így van ez a személyekhez, a társainkhoz kötődő ünnepekkel is.

Egy születésnap is a maga egyszerűségével, természetességével és legfőképpen az ünnepeltől eddig megkapott ajándékok számbavételével lesz igazán kedvessé és széppé. Különösen akkor, ha ez éppen a nyolcvanötödik.

Mennyire jó tudni, hogy amit ő jelent számunkra, azt nem is olyan nehéz összefoglalni, átgondolni. Nem kell nagyon törni a fejünket és sokáig töprengeni. Hiszen bennünk és nálunk van az, amit már megkaptunk, ami nagyon meggazdagított minket. És még mindig kaphatunk a folytatásban is.

Különösen sokat jelent mindez, ha tudást, gondolkodásmódot, életfelfogást és -értelmezést tanított nekünk valaki. Még többet jelent, ha kérdezni és kritikus merészséget tanúsítani indított el minket. Belékn plántálta a „minél több ismeret befogadásának” vágyát és technikáját is előadásában és megszólalásaiban. Szinte sejtjeinkbe építette azt, hogy a hithez és a Krisztushoz való ragaszkodáshoz elemi szükséglet az olvasás, a tanulás és az állandó ismeretbővítés.

A Szentírás csak akkor marad meg bennünk, ha tanuljuk is. Jézus tanítását sem lehet kortörténeti és teológiai-történeti tudás nélkül igazán elfogadni és követni. A teológiát hivatás-ként művelni akarók számára pedig a kíváncsiság és a legmodernebb kutatási eredmények megismerése jelenti a hivatás igazi betöltését. Mindegy, hány éves valaki ebben a magatartás-

ban. Nem az életkor, hanem a sugárzó, derűs és kutató hozzáállás a döntő. Mindig lehet vitatkozni és ütközni az eltérő nézetekkel, csak összeveszni és haragot tartani nem szabad sohasem. Az egymástól tanulás nélkülözhetetlen a teológiában is. Csak akkor újulunk meg, ha őszintén érdekel minket az utánunk jövő generációk gondolkodása, ismerete.

Az igazán jó lelkész és teológus inspirálja, motiválja és lelkesíti a tanítványait. Gyülekezetben és egyetemi előadóteremben, ifjúsági konferencián vagy az újraindult fásori gimnáziumi hittanórán egyaránt. Nem tudom, hogyan sikerült neki, de mindig érdekesen, lenyűgözően teszi ezt. Idősödő korában is valóság a fiatalos felfogás és megközelítés. Talán ezért lehetséges, hogy ha valaki számára az ordináció ötven év felett, az egyetemi katedra hatvan évnél nyílt meg, mégis évtizedek tanítványai hálásak azért, amit hallottak, láttak és megtapasztaltak. Boldogok azok a fiatalok, akiket húszéves korukban akár nyolcvanévesen lelkesített egy konferencián.

Újszerű volt levelező vagy nappali hitoktatónak egy hang, egy magatartás, amely mindig felhívta a figyelmet arra, hogy a közvetítő teológiának mekkora jelentősége és küldetése van. Nem magunknak szól az, amit kapunk. Akár az új ismeretet, akár a legkedvesebb regény élményét is gyorsan tovább kell sugároznunk. Nem magunknak kell féltékenyen kisajátítani az Istentől kapott ajándékokat, az Istentől szóló tudást pedig különösen nem! Ezek akkor vannak a helyükön, ha sokak számára elérhető és megtanulható a legmodernebb társadalomban és a „legkeményebb környezetben” is.

A teológia feladata sem más, mint hogy igazzá válhasson Pál apostol mondata: „...hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő, fedd, ints, biztass teljes türelemmel és tanítással!” (2Tim 4,2) Ez pedig csak akkor teljesül, ha a felkészülés minőségi, a tudás megosztása pedig önzetlen.

Lelkésztársak, teológushallgatók, hitoktató- és hittanárképzésben részt vevők, egykori ifjúságis vagy gyülekezeti tagok nevében köszönjük a naprakész tanításokat és beszélgetéseket. Kívánunk és kérünk áldást és még sok örömet *D. Takácsné Kovácsné Zelmának* nyolcvanötödik születésnapján!

■ SZABÓ LAJOS rektor (EHE)

Tanári jegyzet egy szalagavatóról

FOTÓ: ERDŐS LILLA

Mit csinálok egy szalagavatón? Dohogok – főleg előtte. Még egy összpróba, éppen az angolórán; utolsó felvételek az osztályvideóhoz, amelyhez mindenki kell, persze éppen a beígért feleléskor.

Izgulok – főleg alatta. Működik-e majd a technika? Nem esik-e el valaki? Elég lesz-e a büfé? A sok gomb, fűző, abroncs, mellény, hajpánt – mind a helyén marad-e végig?

Várom – hogy elsötétüljön, hogy elkezdődjön, hogy átöltözzenek, hogy elkészüljön a fotó, hogy megérkezzen mindenki.

Tapsolok – sokat, nagyon sokat, hogy belesajdul a tenyerem.

Mosolygok – végig, végig, már fáj az arcom, de mi más tehetnék.

Ámulok – hogy milyen gyönyörűek a tizenkettedikes lányok, hisz ezt eddig észre sem vettem! Már nem is tizenkettedikes diákok keringenek a vakító fehérben, hanem felnőtt hölgyek, akik elindulnak, és itthagynak minket.

Nem hiszek a szememnek – hogy milyen fessék a tizenkettedikes fiúk, hisz ezt eddig észre sem vettem! Már nem is tizenkettedikes fiúk ropják a charlestont, pörgetik a párjukat,

hanem felnőtt urak. Terveket szönek, lépnek előre, hátra sem néznek.

És sírok, egyre csak sírok – Réka kerekese székes táncán, Lilla ritkán látott mosolyán, Gabi hullámzó haján, Noel elegáns mellényén, Viktor koncentrált arcán. De leginkább Réka kerekese székes táncán. Viszem magammal haza mosolygó arcát, elteszem magamnak a következő hétre, hónapra, érettségire, évszázóra, évekre, egy életre.

Köszönöm nektek, fásori tizenkettedik cések!

■ ITT ZS SZILVIA

(Fásori evangélikus gimnázium)

HIRDETÉS

Meghívó EvÉlet-tárlatra

Az *Evangelikus Élet* szerkesztősége szeretettel hív és vár minden érdeklődőt **2015. január 30-án**, pénteken 17 órára a **pesterzsébeti művelődési központ** (Csili) B épületének Muszély Ágoston termébe (Budapest XX., Baross u. 55.) **Budai Tibor** grafikusművész a **kerecsensúlyomtól a hiúzig** című kiállításának megnyitójára.

Az *EvÉlet* gyermekoldalon *Schmidt Egon* ornitológus, Kossuth-díjas író *Mesélnek az állatok* című rovatát illusztráló grafikákból válogatott tárlatot *Novotny Zoltán* újságíró, a Protestáns Újságírók Szövetségének elnöke nyitja meg.

A megnyitón a szerzőpáros dedikál, és köteteik meg is vásárolhatók.

A kiállítás február 18-ig tekinthető meg. Nyitva hétfőtől péntekig 10–18, szombaton és vasárnap 14–18 óra között.

Hajléktalanok és gyülekezet

Evangelikus közösségek is segítenek a bajban

► „Szegények mindig lesznek veletek...” – mondta Jézus a tanítványainak (Mt 26,11). Igen, tapasztaljuk ezt a fájdalmas valóságot hazánkban és az egész jóléti nyugati társadalomban is. A szegénység kérdése nagyon összetett. Megszüntetni nem lehet, de a társadalomnak és az egyháznak feladata a nyomor megelőzése, kezelése és enyhítése. Amikor a Jézus-követő közösség találkozik az éhezővel, fázóval, hajléktalannal, nem mérlegelhet: cselekedni kell. Nem háríthatjuk át ezt a feladatot csak az állami ellátórendszerre.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

Kelenföldi lelkészként két éven át utcai szociális munkát vállaltam a Budapest VIII. kerületi családsegítő szolgálatnál. Sokat tanultam az utcán, főleg profi kollégáimtól. Ebben az időben fogalmazódott meg bennem, hogy hozzunk létre a gyülekezetben is családsegítő szolgálatot. Így született az azóta is működő intézmény.

embernek. Ez a cél motiválta szavainkat, cselekedeteinket.

Valóban emberszámba vett embernek tekinthették magukata a hozzánk fordulókat a szolgálattevők kedves és őket megtisztelő hozzáállásából. Sok esetben igen élénk beszélgetés zajlott uszonna közben, és ebből kiderült, milyen kusza gondolatok kavarnak a fejekben Istenről, a Bibliáról, halálról, feltámadásról, üdvösségről... Volt

A szolgálat pozitív hatása három vonatkozásban tapasztalható. Elősegítette a diakóniai munka megbecsülését. Az adományozás ezenkívül a keresztyén mentalitás (lelkület) erősödését segíti a közösségben. Sok gyülekezeti tag éppen ezen a szolgálaton keresztül érezte meg: „Jobb adni, mint kapni.”

Pozitív hatást közvetlenül a munkatársi körben is éreztünk. Minden alkalmat áhítattal kezdünk, mert az a koncepciónk, hogy a léleknek Isten jelenlétében való elcsendesése segíti a szeretetteljes szolgálatot. Az Igéről való beszélgetést szinte mindannyian igényelték, és a közös imádságot is.

Budapest-Kőbánya

Regősné Zászkaliczky Zsuzsanna: A kőbányai gyülekezet viszonylag gyenge mind anyagi tekintetben, mind emberi erőforrások terén. Ezért bár irigységgel vegyes elismeréssel szemléljük más gyülekezetek ötszáz-ezer adagos ételosztási akcióját, mi egyelőre – vagy önállóan – biztosan nem tudunk ilyet szervezni. Vannak azonban vissza-visszatérő vendégeink, akik a hetenként megjelölt időpontban csöngetnek „ételadagjukért”. Ezt konzerv vagy valamiféle csomag formájában kapják meg.

A beszerzés, előkészítés sajnos gyakran marad a lelkészre, van tehát hova fejlődni... Fontosnak érezzük, hogy olyan családokat is támogassunk, amelyek gyülekezetünkben vagy a periferiáján élnek. Így például egy hétköznapi és immár egy-egy unokás –, roma származású családot is: élelmiszerekkel, tanszerekkel, közösségi programokkal, táborokkal való részvétel lehetőségével.

Ricsi sajnos már nincs közöttünk. Évekkel ezelőtt ő volt az első „erőpróba”. Megállapíthatatlan korú, cserzett bőrű férfi volt, aki – állítása szerint – teológiára is járt (más iskolái mellett), szintén állítása szerint olvasott görögül

és latinul, és beszélt több európai nyelven. Sokszor csak az istentisztelet végére ért oda: szendvicsért, kabátért, némi apróért. Máskor végigénekelte, imádkozta velünk a liturgiát, és virágot szedett a konfirmanduslányoknak, szóba elegendett sokunkkal. A feszültséget az úrvacsorai, pontosabban a kehelyközösség okozta, de – némi presbiteri vita után – kis kelyheket szereztünk be.

Adni jó, ezt mindannyian tudjuk. A gyermekek támogatása mindenkinek fontos, kedves, így magától értődőbb is. A többihez nagyobb elszánnás és főképp szélesebb összefogás kell, és ez biztosan meghozza gyümölcsét a közösségi létben is.

Budapest-Pesterzsébet

Győri János Sámuel: Az evangelikus egyház nyitott közösség. Nyitva az ajtaja mindenki előtt. Bejöhettek a hajléktalanok is. Az életre jellemző a rend. Ahol sokan vannak, ott szabályt, törvényt kell alkotni a rend, az élet megtartása érdekében.

Gyülekezetünkben megjelent hajdanán egy hajléktalan. Semmi gond. Leültettük, távoztakor pedig kapott valami eleséget. Ide nem kellett még szabály. Ahogy azonban nőtt a forgalom, sok mindent rendszerbe kellett foglalni.

A szolgálat azzal kezdődik, hogy időről időre megmondjuk nekik: amit kapnak, az a feltétel nélküli szeretet következménye, melyet az Istentől tanultunk, és erről szól az istentisztelet, az igehirdetés.

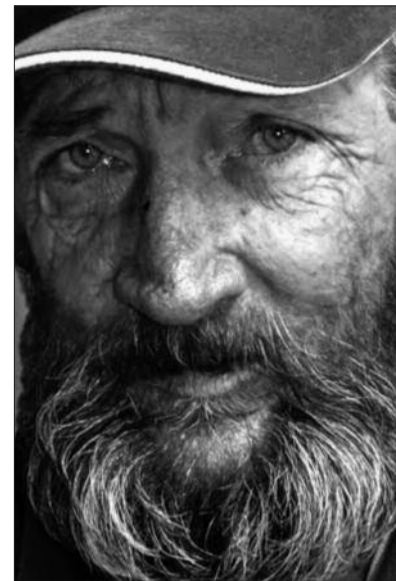
Ha bejönnek, akkor annak rendje van. Tüdőrtöngen-igazolás, alapvető tisztálkodás. Már előbb bejöhettek, a részükre fönntartott helyekre ülhetnek, hogy melegben legyenek, de az utolsó énekvers alatt ügyeletes megbízottunk kivezeti őket az ételosztásra. Élelmiszert, ruhát, hajléktalanszállókról készült listát, broszúrát, pokrócot, cipőt osztogatunk a számukra.

Jelentett-e ez a szolgálat feszültséget a gyülekezetben? Igen. Eleinte. Amíg nem szabályoztuk. Jó dolog a rajongás, de sok butaságot szülhet. Miről van szó? Arról, hogy nemcsak a hajléktalanra kell figyelni, hanem a gyülekezet tagjaira is. Amíg nem szabályoztuk a kivonulást, a kijáratnál a tolongásban apró gyerekek és nem éppen steril öltözötű testvéreink kerültek szoros kontaktusba, úgy, hogy a gyerekek óhatatlanul simogatták, kezükkel illették a hajléktalan kabátját. Nem csoda, hogy egypár szülőnek ez gondot okozott.

Szeretettel adunk tisztálkodóhely-cimlistát. Nem megszegyenítve hajléktalan testvérünket, pár biztató szóval a tisztaságot nem elvárás-ként, hanem örömként föltüntetve megoldható a kérdés.

Ami ennek a szolgálatnak a pozitív hatását illeti, az nemcsak lélektan. „Jó a férfinak, ha igát visel ifjúságában.” (JSir 3,27; Károli-fordítás) Nos, a „férfias” gyülekezeti élethez hozzátartozik a hajléktalanszolgálat, a munkálkodás a város jólétén, mert az a miénk! Vagy mondjam azt, hogy protestáns betegség az istentiszteletmulasztás-kór? A beosztott

ügyeletes azonban kénytelen eljönni, mert ha még nem érzi is, hogy neki van szüksége valamire, de ezen a szinten fontosnak érezheti magát.

Nyíregyháza-kertvárosi gyülekezet – Oltalom Szeretetszolgálat

Laborci Géza: Az Oltalom Szeretetszolgálat alapvető feladata a hajléktalanokkal való foglalkozás. A munka összesen hét részlegben zajlik. Ezek között több is van – különösen a téli időszakban –, amely az életmentés szolgálatát végzi: ilyen a nappali meledő, a népkonyha, az éjjeli menedékhely. Szenvedélybeteggel is foglalkozunk.

Az átmeneti szálló a fedél nélkül maradtaknak nyújt segítséget, míg a családok átmentő otthona a családon belüli erőszak elől menekülőknél és a fedél nélküli családoknak ad otalmat. Az önálló életvitelre már képtelen hajléktalanok pedig az idősök otthonában kaphatnak védelmet.

A kertvárosi evangelikus gyülekezet gyógyító, befogadó közösségként áll a szakmai szolgálatot végző Oltalom mellett és mögött. Ez közös rendezvényeket jelent. Adventben közös karácsonyi vásárt tartottunk, karácsony második ünnepén az Oltalom dolgozói és ellátottai szolgáltak az istentiszteleten, majd a gyülekezet szeretetvendégségén „köszön-te meg” a szolgálatot. A családok átmeneti otthonában élő fiatalok részt vehetnek a gyülekezet ifjúsági óráin. Nyári gyülekezeti táborainkba évek óta hívjuk az Oltalom ellátottait is. Így az ép és a sérült családok együtt keresik „az irgalom helyét”.

A gyülekezetben nem jelent feszültséget a hajléktalanok közötti szolgálat.

A különleges élethelyzetben lévő emberek sorsával való szembesüléskor egyénileg és közösségre is az identitás kérdése vetődik fel. Gyülekezeti szinten ez azt jelenti, hogy kénytelenek vagyunk abból a vallási sztereotípiából kilépni, hogy attól vagyunk jó keresztyén, hogy vasárnaponként templomba járunk. A diakónia területén is van feladata, küldetése a gyülekezetnek. Ez a hitre és szolgálatra épülő új identitás rajzolódik ki közösségünkben.

A szerző a Magyarországi Evangelikus Egyház országos missziói lelkésze

FOTO: NEMETH ZOLTÁN

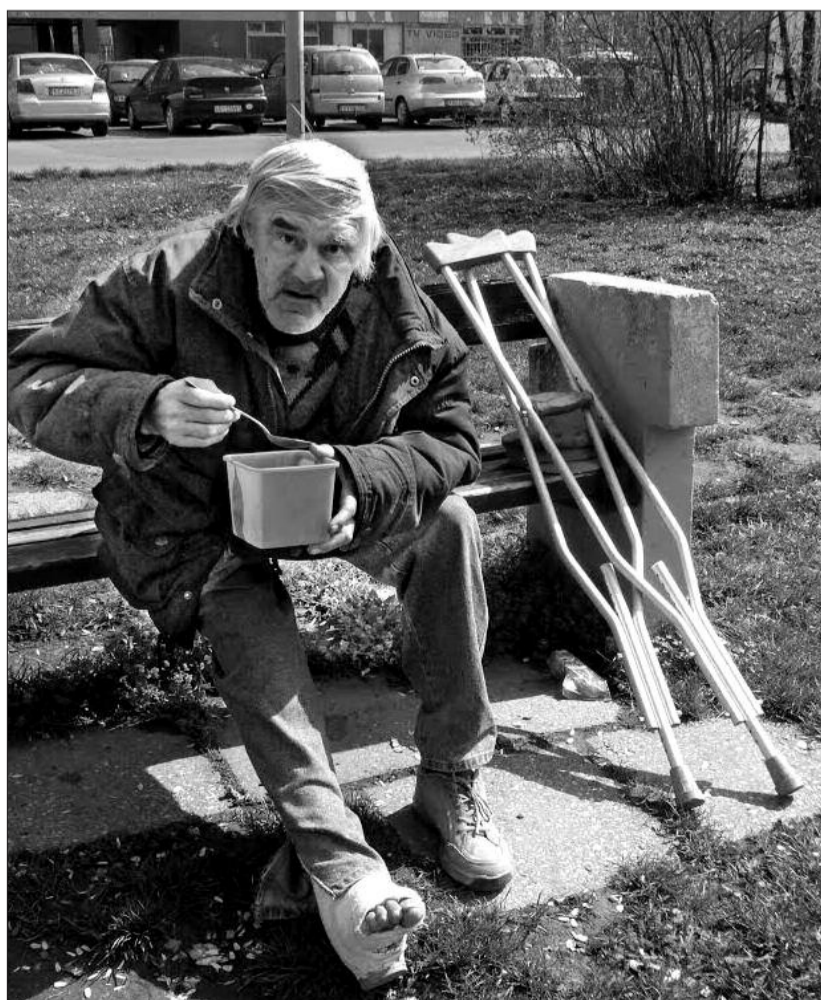
A legtöbb gyülekezetben és vonzaskörében is élnek rászorultak. Valamit tenni kell. Egyházunk egyre nagyobb figyelmet, energiát fordít a szegények, hajléktalanok segítésére. Ez a szolgálat a közösségre is pozitívan hat. Az ünnepi, kampányszerű, néhány órás ételosztás (amely önmagában fontos) közismert, de tudnunk kell arról is, hogy közösségeink évek óta végzik a hétköznapi családsegítő szolgálatot. Ez inspirált arra, hogy négy gyülekezetnek feltegyek ezzel kapcsolatban három kérdést.

1. Miben áll a gyülekezet vagy intézmény szolgálata a hajléktalanok felé?
2. Jelentett-e ez a szolgálat feszültséget a gyülekezetben?
3. Milyen pozitív hatása van a közösségre ennek a munkának?

Budapest-Kelenföld

Lázár Attila: A kelenföldi evangelikus gyülekezet úgynevezett Fraknó utcai szeretetszolgálat a templomtól különálló ingatlanon, a Szent Imre Karitással megosztva, heti egy alkalommal, délután 14 és 17 óra között várja a rászorulókat. Döntő többségük – mintegy kilencven százalékuk – hajléktalan; részben szállón lakók, részben fedél nélküliek. A szolgálat a gyülekezet tagjainak ruhaadományait osztja szét, uszonnát ad, valamint információt szolgálatot a rászorulóknak.

Amikor a szolgálatot elkezdtük, az motivált bennünket, hogy ne csak fizikai, hanem lelki segítséget is nyújtsunk, hiszen keresztyének vagyunk. Szerettük volna a hozzánk betérőket Isten közelébe vonzani vagy legalábbis azt elérni, hogy megérezzék: Isten közelsége milyen jó az

SZIJARTÓ ERNŐ FELVÉTELEI – A KEPEK ILLUSZTRÁCIÓK

Tavaly október közepe óta 76-ra emelkedett a fagyhalál áldozatainak száma. Többségük a szabad ég alatt fagyott meg, de 26 ember a saját fűtetlen otthonában hült ki – közölte a Magyar Szociális Fórum. Október 1. és december 28. között 45-en, a december 29. és január 8. között eltelt 11 napban pedig 31-en szenvedtek fagyhalált. A legújabb 31 áldozat közül 14-en saját fűtetlen otthonukban hültek ki; a szabad ég alatt 10-en hunytak el, kórházba szállításuk közben, illetve utána pedig 7-en haltak meg, mert már nem tudtak rajtuk segíteni. A 31 megfagyott ember közül a legfiatalabb 41 éves, a legidősebb pedig 92 éves volt. Hét nő volt köztük.

Lelki szolgálatom idegenbe hurcolt fiatalok között

Lelki életemben a változást az 1943. évi karácsonyi ige hozta el: „*Add nekem a szívedet, fiam, és tartsd szemed előtt utaimat!*” (Péld 23,26) Megértettem, hogy Isten fiává akar fogadni. Rádöbbsentem, hogy ilyen bűnösen nem lehetek az ő gyermeke. Rám nehezedtek bűneim, eljutottam a megvallásukig, és elfogadtam Jézus megváltó kegyelmét. Isten gyermeke lettem. Tanulmányozni kezdtem a Bibliát, s a legfontosabb igei üzeneteket feljegyeztem egy füzetbe. Egy év alatt el is olvastam a teljes Szentírást. Csak egy év múlva lett világossá előttem, hogy Isten nagy feladatra készített fel.

1944 karácsonyán még boldogan énekeltek: „Csendes éj! Tiszta, szent éj! / Szív, örülj, higgy, remélj! / Isten szent Fia hinti reád / Ajka vigaszadó mosolyát. / Krisztus megszületett!” Öröm töltötte be szívünket. Reggeli áhítatunkat is karácsonyi énekek fejeztük be: „Tedd hajlékoddá szívemet, / Erősítsd gyenge hitemet, / Hogy el ne felejthesselek, / Sőt örököké dicsérjelek!”

Elindultunk az ünnepi istentiszteletre. Útközben meglepetés ért bennünket. A város utcáin félelmetes katonai parancsot hirdető falragaszokra figyeltünk fel: karácsony második ünnepén minden tizenhatodik életévét betöltött fiú katonai szolgálatra vonuljon be háromnapos élelemmel. A parancsot nem teljesítőket haláltünetekkel fenyegették.

Rettenetes félelem lett úrrá rajtam, mert már elmúltam tizenhét éves. Az ünnepi istentiszteleten részt vettem, de örömet beárnyékolta a szomorú hír. Azon az éjjelen nem tudtam elaludni. Kétségek sokasága szorongatta szívemet. Sírva vettem kezembe Bibliá-

mat, bibliai feljegyzéseimet, és térdre borulva lelki segítségért könyörgtem megváltó Uramhoz félelmem eloszlatásáért, vigasztaló, erősítő igéikért.

Őszintén feltártam nyugtalanságomat, félelmemet a bizonytalan jövő miatt. Egy ideig csak keseregtem, válasz nem érkezett, míg végül a Lélek arra indított: olvassam át újra az elmúlt évben kapott aranymondá-

mat. Könnyhullatásomból belső megbékélés, hit és bizalom lett az iránt, aki az én javamat fogja szolgálni.

Árvaházi lelki közösségem könyvezeve búcsúztatott az *Isten velünk, viszontlátásra* című Hallelujah-énekkel, majd magamhoz vettem Bibliámat, sok evangéliumi könyvet és szívemben az igei útravalókat. Ezek lettek az én erőforrásaim.

evangelikus fiúk pedig rázendítettek az „*Erős vár a mi Istenünk...*” énekre, melyhez mi, reformátusok is csatlakoztunk. Egymás kezét megfogva szívünkbelől, sírva énekeltek... Éreztük: most lesz igazán szükségünk buzgó imádságra, rendíthetetlen hitre. A 32. zsoltár 7. versével sóhajtottunk fel: „...*végül körül engem a szabadulás öröme!*”

nagy szükség volt vigasztalásukra. Örömkre lehetőséget kaptunk bibliórak tartására, istentiszteleteken való részvételre. Sokan örömmel fogadták, de voltak, akik átkozódtak, Istent káromolták, engem pedig kigúnyoltak „szenteskedésemért”. Bibliámat el akarták égetni, de én azt naponta elástam az erdőben, vagy elrejtettem a szalmazsákban, hogy az erőforrásom mindvégig megmaradjon. A gúnyolódókért pedig imádkoztam.

Egy kis csapattal rendszeresen beszélgettünk Jézus váltásághaláláról, Isten bűnbocsátó kegyelméről és szeretetéről. Többen meg is értették beszélgetéseink lényegét, de kilátástalannak tűnő helyzetünk elbizonytalanította őket. Képtelenek voltak megérteni Isten szabadító hatalmát.

Féléves katonáskodásunk során súlyos figyelmeztetést is kaptunk Istentől: „...*ha nem hisztek, bizony meg nem maradtok!*” (Ézs 7,9) Sajnos sokan ezt is gúnyolódva fogadták, de hárman elfogadtuk Isten ígését. Mi Isten kegyelméből haza is jöhettünk, míg a többiek a hitetlenségük áldozatai lettek. Soha többé nem találkoztunk, azt sem tudtuk meg, mi történt velük. Az a reménység él bennem, hogy a szolgálataim során elhintett igei magvakat Isten Szentlelke az ő szívükben is megtermékenyítette további megpróbáltatásaik során.

Haza érkezésemkor az árvaházi lelki közösség nagy örömmel fogadott. Isten iránti hálával, boldogan énekeltek együtt a 264. dicsőretet: „Áldjad, én lelkem, a dicsőség erős királyát!”

Legyen övé a hálaadás és dicsőség megőrző kegyelméért!

■ SZENCZI LÁSZLÓ

Tábori istentisztelet

sokat. Már jól ismertem ezeket az igéket, de most különös erővel hatottak rám, mert időszerűek lettek: „...*azoknak, akik Istent szeretik, minden javokra van.*” (Róm 8,28; Károli-fordítás) „*En pedig, szól az Úr, tűz-fal leszek körülötte, és megdicsőítem magamat ő benne!*” (Zak 2,5) „...*végül körül engem a szabadulás öröme!*” (Zsolt 32,7) Komoly figyelmeztetés is volt közöttük: „...*ha nem hisztek, bizony meg nem maradtok.*” (Ézs 7,9)

Elfogadtam útravalókat ezeket az igéket, hogy biztatást és lelki erősítést adjanak az ismeretlen útra. Letöröltem könnyeimet, és boldog hálaadással zártam éjszakai imaharco-

Kétszáz elkiseredett, Istent káromló fiatal közé kerültem. A Lélek arra indított, hogy imádkozzam a velem együtt levő fiatalokért. Azt is világossá tette előttem, hogy Isten szolgálattal bízott meg. Buzgón tanulmányozni kezdtem Bibliámat, átismételtam a szeretet himnuszát (1Kor 13). Tudtam, hogy csak ez úton közelíthetem meg katonatársaimat.

Vagonokba raktak bennünket, és elindultunk. Szerelvényünk 1945. január 26-án 11 órakor megérkezett a magyar határhoz. Imára kulcsolódtak a kezünk, felálltunk, és együtt énekeltek a *Himnusz*t. Ezután a reformátusok a 90. zsoltárt énekeltek el, az

Vonatumk több napon át rogott tovább, egyre távolodva magyar hazánktól, s mi idegen országban idegenek lettünk egy időre. A bizonytalanság sokakat félelemmel töltött el, de a mi kis csapatunk a száguldó vagon egyik sarkában imádkozott és Bibliát olvasott. Minden este megtartottam csendesórámat, elmondtam a fiúknak a kapott napi igéket, és felolvastam az evangéliumi könyvekből. Szívesen hallgatták. Ez volt életem első lelki szolgálata egy idegenbe rogató vonaton, a lelkileg éhes fiatal katonák között.

Táborhelyünkön idegen parancsnokság mellett kaptunk katonai kiépzést. Ez sokakat elkiserített, ezért

A kudarctól való félelem

Conan O'Brien komikus 2000-ben végzős hallgatóknak tartott beszédet egykori egyetemén, a Harvardon. Míg a hasonló beszédek általában a sikerre való törekvésen van a hangsúly, ő inkább a kudarcot állította a középpontba.

O'Brien így beszélt a „nagybetűs Életbe” induló fiatalokhoz: „A Harvard végzőseiként legnagyobb felelősségeitek, hogy akarjatok sikeresek lenni.” Érdekes megállapítás – a siker iránti igény inkább felelősség, mint előny. Ezt aztán kifejtette: „A siker olyan, mint egy ragyogó fehér szmoking: amikor megkapjátok, iszonyúan örülnök, de aztán azon kezdtek aggodni, nehogy koszos legyen, vagy valami baja essék” – mondta. Végül így bátorította a hallgatókat: „Esetek hasra, okozatok zűrzavart, törjetekek-zúzzatok olykor. És ne feledjétek: a történetnek mindig van folytatása.”

Ahogy Conan megállapította, a kudarc az élet része. A félelem, az aggodalmaskodás, a nehézségek elkerülése helyett fel kell ismernünk, hogy ez az egyik legjobb tanítónk lehet. Ezt szülőként könnyű megérteni: amikor a gyerek járni tanul, bizonytalan lépésekkel kezd. Egy lépés, aztán még egy lépést próbál tenni – majd általában elesik. Amíg megtanul járni, még rengetegszer elesik. Sőt ez akár felnőttként is megeshet velünk, legjobb szándékunk ellenére. De ha ezekből az „elesésekből”, hibákból tanulni tudunk, akkor azok egyáltalán nem fölöslegesek.

Ugyanez a helyzet a biciklizéssel: számtalanszor elesünk a kerékpárral, amíg meg nem tanultunk egyensúlyozni. Talán balesetet is szenvedtünk. De kitartóan próbálkoztunk, amíg végül az ülésen tudtunk

maradni, és így felfedeztük magunknak az utazás egy új, jóval gyorsabb formáját.

A kudarc az élet minden területén kiváló tanító, legyen szó autóvezetésről, előadásról vagy az első nyilvános beszédről. Nem az a lényeg, hogy a kudarcra koncentráljunk, hanem hogy megtegyük meg az első lépést, és ha valami nem sikerül, bátran kezdjük újra.

Minden vezetőnek be kell látnia, ha őszinte akar lenni: rengeteg hibát követett el, míg megtanulta jól végezni a munkáját. Egy bölcs vezető a besozottjainak is megengedi a hibázás lehetőségét, tudva, hogy az emberiség számos felfedezése tévedés eredményeként született. Ahogy a mondas tartja: „Próbáld újra, bukj el újra, közelebb jutsz!”

Ez az *Újszövetségben* is megtalálható: „*Mert sokat vétkezünk mindnyájan: de ha valaki beszédében*

nem vétkezik, az tökéletes ember, meg tudja fékezni az egész testét.” (Jak 3,2) Ugyanebben a levélben a következő meglepő igét találjuk: „*Teljes örömmel tartásatok, testvéreim, amikor különféle kísértésekbe estek...*” (Jak 1,2)

Kísértésbe esni, nehézségekkel szembesülni és mindezt teljes örömmel tartani? Normális ez? Ám a kö-

vetkező két ige magyarázatot ad rá: „...*tudva, hogy hitetek próbája állhatatosságot eredményez. Az állhatatosság pedig tegye tökéletessé a cselekedetet, hogy tökéletesek és hibátlanok legyetek, minden fogyatkozás nélkül.*” (Jak 1,3–4)

Amikor nehézségekkel találkozunk, ki kell tartanunk, ne adjuk fel. Így a siker, ha elértük, sokkal értékesebbé válik.

■ RICK BOXX

Forrás: Monday Manna

HETI ÚTRAVALÓ

„*Fölötted ott ragyog az Úr, dicsősége meglátszik rajtad.*” (Ézs 60,2)

Vízkereszt ünnepe után az utolsó héten az *Útmutató* reggeli s heti igéi a megdicsőült Krisztus személyét látatják velünk, aki Isten képmása és dicsőségének kisugárzása. „*Fölséges minden népek fölött az Úr.*” (GyLK 746) „Isten gyűjtött világosságot a mi szívünkben, hogy Jézus Krisztus arcán felismerjük az ő dicsőségének ragyogását.” (2Kor 4,6; LK) Megdicsőülésekor Jézus a három tanítványa szeme láttára „*elváltozott: arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig fehérén ragyogott, mint a világosság,*” s a fényes felhőből a megkeresztelkedésekor hangzott ige (lásd Mt 3,17) hallatszott: „*Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, őt hallgassátok!*” (Mt 17,2.5) Luther tanítja: „Az Atya Isten Krisztust pecsételte el Megváltóvá. Egyedül őt kell tehát hallgatnunk s befogadnunk! Vagy elvesztünk menthetetlenül valamennyien, vagy ha meg akarunk maradni, a Krisztus testét kell ennünk, és vérét kell innunk – hogy egyedül ő segítsen rajtunk!” Számunkra nincs más üdvözítő, csak az Úr Jézus egyedül. „*Jézus halálát mindenkor testiünkben hordozzuk, hogy Jézus élete is láthatóvá legyen testiünkben.*” Isten erejének kincse „*cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak.*” (2Kor 4,10.7) Krisztus a Lélek által válik jelenlővé az ember életében; akinél ez megtörtént, szabadá lesz, és Pállal együtt megtapasztalja: „*Mi pedig, miközben fedetlen arccal, mint egy tükrében szemléljük az Úr dicsőségét mindnyájan, ugyanarra a képre formálódunk át az Úr Lelke által dicsőségről dicsőségre.*” (2Kor 3,18) Jézus dicsőségét visszatükrözve, csak őáltala van utunk az Atyához, mert... (Lásd Jn 14,6) Követőinek kijelenti: ámen, ámen, „*meglátjátok a megnyílt eget és az Isten angyalait, amint felszállnak, és leszállnak az Emberfiára*” – miként azt már Jákób is láthatta (Jn 1,51; lásd 1Móz 28,12). A felülről jött Jézust Isten küldte, és az ő beszédeit szolgálja. Öröklétünk függ attól, hogy el/befogadjuk-e kijelentését: „*Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet, hanem Isten haragja marad rajta.*” (Jn 3,36) János apostol, a hú tanú így folytatja mennyből küldött kinyilatkoztatását földi gyülekezetének: az Úr Jézus „*eljön a felhőkön, és meglátja minden szem.*” Íme az örök Vagyok (lásd 2Móz 3,14) önkijelentése: „*En vagyok az Alfa és az Ómega, így szól az Úr Isten, aki van, és aki volt, és aki eljövendő: a Mindenható.*” (Jel 1,7.8) Ez Jézus önkijelentése: „*En vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.*” (Jn 8,12) Az egyházi év karácsonyi ünnepköre az ősi ároni áldás mondásával zárul, melynek Isten megváltott, újszövetségi gyermekei is részesei a megdicsőült Fiú által. „*Áldjon meg téged az Úr... Ragyogtassa rád orcáját az Úr... Fordítsa feléd orcáját az Úr...*” (4Móz 6,24–26) Kérhetjük: „*Jézus, mennynek ragyogása, / Járj át tiszta fényeddel! // Világot nem vethet ránk más, / Te légy rajtunk ezer áldás!*” (EÉ 400,1.3)

■ GARAI ANDRÁS

PALACKPOSTA

Tovább is van

Néhány napon belül megérkeznek a félévi értesítők, véget ér a vizsgaidőszak. Egyesek elégedetten hátradőlve megpihenhetnek, mások bosszankodva nyugtázzák magukban, hogy ez a félév nem úgy sikerült, ahogyan szeretnék volna... De hogyan kellene mindezt elmondani a szülőknél?

Fekete István A bizonyítvány című novellájában saját kétségbeeséséről ír, mikor két tárgyából is megbukott félévkor. A bukott diák az iskolai értesítőt megpróbálja becsémpészni kérges szívű szülei napi olvasmányai közé, majd korcsolyázás közben nagy elhatározásra jut: el kell dobni magától az életét a bukás okozta szegény miatt. Jó hely lehet erre a befagyott Szokola vékony jege.

Aztán mégiscsak meggondolja magát, hazaindul, s meglepetten látja, hogy szülei fekete ruhába öltözve elmentek otthonról. Vajon hová mentek? A rendőrségre, kerestetni eltűnt gyermeküket? Netán az iskola igazgatójához, beszélni az elégtelen érdemjegyekről? Tovább erősödik benne a félelem, de mikor észreveszi, hogy a bizonyítványát még nem látta szigorú apja, újabb tervet eszel ki: világgá megy.

Az úttól megfáradva egy poros fészkerben húzza meg magát éjszakára, s úgy határoz, majd másnap folytatja útját. A hidegben hamar elnyomja az álom, s az éjszaka csöndjében valami neszre ébred. Megjé, rablókra gyanakszik, s úgy gondolja, itt a vég. De nem más jön érte, mint az édesapja, kinek végre meleg kezébe simulhat a keze, miközben hazafelé tartanak.

„És útra kelve el is ment az apjához. Még távol volt, amikor apja meglátta őt, megsánta, elébe futott, nyakába borult, és megcsókolta őt. A fiú ekkor így szólt hozzá: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened, és nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek. Az apa viszont ezt mondta szolgálóinak: Hozzátok ki hamar a legszébb ruhát, és adjátok reá, húzzatok gyűrűt a kezére, és sarut a lábára! Azután hozzátok a hízzott borjút, és vágiátok le! Együnk, és vigadjunk, mert ez az én fiam meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott.” (Lk 15,20–24a)

A tékozló fiú példázatából idézett szakasz a legcsodálatosabb örömhír azok számára, akik most legszívesebben világgá mennének, hogy ne kelljen bevallani: ebben a félévben elszalasztottuk a kínálkozó lehetőségeket, nem használtuk ki megfelelően az értartalmunkat, eltékoztunk az időnk, a tehetségünket. De van tovább! A mulasztásainkra, elkövetett hibáinkra van bocsánat, s megvan az újrakezdés lehetősége, hiszen előttünk áll a második félév, illetve a pótvizsgaidőszak, melyben van esélyünk jobban teljesíteni.

Egyik gimnáziumi hittanosom szinte egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy megkérdezze: „Mikor lesz már végre vége ennek az állandó számonkérésnek és megfelelésnek?”

Neki is csak azt tudom mondani, hogy a tanulási folyamat nem ér véget az iskolaévekkel, hiszen egész életünkben teljes óraszámában látogatjuk az Élet nevű szabadegyetemet, ahol nemcsak arra nyílik lehetőségünk, hogy minden nap hasznos vagy lényegtelennek tűnő ismereteket szerezzünk, hanem közben állandó vizsgaszituációban is vagyunk. A sikertelen kísérletek éppúgy a folyamat részét képezik, mint az eredményesek. Csak hogy a számonkérés ott már nem egy témazáró vagy kollokvium formájában történik, hanem maga az élet Ura kérdez.

■ ASZTALOS RICHÁRD

Névjegy:
Asztalos Richárd

A Tokaj és Környéke Evangélikus Egyházközség szórványgyülekezeteiben és a Miskolci Egyetemen szolgáló evangélikus lelkész. Feleségemmel és kislányommal Tokajban élünk; most várjuk a második gyermekünket. Kedvenc igeversem: „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket...” (Jn 15,16a)

Az oldalt szerkesztette: VITÁLIS JUDIT

► **Felekezeti köziség, evangéliumosság, öntevékenység, bibliatanulmányozás és imádság – röviden: MEKDSZ. A Magyar Evangéliumi Keresztény Diákszövetség diákkörökben az egy testhez tartozás megélése nem korlátozódik az ökumenikus imahét idejére; tagjai hétről hétre tapasztalják, hogy Krisztus egyetemes.**

Az 1904-től 1949-ig működő, majd kényszerű szünet után 1989-ben újjáalakult MEKDSZ célja az, hogy tagjai ismeretük bővülésével párhuzamosan Isten megismerésében is növekedjenek. Több mint harminc hazai felsőoktatási intézményben működnek önszerveződő diákkörök azért, hogy a különféle felekezeti keresztény diákok a Szentírás tanulmányozása, az imádság és a közösség gyakorlása által egyre mélyebb személyes kapcsolatba kerüljenek Jézus Krisztussal – és így legyenek készek arra, hogy párbeszédet kezdeményezzenek nem keresztény diáktársaikkal, részt vegyenek Isten világméretű missziójában.

Alább két fiatal – az ökumené jegyében szándékosan nem evangélikus – lány gondolatait olvashatjátok arról, nekik mit jelent a MEKDSZ.

Megpiheni Isten jelenlétében

Bolyki Sára Biatorbágyon lakik, az ottani Keresztény Testvérgyülekezetbe jár. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem (Zeneakadémia) népi ének szakos, másodéves hallgatója.

– Ha a MEKDSZ-re gondolok, akkor először a táborok jutnak eszembe. Az itt tapasztalható tengernyi áldás közül talán azt emelném ki, mennyire megrendítő az a nyitottság, szeretet és biztonságérzetet adó elfogadás, amit több száz, teljesen különböző háttérű és érdeklődésű ember között átélhetek ezeken a kincset érő alkalmon.

Az első MEKDSZ-élményem is egy téli tábor volt 2013-ban. Barátnőmmel kíváncsiságból, elvárások nélkül mentünk el, és azzal az elhatározással jöttünk haza, hogy újraindítjuk a Zeneakadémia diákkörét. Ez két hónap múlva meg is valósult.

Diákkörünk azóta az oázis, a béke szigete a hét közepén. Alkalmom és lehetőség, hogy kizök-

kenjek a folyamatos rohanásból, hogy megpihenjek Isten jelenlétében, és erőt merítsek a társaimmal való együttléteből. Gazdagodom a közös dicsőítés – még úgy is, hogy néha nem bírjuk ki, és szakmáznunk közben –, a Biblia tanulmányozása, a többiek bizonyoságtétele, meglátásai, kérdései és válaszai által. Gazdagodom a különbözőségeinkre való rácsodálkozás révén. És gazdagodom az élmény által, hogy minden különbség ellenére a kegyelem mindannyiunk életének alapja, és Krisztusban egyek vagyunk.

Egybegyűlni – az ő nevében

– A tavaszi szemeszterben hallottam először az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának keresztény diákköréről – írta *Takács Fruzsina* nyíregyházi jogászhallgató a *postit.mekdsz.hu* oldalon olvasható beszámolójában –, és azonnal éreztem, hogy nagyon szeretnék a tagja lenni ennek a felekezeti közösségnek, fiatalokból álló közösségnek. Sajnos akkor egy szeminaryumi időpontútközés miatt még nem tudtam belépni, de az egy pillanatig sem volt kérdés számomra, hogy amint lehet, szeretnék csatlakozni. Egy hirtelen fordulat folytán idén ősszel valóban sikerült olyan késő délutáni-esti órát találni, amikor én is részt tudok venni a csoport alkalmán – az időpontváltozással egyértelműen megszólítva éreztem magam!

Római katolikus vagyok, és szinte minden héten járok misére, ami nagyon fontos számomra, és óriási hiányt érzem, ha olykor kicsit hosszabb időszak telik el nélküle. Ugyanakkor számos református istentiszteleten is részt vettem már, melyek sok tekintetben szintén nagyon tetszettek! Ha tehát a hitemről,

vallásomról kérdeznek, kereszténynek szereztem vallani magam, és határozottan ellenzem a felekezetek közötti ellenségeskedést.

A diákkörhöz hasonló „ifinek” korábban nem voltam a tagja, és most érzem csak igazán, hogy mennyire hiányzott ez eddig az életemből! Hálát adok Istennek, amiért csatlakozhattam ehhez a valóban szeretettel befogadó közösséghez, amelyben olyan erős a közös kapcsolat, hogy biztosan nem kell számítani a más szervezetekben olykor sajnálatosan megjelenő „klickesedésre”. Mostanra azt is nyugodt szívvel merem állítani, hogy Isten igaz barátokkal ajándékozott meg a diákkör által.

Minden héten részt veszek a közös alkalmakon. Leírhatatlan, hogy milyen lelki felüdülést tudnak hozni ezek a közös éneklések, imádkozások, Biblia-tanulmányozások a csütörtök esteiken, egy-egy nehéz, stresszhelyzetekkel teli hét után. Ráadásul a tagság egyre csak bővül – korábban imádkoztunk ezért, és nagyon gyorsan érkezett is a válasz.

Az életem alakulására való tekintettel kétségtelenül megállapítható, hogy a legjobbkor csöppentem bele e közösségbe. A családtagjaim, barátaim, ismerőseim közül is egyre többen észlelik rajtam a pozitív változásokat, és én is egyetértek velük; kiegyensúlyozottabb és vidámabb lettem az elmúlt hónapokban.

Úgy érzem, szebb zárást nem is találhatnék élménybeszámolómnak, mint az általunk egyik legtöbbször idézett bibliai részletet: „Mert ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20)

A MEKDSZ hivatalos honlapja: mekdsz.hu. A MEKDSZ-diákkörök közösségi blogja: postit.mekdsz.hu (szerkeszti: Rab Fanni).

„A szemlélődő imában Jézust szólítjuk meg”

► **A MEKDSZ idei téli túlélőtáborának – február 5–8. között – egyik szeminaryumán Kósa Balázs vezet majd beszélgetést a belső imáról mint a szemlélődés útjáról.**

– Ha kategorizálni szeretnénk a szemlélődő imát, akkor tulajdonképpen a meditáció egy formájának nevezhetnénk. Persze ez a kijelentés a keresztény hívők nem elhanyagolható részénél azonnal beindíthatja a véscsengőket. Különbség viszont más technikákhoz képest, hogy itt a Szentháromság Istent, konkrétan Jézust szólítjuk meg. Rajta kívül más nem hívünk be a szívünkbe, és más egyéb módon sem nyitjuk meg magunkat okkult erők előtt. Emellett olyan keresztény hagyományról van szó, melynek gyökerei legalább a sivatagi atyákig nyúlnak vissza, a Kr. előtti 3. századba.

– *Hogyan lehet elsajátítani az Úrral való beszélgetésnek ezt a formáját?*

– A szemlélődő ima rendkívül egyszerű. Annál a módszernél, amelyet én tanultam – és amely *Jálics Ferenc* jezsuita atya nevéhez köthető –, legelőször a légzésünkre koncentrálnunk. Hagyjuk, hogy megtörténjen, s figyeljük. Ha elkalandozva a figyelmünk, és ezt észleljük, visszatérünk. Ez eleinte percenként legalább egyszer megtörténik, de általában jóval gyakrabban. Azt mondják, ez nem csupán ebben az esetben van így, hanem az élet minden területén, például istentiszteleten is. Ha viszont valamilyen igazán el szeretnénk mélyedni, meg kell tanulni odafigyelni rá. Az első gyakorlat ezt készíti elő, emellett le is csillapít.

Később a légzés mellett a tenyerek középpontjára is ráirányítjuk a figyelmünket. Ez egy furcsa mozzanat, s eleinte nem is igazán fogtam fel az értelmét. Idővel azonban kialakult ezen a területen egy energia-középpont vagy -áramlás, amely nagyban megkönnyítheti az éber figyelem hosszú távon történő fenntar-

tását. Utolsó lépésként Jézus nevét kezdjük el mondani.

– *Mi történik az emberrel a kontempláció során?*

– A szemlélődő ima hatásai legelőször sok esetben pszichológiai természetűek. Úgy emlékszem, *Jungnál* olvastam, hogy valójában éber állapotunkban is álmodunk, csak a tudatos elem gondolatai, cselekedetei eltakarják a tudatalan történéseit, s amikor elalszunk, csupán a tudatos elme kontrollja török meg.

A kontemplációban valami hasonló történik: a hosszú csend és figyelő észlelés megfosztja a tudatos elmét a megszokott cselekvéseitől, s így módon sokkal könnyebben felszínre bukkanhat a tudatalan tartalma. Ezek sok esetben fájdalmasak is. Elnyomott emlékek, rejtett motivációk, melyek feldolgozása sokszor napokig, hetekig elhúzódik, és kellemetlen, sőt érzésekkel jár, ám mindez már a gyógyuláshoz tartozik.

A tisztulással párhuzamosan személyiségünk egy másik rétege is egyre inkább feltárul valamiképp a tudatalan alól. A fénynek, az örömeinek és a boldogságnak a világa. Egy olyan cinikus ember számára, mint én, csupa élményítő fogalom egészen addig, amíg ebbe bele nem kerül.

Egyiptomi Nagy Makáriosz írja: „Aki nap nap után állhatatosságra kényszeríti magát az imádságban, az szinte felemészti a lelki szerelemben, az Isten iránti vágyakozásban, láng-lobban az Isten utáni sóvárgástól, és elnyeri a tökéletes szentség kegyelmét.” Itt ő nem általában az imádságról beszél, hanem konkrétan a szemlélődő imáról.

– *És ha nem konkrétan a szemlélődő imáról, hanem általában az imádságról, az imaéletéről kérdezlek?*

– Egy családi tragédia óta szavakkal igazán komolyan nem szólítottam meg Isten, kivéve a kötött szövegű imádságok szavait. Kérni nem is igazán mernék tőle semmit se. Ha valakit kedvelsz, és tudod, hogy vannak gyen-

ge pontjai, azokat nem firtatod. Más emberek miatt sem. Milyen alapon kérnél valamit, amikor nekik sokkal fontosabb dolgok sem adtak meg?

Jürgen Moltmann idézve: „Ha életünkben, szenvedésünkben és cselekvésünkben oly sok minden függ a véletlentől és sorsától, akkor nyilvánvalóan nem igazságos az a világ, amelyben élünk: nem nyújtja mindenkinek ugyanazt az esélyt, és nem biztosítja mindenkinek ugyanazokat a jogokat. A minden ember életét más-képp meghatározó véletlenből és sorsból nem olvasható ki semmiféle isteni igazságosság.”

De persze azt is szeretném, ha mindez nem lenne igaz. A szemlélődő ima nem menekülés, de többek között azért is fontos számomra, mert úgy találkozhatom ezzel a Valakivel, hogy akkor és ott mindez nem számít.

■ V. J.

Névjegy:
Kósa Balázs

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Karán dolgozom adjunktusként immáron kilenc éve. Itt is végeztem alkalmazott matematikusként, de jártam az Evangélikus Hittudományi Egyetemre is, jelen pillanatban pedig újra hallgatója vagyok az intézménynek teológus MA-szakon. A józsefvárosi evangélikus gyülekezet tagja vagyok, de nem tartozom sajnosa a legszorgosabb istentisztelet-látogatók közé. A MEKDSZ-hez annak idején harmad- vagy negyedéves egyetemistaként csatlakoztam, és egész sok kezdeményezés elindításában vettem részt. Falumissziókat szerveztünk, imaéjszakákat, beindítottuk az *El Mondo* újságot, majd a kávéházat.

KISLAKI LÁSZLÓ

Még édesdeden aludt a falu a friss dunyha alatt, amelyet András-napra takart rá a hajnali hóesés. A kutyák is szunyókáltak, s közben csak fél füllel figyelték a csendet; hisz egy hete már, hogy nem kujtorog tyúktolvaj a kertek alatt. Akkor és ott nyikkant utolsót a fogatlan nagypapa, azután már csak Kowalski, a cserzőtímár kutyája gombolgatta róla a vörös bundát.

Azóta a rókacs család mély gyászba dermedt. Pedig szegény öreg csak azért ment lopni, hogy mielőtt elviszi a vénség, hadd szopogasson még egyszer egy kis pipihúst.

A falu végén a Pipacs utcától már minden a grófé, csak a zsinagóga nem, meg az első ház, ahol az idős javasasszony, Buzecky Gida lakik. Unokájával, Erzsikével él ott a lelkészözvegy. Az asszony nemcsak orvosolt: a faluban a legtöbb újszülött az ő keze közt bógott fel először. De arra is volt ideje, hogy vasárnaponként énekeljen a gyülekezetben. Na meg szerdánként kóruspróbára járt Koltai Zoltán karnagy úrhoz, aki hajdan még férjével tanult Sopronban teológiát. Otthon persze a munka nagyját Erzsike végezte, hisz maholnap virágra fakad a bimbózó szűz.

A róka kicserzett bőrét rég szárítón lengette a szél, s a szűcs már a szörme szeméhez keresgélte kacér üveget, hogy majd egy dáma nyakából villogjon a világba.

Szent Andrásra virradt, mikor Erzsike arra riadt, hogy éhes. Nem csoda, mivel éjjelre titkosat tervelt. Előző nap buzgón imádkozott, s csak böjtöset falatozott, három búzaszem, s egy korty vizet ivott rá. De most mindjárt felkelti a kocát, hogy megtudja tőle, mikor megy férjhez. S aztán rögvést vág a kamrában egy da-

rab szalonnát. Utána helyére, a hagyatékládába teszi a nagypapa gatyáját, amelyet még este dugott titokban a párnája alá. Ugyanis az öregek szerint, ha András-nap éjjelén férfiszagra fekszik, megtudja, ki lesz a párja.

S tényleg! Álomban szokatlan, új, ismeretlen örömet érzett egy szelíd szemű bajszos homályember karjai között. Miközben ölelte a férfi, szerelmet és boldog anyaságot ígért neki. Ahogy újra rá gondolt, kipattant az ágyból, és csak úgy meztelül, térdig lépett nagypapa csizmájába; pendelyre kabátkát kapott, s kisuttyant az udvarra.

Átlábal a hóban a kocához, megállt, s megvárta, míg zakatoló szíve megnyugszik. Keresztet vetett, és vad svunggal irdatlan nagyot rúgott az öreg tákolmány oldalába, hogy csak úgy döngött! Aztán fülelt, hányat is horkan a felijedt disznó. Ugyanis a hagyomány szerint annyi évre rá kötik be a fejét.

De mi ez? Egyet se rőffent a piszok! Ez azt jelenti a ráolvasó Sánta Bábi szerint, hogy a szüzet hamarost tejre hozzák, vagy pedig vízkeresztig hirtelen lakodalmol lesz a házban.

Meghülyült ez a koca? Hiszen még pucér férfit sem látott, legfeljebb a firenzei képeslapon – rajta a márvány Dáviddal –, amelyet nagypapa őriz az albumában. Erzsike dühbe gurult, s vadul rugdosta az ólat, de a koca csak szuszogott, s erre sem rőffent.

Mire nagy nehezen visszalépdelt a házba a csizmamarasztaló hóban, nagyanyja éppen forró vizet öntött a korpára, s belekeverte a disznó moslékjába.

– Te bolond lány – ingatta a fejét, de azért mosoly bujkált a szeme szögletében. – Ha nagypád élne, lelkész létére is elnézné a babo-

Az igazlító disznó

nás praktikád, mentség rá a korod... Egyébként hiába rugdaltad a deszkát, mert süket a koca. Malackorában fülére ment az influenza. Meg... vőlegényálmódáshoz nem tegnap kellett volna koplalnod, hanem ma. De most rohanok, mert mindenórás a rabbi lánya. Aztán ha a karnagy úr jönne a vasalt ingért, ne fogadj el pénzt!

Evvel fogta a szülészbátyut, és kifordult a kapun.

Különben Gida néni sosem kérdezte Zoltánt, hogy miért szolgálta külhonban zenével az Urat, ahelyett hogy idehaza prédikálna. Még most sem, miután vagy húsz év után hazatért.

Erzsike felöltözött, tőköt aprított a moslékba, s úgy vitte ki a kocának. Most persze ébren várta ődisznósága! Rögvést bele is mártotta első csülkeit a vályúba, hogy nem forró-e, s csak aztán kezdett el reggelizni.

– Adj' Isten, van itthon valaki?

A lány már visszafelé vitte a vödört, mikor meglátta a kiskapu előtt várakozó urat. A karnagy gondolta, s törölte is a kezét a köténybe, holott nem is volt moslékos.

– Tessék csak bejönni, nincs kutya! – kiáltotta messziről, és sietett a vendég elé.

– Te vagy az Erzsike, ugye? – de inkább mondta, mint kérdezte, mikor már a konyhában ültek a melegben.

– Igen, de a nagymama szülni ment a rabbihoz, illetve segíteni – s elpirult, mert először volt négyesemkört férfival.

Később, mikor eszébe jutott a találkozás, szégyenkezett, milyen liba is volt, mert csak dadogott, s folyton lesütötte a szemét. Persze, mikor olyanokat mondott neki az úr, hogy milyen szép, bizonyára sok az udvarlója, és ő biztos

benne, hogy hamarost bekötik a fejét. Közben úgy érezte, hogy a karnagy folyton férfi módra fürkészi aranykeretes szemüvege fölött. „Tán tetszem neki” – s belebizsergett a fejbőre; mert arra gondolt, hogy igaz a mondás: jó megpihenni vén fa árnyékában.

Már jó idő eltelt az első találkozásuk óta. Fel-tűnt a lánynak, hogy a próbák után a karnagy gyakran kíséri haza a nagymamát, hogy el ne csúszson a sötétben a csonttá fagyott, jeges úton. De Erzsike ráérezett, hogy csak ómiatta törli magát Zoltán. Tán a férfiember az elmúlás előtti szenvedély utolsó izzásával, mikor a maradék láng az égig csapódik, s a bárányfelhők bundáját perzseli, belészeretett. Múltkor a húsosnál, amikor öelötte bárdolatott karmonádlit, mondta, hamarost meglátogatja őket egy válaszáért, amely örökre eldönti maradék életét. Mikor este elmesélte otthon a találkozást, a nagymama mosolygott, s csak annyit mondott: „Cö, cö”.

Csak azt nem tudták, hogy ilyen hamar lesz vizit.

Egy decemberi este épp a levesnél tartottak, mikor beállított a karnagy egy szalaggal átkötött csomaggal, amelyben egy gyönyörű porcelánbonbonier volt, a deklíjén egy pásztorábránd, sok birkával.

Biztosan ivott valami bátorítót Krausznál, mert félszége ellenére rögtön a tárgyra tért. Kezet csókolt a nagymamának, s megkérdezte:

– Gida, akarsz-e a feleségem lenni?

A nagymama rég hallotta keresztnevét, s nem szólt, csak könnyes szemmel arcához szorította a férfi tenyerét.

Erzsike, mint akit nyakon öntöttek, tágra meredt szemmel bámult a semmibe.

A birkák a deklírlől meg oda se néztek; kö-zömbösen legelték a porcelánmezőn. ■

Szépkorú lovak otthona

Tílli Misi bácsit különben doktor úrnak hívják. Ma is vizitre jött, meg aláírta Mancipapírját, aki a mostani lovunk, Remény anyja volt. Őt a doktor szerezte be az öreg lovak otthonába, de csak nagypapa kedvéért. Legénykorukban együtt mentek verekedni Ferenc Jóska parancsára a bosnyákok és a hegyi rablók ellen.

ta, hogy reggel legyen, hogy újra együtt lehessenek a szabadban.

Végre felvirradt.

Mikor legelni terelték az éltes társaságot, a lovász csak odaállította Albint az istálló elé a napra. Mancit csak akkor döbbsent rá, hogy a barátja időközben megvakult. Ahogy közeledett hoz-

Kolos báró azért megjegyezte a doktornak, hogy reméli, Mancit csak kivétel, mert nála csak kékvérű agg lovak laknak.

Egyébként az úri kaszinóban Sentharmathy gróftól kicsit hibbantnak tartották, hogy szépkorú paripákra költi a pénzt nagyszívú táncosnők vagy a rulettasztal – ami szintén komilfó – helyett.

A gróf aztán hálás lehetett Misi bácsinak, mert Mancit révén híres lett az otthon. Pláne miután az öreg Szántó lelkész úr arról prédikált, hogy nem is olyan oktanok a barmok, mint ahogy az emberek gondolják. Mancit mint az önzetlen szeretet példáját emlegette, amely az emberek közt ritka. Nem csoda, hogy messze a környéken a vén kanca történetét emlegették.

Az úgy kezdődött, hogy mikor két éve Mancit idekerült, nagyon megörült, mert rögvést felismerte Albint, akivel még csikókorukban együtt legelték a friss, tavaszi füvet. Alig vár-

zá, Albin rögtön megismerte hajdani kedvese szagát. Nem nyertett boldog örömeiben, se nem könnyezett, csak Mancit tomporára tette a fejét; barátnője szép lassan úgy vezette ki a legelőre.

Este, mikor ideje érkezett hazaporoszkálni, Mancit érte jött, s ugyanúgy vezette vissza az istállóba, ahogy kihozta. És ez így ment napról napra, évről évre egészen tegnapig. Akkor minden üres lett. Albin már csak a Mennyei Lovászra vár. Reméli, hamarost elviszi őt is az égi legelőre, ahol majd újra látja a szeretett Mancit, és együtt fognak füvetni az idők végeztéig.

Misi bácsi, ahogy legombolta bundáját a kocsmában, rögtön hozzánk ült, mert jó meleg volt a félszobányi cserépkályha mellett. Nagypapa éppen Novákot, a falubeli csendőrt hallgatta.

A kocsmáros kávéhozott a doktornak, nekem új szörpre cserélte a régi maradékát.

Erzsébet-pusztán már világosodott. Müller írnok papírokkal a hóna alatt Kolos báróhoz indult egy megrendelést aláírtni, mert már harmadszorra sürgeti meg a bécsi Hahn és Társa cég. Mindenesetre füle mögé tűzte a plajbászt, hogy kéznél legyen majd a bárónak. Az iroda felé menet azt a dalt dúdolgatta, amelyet majd őfelsége uralkodásának félszázados jubileumán ad elő a dalárdája. Már előre örült, mert biztos megdicséri majd a hangját a jubileum védnöke, a hön imádozott Amália hercegnő.

Mikor az istálló mellé ért, hirtelen dühös nyírítés kuszálta szét ábrándjait. Az írnok odakapta a fejét a zajra, s látta, hogy Lajcsi éppen ütésre emeli a léceket.

Liza, az angol telivér nem várta be, míg újra orron vágják, hanem rögvést beleharapott a trágyamester vállába. Lajcsi felordított a fájdalomtól, és csúnyán káromkodott, de leginkább az éltes uralkodót szidta.

Müller majd elsírta magát, mert ilyen ocsmány felségsértést még nem hallott, mióta rendőrspicli. Rögtön csendőrért küldte az éjjeli szolgálatból frissen ébredt éjjeliőrt.

Delet harangoztak. Az istállóban Sánta Béni bácsi éppen a jászolba villázta a téli menüt. Én az út menti csárdában üldögéltem nagypapával, mikor Misi bácsi mellett Száva is beszökött unalmában. Feltűnés nélkül suttyant a sarokasztal alá, ahol Szántó tiszteletes ebédelt. A lelkész nagy ritkán tért be, ha erre vitte a szolgálat. Ma éppen temetni volt Lókon.

Egyébként a komondor jól tette, hogy beszökött; mit vigyázzon a fogadó előtt, mikor az országot is szunyókál a hó alatt? Na meg Sentharmathy gróf értékes paripái amúgy is a tatai lovardában alapoznak a szezonra. Csak Lizát nevelteti itt a pusztán egy titokban, rejtve a turfhiénák elől. Maholnap hároméves s a jövőre versenyek üdvöskéje; biztos összenyargal majd az istállónak egy láda aranyat.

Egyébként itt, Erzsébet-pusztán csak öregek laknak – Lizát kivéve –, jó zabon, mert Sentharmathy gróf nem feledte, hogy ezek a hajdant volt versenypacik tették őt gazdaggá; persze társát és barátját, Kolos bárót is.

Most csendben éledgelnek itt a hajdani hősök. Mint a herélt Albin, aki 93-ban elsőnek futott haza Siófokról ezerkétszáz koronával, a Somogy megyei hölgyek díjával. Ma már ő is békével várja, míg érte nem jön az Égi Lovász.

Tegnap éppen Mancit vitte magával a mennyei istállóba.

A csendőrnél még egy fröccsöt kért, mert már leadta Lajcsit a városban őfelsége gyalázása miatt. Most meg minek rohanna vissza az őrsre ebben a hóban, hisz a világ nélküle is forog magától.

Eközben a városban az ügyész, Kétyváry Tasziló szobájában Kolos báróval konyak mellett adomáztak híres hajdani derbikről, amelyeken gyakran összefutottak ifjúkorukban. Szóba került Siófok, Tata, Alag. Na meg a bécsi úrlovasok klubja is, ahol viharos murikat csaptak egy-egy jól futott nap után. Az ügyész vizsgálja ezt már százszor hallotta; inkább behunyta fülét, s úgy szunyókált az asztal előtt.

Tasziló csak akkor vezettette be Lajcsit, mikor már szivarra gyújtottak. Előzőleg a báró mellékesen megjegyezte, hogy Müller írnok megbolondult. Már gyanította, mert beteges leveleket firkált Amália hercegnőnek. Ő sajnos azt hitte, kigyógyul ebből a szerencsétlen, reménytelen szerelemből, de most kénytelen elküldeni a birtokról, mielőtt szégyent hozna rá és a lovakra. Lajcsi meg egy együgyű Isten marhája, s ha iszik, nem tudja, mit beszél.

Mikor a fegyőr bevezette a delikvenst, az istállószolga haptáknban állt, mint a cövek, s úgy meredt az ügyészre.

– Ide figyelj, te tulok! – ordította Kétyváry. – Most elmehezt, de ha még egyszer itt látlak, tömlöcbe fogsz rohadni, mert az jár felségsértésért. Köszönd meg a báró úrnak.

Lajcsi lehajolt, hogy kezet csókoljon a gazdájának, de még görnyedtében akkora pofont kapott, hogy ráesett a szuszogó vizslára. Tán már nem is érezte a harapást, mert alig látott a csillagoktól. Hallani azért hallott, hál' Istennek, mert épp azt kérdezte a báró, hogy tudja-e ő, vadmarha, hogy mért kapta a pofont. Nem mert fejet rázni, mert így sem érezte a fél arcát.

– Mert megütöttél egy nemes paripát, te Is-ten barma!

Besötétedett. A kocsmában is égett már a petróleumlámpa, mikor nagypapát is hívták az irodába. Útközben Lajcsival találkozott, aki egy kis kosár répával sietett Lizához bocsánatot kérni. Nagypapa elmosolyodott. Miután megkapta a házvétel iratait, rögtön szánkóra szálltunk. Örömeiben még meghúzta az úti demizsont, csak aztán rántotta meg a gyeplőt. Remény, mint a villám, úgy rugaszkodott el, hogy mielőbb hazaérjen a jászla elé. Szomszédja, nagypapa tehene még biztosan ébren várja. ■

HIRDETÉSEK

Keresztény Értelmiségi Fórum Bogárdi Szabó István püspökkel

A Keresztény Értelmiségi Fórum következő alkalmán a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII. ker., Kék Golyó u. 17.) január 26-án, 18.30-kor *Aktuális kérdések* címmel dr. Bogárdi Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke tart előadást.

Felvétel az Evangélikus Hittudományi Egyetemre a 2015/2016-os tanévre

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen (EHE) lelkészek, katekéták és lelkészi munkatársak, hittantanárok, kántorok, teológusok képzése folyik. A képzés lehetőségei a következők:

1. Teológus-lelkész szak: egységes, osztatlan mesterképzés (MA)

Képzési idő: 12 félév.

Megszerzendő kreditek száma: 360.

A képzés Budapesten, nappali tagozaton folyik.

2. Kántor alapszak (BA)

Képzési idő: 6 félév.

Megszerzendő kreditek száma: 180.

A képzés Budapesten, nappali tagozaton folyik.

3. Katekéta-lelképásztori munkatárs alapszak (BA)

Képzési idő: 6 félév.

Megszerzendő kreditek száma: 180.

A képzés Budapesten, nappali és levelező tagozaton folyik.

4. Osztatlan hittanár-nevelőtanár képzés

Képzési idő: 10-12 félév (a választott tanárképzéstől függően).

Megszerzendő kreditek száma: 300-360 kredit.

A képzés Budapesten, az EHE-n és az Eötvös Loránd Tudományegyetemen (ELTE) folyik nappali tagozaton.

5. Hittanár-nevelőtanári mesterszak (MA)

Képzési idő: 2-4 félév. (A képzés ideje a már meglévő tanári végzettségtől függ: például tanári mesterszak vagy egyetemi/főiskolai tanári végzettség esetén 2 félév, tanítói végzettség esetén 3 félév.)

Megszerzendő kreditek száma: 60-120 kredit.

A képzés nappali tagozaton folyik az EHE-n, valamint azok számára, akiknek tanári okleveléhez további pedagógiai modul elvégzése szükséges, az ELTE-n is.

6. Teológus mesterszak (MA)

Szakirányok: bibliikum • szociáletika.

Képzési idő: 4 félév.

Megszerzendő kreditek száma: 120.

A képzés levelező tagozaton, Budapesten folyik.

További információk az Evangélikus Hittudományi Egyetem honlapján: <http://teol.lutheran.hu> található.

A kitöltött, mellékletekkel ellátott saját jelentkezési lapnak, valamint a piros postautalványon feladott 4000 Ft felvételi eljárási díjnak február 15-ig kell az Evangélikus Hittudományi Egyetem Rektori Hivatalába beérkeznie (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.; tel.: 469-1051; fax: 363-7454; mobil: 20/824-9263).

Kivétel: osztatlan hittanár-nevelőtanár szak, amelyre a központi felvételi rendszeren (felvi.hu) keresztül kell jelentkezni, szintén február 15-ig.

Istentiszteleti rend • 2015. január 25.

Vízkereszt ünnepe után utolsó vasárnap. Liturgikus szín: fehér.

Lekció: Mt 17,1-9; 2Pt 1,16-21. Textus: 2Móz 3,1-15. Énekek: 358, 388.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. fél 10.; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Jakab Béla; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36-38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (orgonazenés áhítat) Smidéliusz Gábor; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) dr. Bácskai Károly; de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31-33.** de. 10. Gombkötő Beáta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Bedecs Réka, liturgus: Gáncs Tamás; de. fél 11. (úrv.) Bedecs Réka, liturgus: Gáncs Tamás; du. 6. (vespera) Rezessy Miklós; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Galli István, liturgus: dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Berkesi Gábor (református – ökumenikus imahét, szószékcseré); **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. fél 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. 9. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Ponicán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10-11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. Kulcsár Márton János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Kulcsár Márton János; **Árpádföld, XVI., Menyhért u. 42. (református templom)** du. 3. Kulcsár Márton János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kovács Áron; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kovács Áron; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Deák László; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Deák László; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő u. 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lackner Pál; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

Összeállította: BALLA MÁRIA

Válasz helyett „költözési merengés”

Az EvÉlet kérdése: Milyen tapasztalatokkal járt a költözés?

Egy nagyszabású költözés mindenképp kihívás. De alkalmat ad az eddigi helyzetünkkel való szembenézésre, új kezdetre is.

A költözés szervezésénél igyekeztünk szorosan együttműködni a kollégákkal, a könyvtárral, illetve az országos irodával. Hirtelen támadtak „közös ügyek”, kérdések, amelyekre közösen próbáltuk a megoldást megtalálni: például a parkolás az udvarban és a ház előtt. Ugyanazokat a vállalkozókat bíztuk meg, akiket a könyvtár, így a költöztetés, bontás „kompaktabban” ment. Például a nagy jegesedés, ónos eső idején bizonyos munkálatokat át kellett ütemezni, előbb érkeztek a faszervezőbontók, de sikerült megoldani.

A levéltárban dolgozó „költöztetési brigádok” tagjaival igyekeztünk jó kapcsolatot kialakítani: kávét, sőt csokoládét „osztottunk” nekik, érezték, hogy „együtt vagyunk”. Megbízhattunk egymásban, kitanítottak bennünket, hogyan megy a költözés. Ami egy gyűjtemény, egy levéltár esetén azért mégiscsak nagy dolog.

Amúgy igyekeztem végig fényképezni az egyes lépéseket; elég érdekes dokumentáció keletkezhet az anyagból. Hiszen a levéltár bútorzata és berendezése is száz év produktuma, maga is „forrásértékű”.

Számunkra egy költözés nagy vállalkozás. Igyekeztünk a levéltári

anyagok rendjét „fokozni”, a költözés során olyan sorrendet kialakítani, amely az eddigi zsúfoltság után helyreállítja a levéltári anyag szerkezetét. Budapest Főváros Levéltárában, új raktárunkban most először férünk el és kaptunk modern, mobilraktáras elhelyezést. Most derült ki a levéltári anyag pontos mennyisége: eddig ezer folyóméter „lebegtettünk”. Az országos irodától átvett anyagokkal együtt ez végül másfélszerese, ezeröttszáz folyóméter lett.

Sajnos a költözés során egy bútordísz eltűnt, de nem találjuk a reflektorainkat sem. Egy pályázati dosszié is elkallódott („lappang”). Ezek bosszantó dolgok, de talán „járulékos veszteségek”.

Az évek óta csak halmozódó irodai és raktári irat- és nyomtatványhalmokat azonban kénytelenek voltunk rendezni. A gazdasági anyagból is jelentős selejtezést sikerült végezni: az ötvenes évek protestáns üzemi konyhájának ételszámláitól és egyéb bizonylatok tömegétől váltunk meg.

Persze „jó lett volna” több mindent előre tudni a költözés kapcsán. Jó lenne, ha a tervek nem a kiürítés után alakulnának. Jó lenne, ha bevonnák a könyvtárat-levéltárat annak megtervezésébe, hogy milyen lesz saját jövődó kinézete. Elhelyezésről, kialakításról vannak még kérdéseink, de reményeink is.

Az épületre mindenképpen ráfér az alapos felújítás, és ez indokolja ezt a nagyszabású költözési akciót.

A levéltárra különösen ráfért a renoválás: a legalább tíz éve teljesen betelt raktárak jelentősen rontották a munka hatékonyságát, új anyagokat csak „cipőkanál-akcióval” tudtunk elhelyezni. A falak évtizedek óta lehanyagolódva festetlenek, elhanyagoltak voltak, a belső raktár padlója süllyedt, a falak repedeztek, hullott a vakolat. A szekrény elbontása után a falban akkora repedés tátong, hogy átláthatunk rajta. Bizony érződött, hogy a levéltárra nem sok energia és felújítási készség jutott, van tehát mit pótolni.

Az új hely az Üllői út 25.-ben ígértes. Persze még sok minden nincs megoldva: a közös helyiségek takarítása (és lehangoló a felhasználtsága), a biztonság kérdése, a vizesblokk és irodák közötti túl nagy távolság, a folyosói raktár más részleg általi lefoglalása, az épület-karbantartás vontatottsága, az egyszerre több helyen működés megszervezése. A világos, új helyiségek, újrafestett falak, részben a felújított padló persze üdítő hatású (az új padló kicsit túlzottan szaglik). Az új helyzettel még barátkozunk. „Lakva ismeri meg...”

■ CZENTHE MIKLÓS,
az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója

HIRDETÉSEK

Evangélikus istentisztelet-közvetítések 2015-ben a rádióban és a televízióban

Magyar Televízió

KÖSZEG: *Baranyay Csaba*, március 29. (böjt 6. vasárnapja [Palmarum])

SZARVAS-ŐTEMLPOM: *Gáncs Péter / Lázár Zsolt*, május 24. (pünkösdi ünnepe)

CSÖVÁR: *Laczi Roland*, október 25. (Szentháromság ünnepe után 21. [Biblia-] vasárnap)

Magyar Rádió

KŐBÁNYA: *Benkóczy Péter*, február 1. (hetvenedik vasárnap)

PUSZTAVÁM: *Ribárszky Ákos*, április 3. (nagypéntek)

DABAS: *Balog Eszter*, május 3. (húsvét ünnepe után 4. vasárnap [Cantate])

MENCSELY: *Németh Szabolcs*, június 14. (Szentháromság ünnepe után 2. vasárnap)

SÁRSZENTLŐRINC: *Karlné Csepregi Erzsébet / Bakay Péter*, július 12. (Szentháromság ünnepe után 6. vasárnap)

TÁLYA: *Asztalos Richárd*, augusztus 23. (Szentháromság ünnepe után 12. vasárnap)

ECSÉNY: *Közszeghyné Raczkó Zsuzsanna*, október 31. (a reformáció ünnepe)

BÉKÉSCSABA: *Kondor Péter*, november 22. (Szentháromság ünnepe után utolsó [örökélet-] vasárnap)

BUDAPEST: *Fabiny Tamás*, december 25. (karácsony ünnepe)

• Az istentisztelet-közvetítések a Magyar Televízióban 11 órakor, a Kossuth rádióban 10.04-kor kezdődnek.

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok,
velem vannak
a lapjaim.

Olvassa
az Evangélikus Élet
digitális változatát!

WWW.DIGITALSTAND.HU

A búbosbanka az év madara

A Magyar Madártani Egyesület 1979-ben indította el *Az év madara* elnevezésű programját, hogy minden évben felhívja a figyelmet egy-egy madárfajra. 2015-ben az az érdekes helyzet állt elő, hogy immáron negyedszerre lett az év madara a *búbosbanka*.

Ez az égi vándor az egyik legtar-
kább és legkönnyebben felismerhe-
tő madarunk. Tolla sárgás rózsaszín, széles és lekerekített szárnya fekete és fehér szalagokkal díszített. A fején nagy indián fejdíszhez hasonló „búbja” van, ezt azonban csak leszálláskor merszti fel, akkor is rövid ideig. Csőre hosszú, vékony, enyhén lehajló. Fekete farkán széles, fehér keresztzalag húzódik. Szárnycsapásai lassúak, röpte kissé bizonytalan, csapongó és enyhén hullámzó, gyakran száll alacsonyan a föld felett.

Magyarországon a zárt erdők kivételével szinte mindenhol megtalálható ez a madár; hazai fészkelőállománya 10-17 ezerre tehető, de az utóbbi években ez a szám csökkenő tendenciát mutat.

Eredeti élőhelyét a fákkal, facsoportokkal tarkított sík és dombvidéki nyílt területek jelentették, de jól alkalmazkodott a legeltetés, a földművelés által átalakított kultúrtájhoz, beleértve a városokat is, ahol táplálkozó- és fészkelőhelyet egyaránt talál. A talajon keresgélve vadászik a férgekre, rovarokra – kedvence a tücsök és a lóbogár –, de apró gerincesek, gyíkok és kistrágszálók is megtalálhatók az étlapján.

Vonuló madár, márciustól már megpillanthatjuk a visszatérő példányokat.

Bármilyen jó is az alkalmazkodókészsége, vannak veszélyeztetett tényezők, amelyek miatt egyre zsugorodik az élőhelye. A búbosbankát elsősorban a hagyományost felváltó nagyüzemi földművelés tájálakító hatása és a rovarölő szerek használata fenyegeti.

Urbanizálódó madárként új keletű problémát jelent számára a régi, el-

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó
ararat@lutheran.hu

avult, gyakran szigetelés nélküli épületek felújítása, ami a potenciális fészkelőhelyek jelentős részét megszünteti. Egyre nagyobb a versengés a harkályok vájta természetes faodúkért, amelyekért a seregélyekkel kell megküzdenie.

Aki teheti, gondoljon az év madarára! Kórkasokat, dézsákat, hordókat is alkalmassá tehetünk búbosbankafészkek céljára. De mesterséges odúkat is kihelyezhetünk számukra a kertekben vagy akár a parkokban is.

■ – S. A. –

Szeberényi János Mihály emlékezete

A száz évvel ezelőtt meghalt *Szeberényi János Mihály* családjának tagjai rendkívül jelentős szolgálatokat végeztek egyházunkban. Apja, *Szeberényi János* püspök csak nehezen menekült meg 1851-ben a pozsonyi törvényszék halálos ítéletétől. Más, nehéz ügyek intézése mellett biztosítania kellett a selmecbányai líceum működését is.

Szeberényi János Mihály 1826. február 16-án született Selmecbányán. A gimnáziumot szülővárosában, a teológiát pedig Eperjesen végezte. Tanulmányait külföldön folytatta: 1845-ben beiratkozott a jénai egyetemre – három szemesztert töltött ott, majd egy újabbat a berlini univerziton.

Miután hazajött, nevelősködést vállalt. Mint lelkész Egyházasmarton és Nagybörzsönyben munkálkodott eredményesen. Utóbbi szolgálati helyén a leégett templom újjáépítése jelentett számára komoly feladatot. Selmecbányán őt választották meg lelkész apja utódjává. Ezt buzgóságával, erényes munkálkodásával, szóno-ki tehetségével érdemelte ki. Reá hátrult a városi líceum további zavartalan működésének biztosítása az abszolutizmus idején.

1857. június 21-én iktatták be selmecbányai szolgálatába, majd átvette a német gyülekezetet. Erősen kiállt az úgynevezett protestáns páteus mellett. Selmecbányán három évig működött. Amikor – különböző

okokból – lemondott, Bécsbe ment, és tábori lelkész lett. 1863–1895 között a bécsi protestáns katonai püspöki tisztséget viselte. A rostocki egyetemről tiszteletbeli doktori címet kapott.

Szlovák érzelmű lelkész volt. Támogatta a nemzetiségi kulturális mozgalmakat, és a *Matica slovenská* szlovák kulturális egyesület választmányi tagja volt.

Több munkája jelent meg szlovákul, németül és magyarul. Mindhárom nyelven alaposan kivette a részét a teológiai irodalom műveléséből.

Szeberényi János Mihály Bécsben halt meg 1915. január 19-én. Szolgálatával egyaránt gazdagította a szlovák és a magyar egyházat.

■ BARCZA BÉLA

Evangelikus iskolák kutató és alkotó tanárainak III. konferenciája

Budapest-Fasori Evangelikus Gimnázium, március 24.

Az elmúlt esztendőkből megrendezett tudós tanári konferencia sikerének köszönhetően idén tavasszal is szeretettel hívjuk és várjuk az ország evangelikus intézményeiben tanító kollégákat, hogy kutatási témájukat, eredményeiket egy tudományos konferencia keretében egymás és az érdeklődő közönség elé tárják.

A konferencia célja, hogy a *saját szaktárgyuk valamilyen szaktudományi vagy pedagógiai témájával elmélyülten foglalkozó pedagógusok*, tudományos eredményeket is felmutató kutató és alkotó tanárok, doktorjelöltek és doktoranduszok jobban megismerjék egymás kutatási területét és tudományos eredményeit.

Tervezett program

9.30–10.00: Regisztráció
10.00–13.00: Köszöntés és plenáris előadások, közben kávészünet
13.00–14.00: Ebédszünet
14.00–16.00: Szekcióülések
16.00–16.30: Zárszó

Helyszín

Budapest-Fasori Evangelikus Gimnázium, 1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.

Szekciók

Hittudomány • Irodalom- és nyelvtudomány • Művészet • Pedagógia–pszichológia • Természettudomány • Történettudomány

Az Európai Fizikai Társulat kezdeményezésére az UNESCO és az ENSZ célkitűzésével összhangban 2015 a *fény nemzetközi éve*, ezért idei konferenciánkat mi is a fény témájának szenteljük. Kérjük, hogy az előadások lehetőség szerint ehhez a témakörhöz kapcsolódjanak.

Kérjük, hogy előadói szándékát a szekció megjelölésével, valamint előadása címének megadásával *legkésőbb február 20-ig* jelezze a livia@erfalvy.hu e-mail címen vagy a 20/559-5779-es telefonszámon.

DR. ÉRFALVY LÍVIA szervező
DR. CSEPREGI ANDRÁS szervező

Felhívjuk tisztelt vásárlóink figyelmét, hogy január 19-én újra megnyitott könyvesboltunk!

Üzletünk címe: 1081 Budapest, Kiss József u. 2/A
Kiadványaink megrendelhetők: kiado@lutheran.hu
Nyitva tartás: hétfő–péntek: 9–17 óra között.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Felvételi tájékoztató a Deák téren

A Deák Téri Evangelikus Gimnáziumba (1052 Budapest, Sütő u. 1.) a 2015/16-os tanévre felvételizni szándékozó diákok és szülei számára *január 30-án*, pénteken *16 órakor* megismételjük a 2014 szeptemberében egyszer már megtartott felvételi tájékoztatót. Ezen az alkalmon az iskola igazgatója számol be a szülőknek iskolánk működéséről, hagyományairól és a felvételi rendszerről, különös tekintettel a szóbeli vizsgákra. A gyerekek pedig diákjaink segítségével ismerhetik meg az iskolát.

Szeretettel várjuk az érdeklődő, most 4. és 8. osztályos tanulókat szüleikkel együtt – elsősorban azokat, akik lemaradtak a szeptemberi alkalomról!

Meghívó a leprások világnapjának központi ünnepségére

A leprások világnapjának központi ünnepségét január 25-én, vasárnap 4 órakor tartják a zuglói evangelikus gyülekezet templomában (Budapest XIV. ker., Lőcsei u. 32. – a Bosnyák téri piaccal szemben vagy a római katolikus templom melletti kis parkon átsétálva; a Keleti pályaudvar felől a 7-es, 107-es busszal, az Örs vezér tér felől a 3-as, 62-es villamossal a Bosnyák térig). A műsorban filmösszeállítás mutatja be az indiai shahdara lepramissziós kórházban és a környező öt nyomornegyedben folyó tevékenységet. Rövid közgyűlés keretében elhangzik a 2014. évről szóló beszámoló. Mindenkit szeretettel várnak!

Meghívó Fábrián Gyula könyvének bemutatójára

A Kairosz Könyvkiadó és a Litea könyvesbolt szeretettel várja a médiakörkép képviselőit, valamint a barátokat, ismerősöket és más érdeklődőket *Fábrián Gyula Útravaló* című könyvének bemutatójára. A kötetet méltatja és a szerzővel beszélget *Gajdics Ottó* újságíró, televíziós műsorvezető. Közreműködik a szerző unokája, *Fábrián Anikó*.

Helyszín: Litea Könyvesbolt és Teázó (Budapest I. ker., Hess András tér 4.), időpont: január 30., péntek, 16 óra.

A kötet megvásárolható a bemutató ideje alatt a helyszínen, egyébként a kairosz.hu honlap felkeresésével vagy a Kairosz Kiadó 1134 Budapest, Apály u. 2/D alatti boltjában. Nyitva hétfő–csütörtök 9.00–16.00, péntek 9.00–14.00 között.

Intézményvezetői pályázat

A Magyarországi Evangelikus Egyház Országos Presbitériuma (1085 Budapest, Üllői út 24.) pályázatot hirdet a Pílis Evangelikus Szeretetszolgálat (2721 Pílis, Gólyahír u. 6.) *intézményvezetői álláshelyének* betöltésére. Az *intézményvezető által ellátandó feladatok*: az intézményvezető feladatkörét az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 19. §-a határozza meg.

Pályázati feltételek: a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM-rendelet 3. számú mellékletében meghatározott felsőfokú szaképzettség; büntetlen előélet; legalább 5 év, a szociális ellátás területén betöltött munkakörben szerzett szakmai gyakorlat; felhasználói szintű számítógépes ismeret.

Előnyt jelent: szociális és/vagy gyermekvédelmi területen és/vagy egészségügyi alapszolgáltatás vagy szakellátás területén szerzett hosszabb idejű gyakorlat; élő kapcsolati háló Pílis város és környéke ellátórendszereiben; evangelikus egyháztagság; aktív gyülekezeti elkötelezettség; B kategóriás jogosítvány.

A pályázathoz csatolni kell: a képesítést igazoló okiratot; szociálisszakvizsga-bizonyítványt vagy a pályázó nyilatkozatát arról, hogy a kinevezést követő két éven belül vállalja a szociális szakvizsga megszerzését; önéletrajzot és részletes szakmai életrajzot; az intézmény vezetésére, fejlesztésére vonatkozó programot; 30 napnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítványt; keresztlevelet; lelkési ajánlást a pályázó gyülekezeti lelkésztől.

A magasabb vezetői megbízás időtartama: 5 év (3 hónap próbaidővel). *Bérezés*: a Kjt. szerint. *A pályázat benyújtásának határideje*: 2015. március 15.

A pályázat benyújtásának helye és módja: a pályázatot a Magyarországi Evangelikus Egyház Országos Iroda (1085 Budapest, Üllői út 24.) címére 3 példányban (2 példányt papíron, 1 példányt pedig elektronikus adathordozón/CD-n), zárt borítékban kérjük benyújtani. Kérjük, a borítékra írják rá: „Pílis Evangelikus Szeretetszolgálat”.

A pályázat elbírálásának rendje: az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény szerint.

A pályázattal kapcsolatban felvilágosítás kérhető a 20/770-3643-as telefonszámon.

Hibaigazítás. Előző lapszámunk *Koszorúzás Rákoskeresztúron* című írásában helytelenül tüntettük fel *Hammer József* gyülekezeti tag nevét. A hibáért az érintett és olvasóink elnézését kérjük. (A szerk.)

HÍREK, HIRDETÉSEK

Pulszky-estek irodalmi sorozat

Regénybe zárt történelem

A Magyar Nemzeti Múzeum Széchényi termében január 21-én 18 órakor **Fábrí Anna** beszélgetőtársa **Merényi Hajnalka** irodalomtörténész: „*Ha olvasol, haszonnal olvass...*” – Régi gyerek-könyvek. Közreműködik **Szabó András** előadóművész.

Belépődíj felnőtteknek 1200 Ft, kedvezményes jegy 700 Ft. További információ: <https://www.facebook.com/nemzetimuzeum>, illetve +36/1/327-7768.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ÓRBOTTYÁNBAN **GOMBOS MIKLÓS** aranycsörös harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is ismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

Levél cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 29 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

GYÁSZJELENTÉS

„Bízatok az Úrban mindenkor, mert az Úr a mi kösziklánk mindörökké!” (Ézs 26,4)

Tudatjuk, hogy január 5-én az élet és halál Úra magához szólította **Kántor Józsefné Koroknyai Ilonát**, a piliscsabai és a kőbányai evangélikus gyülekezet tagját, a női misszió alkalmainak hűséges résztvevőjét. Isten kegyelme volt vele! Édesanyánk, nagymamánk emléke bennünk él.

Temetése január 30-án 11.15-kor lesz a Rákoskeresztúri új köztemetőben. (Távíratcím: **Kántor Ilona**, 2081 Piliscsaba, Honvéd u. 23.)

A gyászoló család

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (január 25.)

Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsdá megemészti, és ahol a tolvajok betörnek, és ellopiják, hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsdá nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem törnek be, és nem lopják el. Mert ahol a te kincsed van, ott lesz a te szíved is. Mt 6,19–21 (5Móz 11,16; Mt 17,1–9; 2Kor 4,6–10; Zsolt 63) Kényes kérdés ez. Általában nem szoktuk hagyni, hogy valaki a pénztárcánkban „turkáljon”. Jézusnak azonban ehhez is joga és hatalma van. Nem kíváncsiságból teszi, hanem hogy az ő jelenlétében helyére kerüljön az anyagiakhoz való viszonyunk is. Mert sajnos nemcsak a kincskeresés, hanem a kincsgyűjtés is a vérünkben van. Közben pedig észrevétlenül a rabjává leszünk. Az Úr Jézus azt szeretné, ha mennyei bankbetétet nyitnánk, és megtanulnánk, hogy csak az igazán a miénk, amit odaadunk. Odaadjuk neki, és ő mennyei kincsként őrzi meg számunkra.

Hétfő (január 26.)

Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek. ApCsel 5,29 (Jer 10,7; 2Kor 3,9–11/12–18; 1Móz 14,17–24) Mindannyian naponta hozunk döntéseket: kis és nagy horderejűeket egyaránt. Válaszút előtt állva nem könnyű világosan látni, merre is induljunk. Néha azt kívánjuk: bárcsak mennyei Atyánk hangosan, érthetően megszólalna, és útmutatást adna. Akkor könnyebben elkerülhetnénk a zsákutcákat, vargabetűket. De melyik út az övé? Valaki egyszer azt mondta: szinte biztos, hogy a nehezebb út az Isten útja. Azon elindulni sokszor nem veszélytelen vállalkozás. De Jézus szavai szerint a keskeny út vezet az életre.

Kedd (január 27.)

Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság. 2Kor 3,17b (Zsolt 142,8a; Jn 1,43–51; 1Móz 15,1–21) Szabadság! Erre vágytunk gyermekként, hogy végre felnőjünk, és ne kelljen engedelmeskednünk senkinek. Sokan azért idegenkednek a kereszténységtől, mert nem szeretnék hön áhitott és nehezen megszerzett szabadságukat elveszteni. Pedig az Úr Jézus az igazi szabadságot kínálja nekünk. Magunk mögött hagyjuk a régit, és valami egészen új kezdődik – vele. Amire eddig képtelenek voltunk, most valósággá lesz. Egészen új világ tárul föl előttünk. Milyen kár, hogy nem találtunk rá hamarabb!

Szerda (január 28.)

Azt tartásatok ti is magatokról, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek Istennek a Krisztus Jézusban. Róm 6,11 (Péld 8,13a; Jn 3,31–36; 1Móz 16,1–16) Pál apostol ezt a felszólítást hitre jutott emberekhez intézte. Olyanokhoz, akik az Úr Jézusért elfogadták bűneik bocsánatát, és Isten gyermekei lettek. Nekik mondta az apostol: az Úr Jézusban való hitnek vannak konzekvenciái. Mostantól nem vagytok a bűn rabszolgái: az életetek azé, aki a vérével váltott meg titeket. Amikor magatokra néztek, amikor belenéztek a tükörbe, ez jusson az eszetekbe. Mert ez nem álom: ez a valóság számotokra.

Csütörtök (január 29.)

Mindenütt szorongatnak minket, de nem szorítanak be, kétségkedünk, de nem esünk kétségbe; üldözöttek vagyunk, de nem elhagytak. 2Kor 4,8–9 (Zsolt 23,4; Jel 1,1–2/3–8; 1Móz 17,1–14) Micsoda különös ellentétek ezek! Sarokba szorítanak, mégsem ejtenek rabul. Nincs hatalmuk fölöttünk. Fizikailag bebörtönözhetnek, elvehetnek mindent, akár még az életünket is, de mi tudjuk, hogy a mi Megváltónknak gondja van ránk. Lehetnek kétségeink, üldözhetnek, taposhatnak rajtunk, de mi tudjuk, hogy az ő erős keze tart minket. És ez elég ahhoz, hogy kibírjuk. A szolgálattal járó szenvedést nem könnyű Isten kezéből elfogadni. Csak akkor vagyunk rá képesek, ha egészen átadtuk neki az életünket.

Péntek (január 30.)

A reménységben örvendeztetek, a nyomorúságban legyetek kitartók, az imádkozásban állhatatosak. Róm 12,12 (Dán 6,11; Jn 8,12–20; 1Móz 17,15–27) Miért lehet örvendezni a reménységben? Mert Isten ígéretei sziklaszilárdak, maximálisan megbízhatók. Ha valakinek a szívében Jézus Krisztus lakik, akkor az reményteljes jövőt tudhat maga előtt, bármi jön is ebben az esztendőben. Ezért nem kell kétségbeesnünk a nehéz helyzetekben sem, hiszen a mi mennyei Atyánk tudja a mértéket, tisztában van vele, hogy mit bírunk el, ráadásul az elhordozáshoz szükséges erőt is ő adja. Csak ne szűnjünk meg beszélgetni vele akkor sem, ha távol érezzük őt magunktól!

Szombat (január 31.)

Ha hűtlenek vagyunk, ő hű marad, mert önmagát meg nem tagadhatja. 2Tim 2,13 (Hós 11,3; 4Móz 6,22–27; 1Móz 18,1–15) Ő nem tudja megtagadni magát. Mi számtalanszor megteszük ezt: hűtlenek vagyunk egymáshoz, de legfőképpen hozzá. Messze sodródunk az atyai háztól, talán már nem is emlékszünk arra, milyen jó is volt odahaza. Ő mégis arra bátorít minket, hogy merjünk mégis hozzá fordulni, függetlenül attól, hogy milyen távol érezzük magunkat tőle, vagy mennyire kevésbé felelt meg a tetteink az ő akaratának. Néha Isten megenged nehéz időket az életünkben, hogy visszatérjünk hozzá. A legjobb, ami velünk történhet, az, hogy az ő szeretetében kapaszkodunk meg újra. Isten irántunk való hűségét nem rendíthetjük meg olyan könnyen. Ő tárt karokkal emel fel minket, ha hozzá fordulunk.

■ LUPTÁKNÉ HANVAY MÁRIA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 25-étől február 1-jéig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel</i>	9.00 / Pax Tv <i>Ünnep</i>	12.25 / Duna World <i>Kívánságosár (kívánságműsor)</i>	5.15 / M1 <i>Hajnali gondolatok</i>
8.00 / Civil Rádió (Budapest) – FM 98 <i>Lélekhangoló</i>	Weöres Sándor-emlékkoncert a Poézis együttes előadásában	13.50 / M3 <i>Tizenkét hónap az erdőn (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i>	10.25 / M1 <i>Család-barát (délelőtti magazinműsor)</i>
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (civilradio.hu)	13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i>	Április	13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i>
9.00 / Pax Tv <i>Evangélikus istentisztelet a budavári templomból</i>	Az evangélikus egyház félórása	14.55 / Duna World <i>Élő egyház (vallási híradó)</i>	A református egyház félórása
11.00 / Duna Tv <i>Evangélikus istentisztelet a győr-nádorvárosi templomból</i>	15.10 / Duna World <i>Református ifjúsági műsor</i>	15.00 / Duna Tv <i>Egy betemetett zsinagóga Budán (magyar ismeretterjesztő film, 2009)</i>	14.00 / Credo Evangélikus Rádió (Szombathely) <i>Kantáták</i>
13.30 / M. Katolikus Rádió <i>„Valaki ír a kezdeddel...” (vasárnapi versműsor)</i>	18.15 / Duna World <i>Marslakók számára</i>	15.10 / Kossuth rádió <i>XX. századi történelem</i>	20.40 / Pax Tv <i>Találkozások</i>
17.00 / Credo Evangélikus Rádió (Szombathely) <i>Evangélikus istentisztelet (credoradio.hu)</i>	Szerb Antal portréja	18.25 / M2 <i>Magyar népmesék – Kacor király (magyar rajzfilmsorozat)</i>	Gáncs Péter evangélikus püspök és Schweitzer József főrabbi
20.30 / Kossuth rádió <i>Rendszerváltók – 1989</i>	20.00 / Pax Tv <i>Kút (élő interaktív műsor)</i>	21.05 / Duna Tv <i>Schindler listája (amerikai történelmi dráma, 1993) (188’)</i>	21.20 / M3 <i>Vendéglátás (magyar tévéfilm, 1989) (34’)</i>
23.45 / Duna World <i>Evangélikus istentisztelet</i>	Műsorvezető: Deák László evangélikus lelkész		21.22 / Bartók rádió <i>A Concentus Hungaricus hangversenye</i>
	21.20 / Pax Tv <i>Lelkészkonferencia Szarvason</i>		23.55 / Duna Tv <i>Milos Forman: Amibe nem halsz bele...</i>
	Dr. Szabó Lajos rektor előadása		
	21.25 / Duna World <i>A csodacsatár (magyar film, 1956) (90’)</i>		

CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
13.40 / M3 <i>A kölcsonkapott Föld (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i>	10.00 / Credo Evangélikus Rádió (Szombathely) <i>Evangélikus magazin (credoradio.hu)</i>	6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel</i>	7.25 / Duna Tv <i>Világ-Nézet</i>
17.00 / Pax Tv <i>Nagyveleg ötven éve (riportfilm)</i>	10.05 / Kontakt Rádió (Budapest-Terézváros) <i>Lélekhangoló</i>	7.40 / Duna Tv <i>Isten kezében</i>	Házigazda: Fabiny Tamás evangélikus püspök
19.35 / Bartók rádió <i>A Budapesti Fesztiválzenekar hangversenye</i>	Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (kontaktradio.hu)	16.30 / Duna Tv <i>Egy pikoló világos (magyar játékfilm, 1955) (82’)</i>	9.00 / Pax Tv <i>Evangélikus istentisztelet a budavári templomból</i>
20.15 / Duna Tv <i>Műkorcsolya- és jégtánc-Európa-bajnokság, Stockholm</i>	11.25 / Agnus Rádió (Kolozsvar) <i>Lélekhangoló</i>	16.40 / M. Katolikus Rádió <i>Magyarul</i>	9.30 / Bartók rádió <i>Musica Sacra (egyházzenei magazin)</i>
21.55 / Duna World <i>Ybl 200 (magyar dokumentumfilmsorozat)</i>	Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (agnusradio.ro)	Szóról – szóval	9.30 / ZDF (német) <i>Evangélikus istentisztelet Marlból</i>
A főteli templom	13.30 / Pax Tv <i>Életévszakok</i>	17.15 / Szent István Rádió (Észak-Magyarország) <i>Gospel</i>	13.03 / Petőfi rádió <i>Harmincak társaság – EU TOP 30</i>
23.20 / M1 <i>A rejtélyes XX. század</i>	Scholz László evangélikus lelkész portréja	18.00 / Credo Evangélikus Rádió <i>Jófejta hazai (credoradio.hu)</i>	17.00 / Credo Evangélikus Rádió (Szombathely) <i>Evangélikus istentisztelet</i>
Kun Miklós történezműsora	21.05 / Kossuth rádió <i>Belépő (kulturális magazin)</i>	20.15 / Pax Tv <i>Poézis együttes (koncertfilm)</i>	19.35 / Bartók rádió <i>Komlós Katalin fortepianoestje</i>
1.25 / Duna Tv <i>Szerelmes földrajz</i>	22.35 / Duna Tv <i>Fekete Péter (cseh-szlovák játékfilm, 1963)</i>	20.25 / M1 <i>A Dal, 2015</i>	21.30 / Pax Tv <i>A soltvadkerti evangélikus egyházi óvoda (dokumentumfilm)</i>
Csik János		21.04 / Kossuth rádió <i>Rádiószínház</i>	
		A borbély	

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line:** www.evangelikusélet.hu. • **Hirdetésfelvétel:** hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség:** 1091 Budapest, Üllői út 25. fszt. 2. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandordobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő: Szabó Dávid Károly (david.szabo@lutheran.hu). **Munkatárs:** Walkó Ádám (adam.walko@lutheran.hu).
Rovatvezetők: dr. Eszedi Susza – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu), Tamásy Tamás – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adámi Mária, Balicza Máté, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Kende K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229.
Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás:** Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.).
Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja a kiadó.** **Terjeszti a Magyar Posta Zrt.** **Terjesztési ügyekben reklamáció** a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megjelölt hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

